

EEN
KORTE VERHANDELING
OVER
'HET GODDELIJKE LEVEN'

(Vol I)

SIDDHESWAR BANERJEE M.A., L.L. B.

Spreker over "Het Goddelijke Leven"

Sri Aurobindo International Centre of Education

SRI AUROBINDO ASHRAM
PONDICHERRY
1960

EEN
KORTE VERHANDELING
OVER
'HET GODDELIJKE LEVEN'

(Vol I)

SIDDHESWAR BANERJEE M.A., L.L. B.

Spreker over "Het Goddelijke Leven"

Sri Aurobindo International Centre of Education

SRI AUROBINDO ASHRAM
PONDICHERRY
1960

UITGEVERS :

© SRI AUROBINDO ASHRAM: Oct. 1960

Pondicherry

Alle Rechten Voorbehouden

Eerste Editie April 1956

Tweede Editie Oct. 1960

SRI AUROBINDO ASHRAM
PONDICHERRY
PRINTED IN INDIA

348/60/300

AAN
DE GODDELIJKE MOEDER
IN
OPPERSTE TOEWIJDING

VOORWOORD

Het is niet met weinig schroom, dat ik de taak op mijzelf genomen heb om deze korte verhandeling te schrijven, ofschoon mijn ambitie niet meer is dan de belangrijke aspecten onderstrepen van Sri Aurobindo's integrale filosofie.

Het 'Goddelijke Leven' is de filosofische basis van zijn integrale yoga en het gaat veel verder dan de traditionele metafysica of de stoutmoedigste conclusies van metafysisch denken. Hoofdzakelijk filosofische dissertaties, zoals wij kennen, hebben weinig aantrekkingskracht gehad op de zoekers van het Oosten en speciaal van India, want er is door hen lang geleden gerealiseerd, dat het intellect niet het geschikte instrument kon zijn voor de ontdekking van de Uiteindelijke Werkelijkheid. De Waarheid of de Uiteindelijke Werkelijkheid zou alleen geopenbaard worden in de spirituele ervaring of de intuïtie van de ziener, de mysticus of de yogi. Bovendien zou intellectuele presentatie van Waarheden, geopenbaard in spirituele ervaring, niet veel betekenis hebben, als het niet de methode zou tonen of de levensregel zou neerleggen, die zijn realisatie zou helpen. Het is meer of minder voor deze onderscheidende kenmerken, dat de spirituele filosofie tot een zo grote mate de beschaving en cultuur van India sinds het grijze verleden heeft gekleurd. Juist voor deze geest van het Oosten in het algemeen en van India in het bijzonder, is het 'Goddelijke Leven' de meest uitgebreide filosofische synthese, die aan het intellect de natuur presenteert van de Uiteindelijke Werkelijkheid, die gezien wordt door de grootste van de mystici en zieners, die deze aarde heiligden met hun komst en ook een levensregel neerlegt en aanwijst en een integrale sadhana, die uiteindelijk tot zijn realisatie zal leiden.

Het 'Goddelijk Leven' is niet zomaar een boek over filosofie, zoals we het gewoonlijk begrijpen, om gelezen te worden en door ander voorbijgegaan te worden. Want de behandeling van de veelvoudige aspecten van de Uiteindelijke Werkelijkheid is zo meesterlijk, helemaal tot de kleinste details en de diepzinnigheid van de kennis, verwickeld in haar lijnen, is zodanig, dat een leven besteed aan het boek nog veel onbeproefd zou laten van de heerlijkheid van het kennen van steeds nieuwere fasen van de goddelijke betekenis van de schepping. In feite kan men op zijn best het zijn leven's Tapasya maken om diep te drinken van haar fontein van kennis en heerlijkheid voor zijn hart's tevredenheid. Iedere zin van dit boek ademt woorden van hoop en opgewektheid voor de geslagen mensheid en voor mensen's bevrijding uit zijn zwoegen, niet door zelfvernietiging, maar door zelfrealisatie.

Zodanig is de machtige luister van de filosofie, waaraan ik me heb gewaagd om een korte verhandeling over te schrijven en wanneer de taak te moeilijk lijkt, is het de zegening van de Goddelijke Moeder, die ik nederig aanroep, die me zal ondersteunen gedurende mijn ernstigste inspanningen.

Ik kan niet afsluiten, voordat ik mijn diepe schuld van dankbaarheid aan Sri Nolini Kanta Gupta neerleg voor zijn zeer vriendelijk zoeken naar tijd om door het hele volume te gaan ondanks zijn verscheidene bezigheden.

SIDDHESWAR BANERJEE

Sri Aurobindo Ashram,
Pondicherry, op de datum
24ste April, 1956

INHOUD

<i>Hoofdstuk</i>		<i>Pagina</i>
I, II, III	DE MENSLIJKE ASPIRATIE EN DE TWEE ONTKENNINGEN	... 1
IV	ALOMTEGENWOORDIGE WERKELIJKHEID	... 5
V	DE BESTEMMING VAN HET INDIVIDU	... 8
VI	DE MENS IN HET UNIVERSUM	... 13
VII	HET EGO EN DE DUALITEITEN	... 17
VIII	DE METHODEN VAN VEDANTISCHE KENNIS	... 22
IX	HET ZUIVERE BESTAANDE	... 27
X	BEWUSTE KRACHT	... 31
XI	DE HEERLIJKHEID VAN HET BESTAAN: HET PROBLEEM	... 37
XII	DE HEERLIJKHEID VAN HET BESTAAN: DE OPLOSSING	... 41
XIII	HET GODDELIJKE MAYA	... 44
XIV	HET SUPRAMENTALE ALS SCHEPPER	... 47
XV	HET ALLERHOOGSTE WAARHEIDSBEWUSTZIJN	... 50
XVI	DE DRIEVOUDIGE STATUS VAN HET SUPRAMENTALE	... 53
XVII	DE GODDELIJKE ZIEL	... 57
XVIII	HET DENKVERMOGEN EN HET SUPRAMENTALE	... 60
XIX	HET LEVEN	... 67
XX	DOOD, VERLANGEN EN ONVERMOGEN	... 73
XXI	DE OPSTIJGING VAN HET LEVEN	... 76
XXII	HET PROBLEEM VAN HET LEVEN	... 79
XXIII	DE DUBBELE ZIEL IN DE MENS	... 85

XXIV	MATERIE	...	90
XXV	DE KNOOP VAN DE MATERIE	...	95
XXVI	DE OPSTIJGENDE REEKSEN VAN MATERIE	...	100
XXVII	HET ZEVENVOUDIGE KOORD VAN WEZEN	...	105
XXVIII	HET SUPRAMENTALE, HET DENKVERMOGEN EN HET BOVENMENTALE MAYA	...	110

Hoofdstukken I, II, III

DE MENSELIJKE ASPIRATIE EN DE TWEE ONTKENNINGEN

SINDS de eerste dageraad van de vast te stellen geschiedenis heeft het denkvermogen van de mens het hoofd geboden aan een probleem, dat iedere inspanning verbijsterd heeft voor een bevredigende oplossing, en het lijkt, alsof het een onoplosbaar mysterie gaat worden tot het eind van het hoofdstuk. In feite was het mensen's eerste preoccupatie en het relateert aan de hoogste waarheid, die het denkvermogen van de mens kan bedenken. Getroffen door alle schrijnende ervaringen van het leven voelde de mens zich extreem ongelukkig, zelfs midden tussen alle gaven van de uitwendige natuur en hij hunkerde naar de Wijsheid, die aan hem de betekenis zou openbaren van de ultieme waarheden, --- God, Licht, Vrijheid, Onsterfelijkheid. De pagina's van de geschiedenis dragen heldere getuigenissen over mensen's constante inspanning om de Waarheid te vinden, die de tegenstellingen zou verzoenen van zijn normale ervaring. Ofschoon aangezet door mysterieuze fluisteringen van het Verdere, wordt hij constant verijdeld in zijn poging om zijn huidige beperkingen te boven te gaan of een harmonie te vinden tussen de verscheidene conflicten van het leven. Vrijheid van egoïstische onwetendheid en de pijn en het lijden, dat eruit geboren wordt, de huidige beperkingen te boven gaan van zijn fysieke, vitale en mentale opmaak en de goddelijke speelkameraad werden van de Heer, worden gezegd zijn ultieme doel te zijn. Maar deze idealen lijken te strijden tegen het raamwerk van zijn huidige natuur, neen, zij lijken haar directe tegenstelling te zijn en als zodanig worden zij opgegeven als onmogelijk voor bereiking. Ofschoon gedwarsboomd in zijn poging om een verzoening te bewerkstelligen tussen het hardnekkige van zijn aspiratie en de ogenschijnlijke onrealiseerbaarheid ervan, komt de mens steeds weer terug tot de taak van het oplossen van de verscheidene inconsistenties, die hem belagen bij iedere stap. En hij zou heel goed terug kunnen komen tot zijn taak, want inderdaad zijn "alle problemen van het bestaan in essentie problemen van harmonie",¹ zegt Sri Aurobindo. En de queeste voor harmonie midden tussen alle onenigheden van het leven zijn de last geweest van Mensen's zoektocht.

Maar deze zoektocht ging voort door zeer verschillende, neen, vaak klaarblijkelijk tegengestelde kanalen in verschillende regionen van aarde's oppervlakte. Er was het gewone materiële intellect, dat weigerde de geldigheid in ogenschouw te nemen van iets, dat de beperkingen te buiten ging van de zintuigervaring of niet geweven kon worden door het denkvermogen uit de materialen, die ingebracht werden door de zintuigen. Het nam de fysieke zintuigen als het enige middel van kennis en handelde alleen met de feiten, die zij leverden. Lichamelijkheid werd dus genomen als de enige test van de Werkelijkheid.

Toen was er een zwaai naar de andere extreme richting en werd er gestaan op de zuivere Geest als de enige Werkelijkheid. Verbijsterd in zijn

¹ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk I, p. 2.

inspanningen om een verbindende link te vinden tussen de klaarblijkelijke tegengestelden van zijn ervaring, tussen de binding van de Materie en de vrijheid van de Geest, tussen de pijn en het lijden van de rampzalige mensheid en de eeuwige Ananda van het Goddelijke, en verliefd op het Verdere, accepteerde hij het suprafysieke als de enige werkelijkheid en keek naar het leven als hoofdzakelijk een droom, leeg van enige langdurige substantie.

Zo liepen de stromen van het denken door twee divergerende kanalen, namelijk de Materialistische Ontkenning en de Weigering van de Asceet in Europa en India respectievelijk. Beiden probeerden de knoop los te maken door het door te snijden, beiden probeerden het probleem op te lossen door het te ontkennen. Ja, enkele van de extreme inzichten hielden zelfs vol, dat er helemaal geen schepping is geweest en iedere vraag over de waarheid of iets anders van deze materiële wereld is irrelevant.

De ontkenning van de materialist, ofschoon hardnekkiger en onmiddellijk succesvol, is toch minder langdurig dan de absorberende en gevaarlijke weigering van de asceet, want "het draagt in zichzelf zijn eigen kuur"² zegt Sri Aurobindo. De weigering als deel van de materialist om suprafysieke fenomenen te onderzoeken of overwegen, behalve als een ondergeschikte activiteit van materiële krachten, kon alleen een korte periode duren. Deze voldoening van rationalistisch materialisme in accepteren van Materie als de enige werkelijkheid kon alleen van korte duur zijn.

Bij zijn poging om alles te reduceren tot de termen van materie vindt de materialist het moeilijk om zelfs de verhouding uit te leggen tussen het Denkvermogen en de Materie, klaarblijkelijk twee radicaal verschillende principes. Het werd beweerd door een zekere school van denken, dat 'Denkvermogen een verschijnende conditie van Materie is in een zeker stadium van haar complexiteit'; daarna werd de oplossing gezocht in de bewering, dat 'Denkvermogen niet mentaler is dan Materie materieel is'. Want hoe verder hij vooruitging, hoe moeilijker het werd voor de materialist om dingen uit te leggen in termen van materie. Zelfs de opvatting van Materie, --- Materie, die eens genomen was een object te zijn van zekere kennis en direct grijpbaar door de zintuigen, werd steeds meer verward en de moderne wetenschap is op het feit gestrompeld, dat het alleen zekere eigenschappen van de Materie zijn en niet Materie-in-zichzelf, die grijpbaar zijn voor de zintuigen; neen, de eigenschappen zien er uit als het symbool van een zekere Werkelijkheid, die niet gepresenteerd wordt aan de zintuigen. Dit leidde tot een soort agnosticisme en het is opmerkelijk in welke mate sommige van de gevorderde scholen van wetenschappelijk onderzoek in het domein van Materie de opvattingen confirmeren en zelfs de formuleringen van de taal, die gevormd werd in de Vedanta. De onderzoeken van wetenschappen leiden naar een Monisme, die gevaarlijk verwant lijkt aan het Vedische idee van een essentie met zijn vele wordingen. Van Materie is gevonden, dat het zelf een formulering is van een of andere onbekende kracht.

Het wordt daarom serieus afgevraagd, wat Materie helemaal is? Is Materie kenbaar door de zintuigen? Is Materie dan onbekend en onkenbaar? Inderdaad, Materie, zoals het in zichzelf is, is en zal voortgaan onbekend te zijn voor de externe bronnen van kennis, maar het hoeft niet onbekend te blijven voor ons, tenzij we onwetendheid kiezen of volharden in de eerste

² *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk II, p. 11.

beperkingen. In feite vraagt de moderne wetenschap zich af of tenslotte Materialistisch Monisme de Waarheid is; de laatste onderzoeken in de wetenschappelijke wereld zouden het eerste - terwijl niet-gelovers in supra-waarneembare werkelijkheden tot een punt kunnen drijven, dat de barrière, die het materiële verdeelt van het niet-materiële verder zou kunnen vereenvoudigen en reduceren tot het verdwijnpunt.

Zo is de materialist door dwalingen en strompelingen veel verder voortgegaan op het pad van kennis en hij klopt op de deur, die opent naar een kennis van integrale Werkelijkheid. Sri Aurobindo zegt, "In onze wereld is dwaling voortdurend de dienstmaagd en de verkenners van de Waarheid; want dwaling is in werkelijkheid een halve waarheid, die strompelt door zijn beperkingen; vaak is het de Waarheid, die een vermomming draagt om onopgemerkt nader bij het doel aan te komen".³ Bovendien is een zeker soort agnosticisme vaak de beste benadering voor de oplossing van veel problemen en intens rationalisme kastijdt vaak het intellect en helpt om het een beter instrument te maken om kennis te verkrijgen.

Niet in staat om de klaarblijkelijke tegenstellingen te verzoenen in de externe natuur of enige verbindende link te vinden tussen het stille en onbepaalde Brahman van zijn diepe spiritualistische ervaring en de drukte van de wereldmanifestatie raakt de sannyasin betoverd door het Verdere en staat op de Zuivere Geest als de enige Werkelijkheid en een uiteindelijke onderdompeling en oplossing van zijn pragmatische zelf in de Uitgestrektheid en Stilte van het Wezen, de enige verlossing.

De materialist zou ons op zijn beurt willen laten geloven, dat het leven vergankelijk is en bestookt door allerlei soorten gevaren en moeilijkheden en, als zodanig, zouden alle menselijke inspanningen gericht moeten zijn op het welke vlietende pleziertjes dan ook, die men kan grijpen uit het vergankelijke bestaan of neigen naar een kalme en onzelfzuchtige dienst van het ras en het individu. 'Materialisme bereikt zoals spiritueel Monisme een Maya, dat bestaat en toch niet bestaat'⁴ --- dat is te zeggen, de wereld bestaat op het huidige moment en deze ervaring is werkelijk en dwingend, maar het is fenomenaal en voorbijgaand en, als zodanig, heeft het geen langdurige werkelijkheid.

Aan het andere extreem behandelt de asceet, die stevig overtuigd is van de onwerkelijkheid van de objectieve wereld, het individuele ego en de hele fenomenale wereld als onwerkelijk en gelooft, dat de enige werkelijke ontsnapping uit de betekenisloze wirwar van het fenomenale leven een uitblussen is van deze korte versmalling van het menselijke leven en een terugkeer naar het Niet-Wezen of het relateloze Absolute.

Zo heen en weer geslingerd tussen de twee extremen van het menselijke denken en ervaring, miste mensen's denkvermogen gedurende een tijd de werkelijke en integrale Waarheid, die in haar boezem de twee klaarblijkelijk conflicterende fasen houdt van de Werkelijkheid en kent aan hen beiden hun betekenis en rechtvaardiging als zo veel aspecten van het Ene Bestaan.

De materialist faalde om de Werkelijkheid waar te nemen achter de verschijningen, de blijvende waarheid achter het vlietende fenomenale bestaan, die in feite haar ondersteuning en rechtvaardiging is. Zelfs in zijn zoektocht naar de ultieme waarheid binnen de perken van het fysieke bestaan, heeft de materialist glimpen gehad van suprafysieke werkelijkheden, maar zij

³ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk II, p. 14.

⁴ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk III, p. 25.

werden verkend als onbetrouwbaar bewijs voor de aanvaarding van enige suprafysieke Waarheid. Hij faalde om waar te nemen, dat de werelden er voorbij bestaan en hun invloed uitoefenen op ons fysieke bestaan en op ons fysieke lichaam; de materialist faalde om waar te nemen, dat het bewustzijn de essentiële waarheid is van het bestaan en dat er een waarheid is, een werkelijkheid, die zichzelf gradueel manifesteert door de verbijsterende variëteit van het wereldbestaan.

Alleen door een extensie van ons bewustzijn kunnen we de clou vinden voor de oplossing van deze klaarblijkelijk tegengestelde conclusies. En deze extensie moet een innerlijke vergroting zijn van het individuele naar het kosmische bewustzijn. We moeten de zoektocht vanbinnen beginnen, ons werkelijke zelf vinden als het centrum van menselijke individualisering, de werkelijke Persoon, en door het bewustzijn te vergroten van individueel naar kosmisch bestaan. Eenmaal gevestigd in het kosmische bestaan, begint het individu dingen te zien in een verschillend perspectief en leest een verschillende betekenis in het materiële bestaan. En op gelijke wijze kunnen we binnengaan in het wereld-transcenderende bewustzijn, dat boven alle scheppingen uitgaat, een Verder, dat de ultieme Waarheid lijkt te zijn van alle bestaansvormen, hun basis en ondersteuning, de enige Werkelijkheid.

Wanneer het denkvermogen plotseling overgaat in de Transcendentie zonder tussenliggende transitie, wordt het overweldigd door een besef van onwerkelijkheid van de wereld en de enkele werkelijkheid van de transcendentie Stilte en dit wordt een van de krachtigste en overtuigende ervaringen, waartoe het menselijke denkvermogen in staat is. En de wereld-ontkennende overtuiging van de asceet wordt geboren uit deze ervaring van het Zuivere Zelf of van het Niet-Wezen erachter en het is de oorzaak van een tweede Ontkenning, gevaarlijker en meer verwoestend in haar effecten op het individu, dat zijn potente roep hoort naar de Wildernis --- De Weigering van de Asceet. "...Het is deze revolte van de Geest tegen de Materie," zegt Sri Aurobindo, "die gedurende tweeduizend jaar, sinds Boeddhisme de balans verstoortte van de oude Arische wereld, in toenemende mate het Indiase denkvermogen gedomineerd heeft."⁵

Gedurende eeuwen en eeuwen hebben heiligen, leraren, en personen, wiens namen geheiligd zijn voor de Indiase herinnering, geantwoord op deze verre oproep, namelijk, verzaking is het enige pad naar kennis, het accepteren van het fysieke leven de daad van onwetendheid, --- de roep van de geest, de terugslag van de Materie.

Maar de Waarheid moet gezocht worden in een grotere en vollediger affirmatie. De Vedantische formule 'Een zonder een Tweede' moet gelezen worden in het licht van de andere waarheid, namelijk, 'Dit alles is Brahman'.⁶ De Sannyasin heeft de Werkelijkheid niet gegrepen in haar volledige omvang en volledigheid, zoals de oude Vedantins gedaan hadden. Toch heeft Ascetisme, zoals Materialisme, een immense dienst geleverd aan het Leven en de contributie van beiden aan het vinden van de uiteindelijke harmonie is aanzienlijk.

⁵ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk III, p. 28.

⁶ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk III, p. 30.

Hoofdstukken IV

ALOMTEGENWOORDIGE WERKELIJKHEID

DE klaarblijkelijke onverenigbaarheid tussen zekere ervaringen van het menselijke denkvermogen, die vaak geleid heeft tot direct tegengestelde conclusies met betrekking tot de ultieme Werkelijkheid, is principieel het gevolg van een dwaling van het denkvermogen zelf. Gewoon aan denken in termen van verdeling en onderscheid is het voor het denkvermogen moeilijk te doen, wanneer het geconfronteerd wordt met de twee ogenschijnlijk tegengestelde ervaringen en er een beroep op gedaan wordt om hen te verzoenen. En, terwijl het faalt om de ware verzoening te vinden, heeft het een of andere soort compromis geprobeerd en is Eenheid vaak gezocht door alles te reduceren naar de termen van de Ene. Maar compromis is geen oplossing --- het is geen ware verzoening. De laatste kan het beste bereikt worden door de opperst mogelijke vereniging van de Geest en de Materie, door de intrinsieke betekenis uit te vinden van beiden en niet door de ene te accepteren en de andere te weigeren als wederzijdse exclusieve entiteiten.

Door zelf-vergroting, door diep naar binnen te gaan en het Bewustzijn verder uitbreiden, totdat het Denkvermogen het kosmische bewustzijn bereikt, kunnen we verwachten de Waarheid te vinden. En in het Licht van de nieuwe verlichting begrijpt het Denkvermogen het belang en realiseert de waarheid van Eenheid en de waarheid van Veelvuldigheid, begrijpt de juiste functies van het Denkvermogen en het Leven in het schema van de schepping. Hier in deze toestand van vergroot bewustzijn vindt het Denkvermogen de Goddelijke Harmonie midden tussen de klaarblijkelijke onenigheden, die de mensheid kwellen. Op dit niveau van bewustzijn openbaart de Materie zichzelf als het beeld en lichaam van de Geest en de Geest openbaart zichzelf als de essentie van de Materie.

De spirituele ervaring van de asceet van het Stille Zelf is zijn aanhoudende rechtvaardiging om de werkelijkheid van de schepping te ontkennen. In het licht van zijn discursieve redenering lijken de twee, namelijk, Stilte en het Woord, inactiviteit en activiteit wederzijds exclusieve waarheden te zijn en kunnen niet, als zodanig, gebaseerd zijn op dezelfde Werkelijkheid. Wanneer Stilte de waarheid is, moet kosmische activiteit geweigerd worden.

De bovenstaande opvatting is echter extreem misleidend en is geboren uit de beperkingen van het menselijke denkvermogen, dat gewend is aan de scherpe tegenstellingen van affirmatie en ontkenning en niet in staat is om op te rijzen naar een voldoende uitgebreid bewustzijn, dat de klaarblijkelijke tegenstellingen in een simultane omarming zal houden. De waarheid van de Stilte zal de kosmische activiteit niet weigeren, integendeel, het is de Stilte, die in zijn diepte de oneindige potenties van de manifestatie behoudt en van waaruit eeuwig het Woord opwelt, dat de werelden creëert. Het Woord doet niet meer dan naar buiten brengen, wat zelf-verborgen was in de Stilte.

Er is gezegd in de Schriften, 'uit het Niet-Wezen is het Wezen verschenen.' Voor het menselijke begrip zou het op het eerste gezicht een contradictio in terminus zijn! 'Hoe kan iets, zal het argumenteren, 'uit Niets komen en hoe kan het Wezen uit het Niet-Wezen komen?' Maar deze puzzel verdwijnt, zo spoedig als de juiste import van het Niet-Wezen wordt

gerealiseerd. Het Niet-Wezen is niet het absolute niet-bestaan of de ontkenning van het Wezen; het is integendeel iets voorbij de positieve opvatting en bevat in zichzelf de potenties van oneindige manifestatie. Het is geen blanco, geen nietsheid, zagezegd, maar de vrije basis van al het kosmische bestaan. Het wordt Niet-Wezen genoemd op de rekenschap van zijn vrijheid van alle positieve termen van *werkelijk bestaan*. Het wordt niet beperkt door enige bijzondere manifestatie of welke manifestatie dan ook, toch is het de bron en ondersteuning van alles, dat geworden is en alles, dat zich nog moet manifesteren in veelvoudige vormen.

Dus zijn de Stilte en het Woord, Niet-Wezen en Wezen geen wederzijds exclusieve waarheden, zij zijn twee aspecten van een Werkelijkheid; de ene is de basis en ondersteuning van de andere en onderhoudt het. Wanneer we een klein beetje introspectie doen, vinden we, dat inwendige kalmte voor een groot gedeelte helpt om onze uitwendige activiteiten efficiënt uit te voeren. Het is gejaagdheid en nervositeit vanbinnen, die de meeste menselijke inspanningen bederven. Alleen volmaakte kalmte binnen zichzelf kan een vrije en onvermoeibare activiteit vanbuiten ondersteunen en in feite zijn zij twee fasen van ons oppervlaktebewustzijn, de statische en de dynamische, de eerste is de basis en de ondersteuning van de laatste.

Vandaar zien we, dat de beperkingen, die we opleggen aan Brahman, het gevolg zijn van inherent onvermogen van het menselijke denkvermogen, dat zich concentreert op een aspect van de Werkelijkheid en de andere ontkent of kleineert, die voor zijn scheidende intellect tegengesteld lijkt te zijn.

Bovendien probeerde de Illusionist, gestoken door de onenigheden, kwaad en lijden, die het onfortuinlijke deel lijken te zijn van menselijke wezens op aarde en verbijsterd in zijn poging om een clou te vinden voor de oplossing van het andere probleem, namelijk, de onverenigbaarheid van Alwetendheid en Almachtigheid van Brahman met zoveel lijden en angst in de kosmos, Brahman te bevrijden van de verantwoordelijkheid voor zijn werkingen, ofwel door de werkelijkheid van de wereld helemaal te ontkennen of door een of ander duister principe van Maya aan te praten --- een werkelijke Brahman en een Onwerkelijke wereld!

Toegegeven aan het feit, dat de mensheid getroffen is, tenminste voor het heden, door pijn en lijden, toegeven, dat kwaad bestaat, is er geen reden te veronderstellen, dat zij permanente kenmerken zijn van het wereldbestaan of dat de Schepper gedwongen wordt door vijandige krachten voorbij Zijn controle om de mens in eeuwigdurende misère te houden. Inderdaad is frustratie niet het laatste woord in deze kosmos. Integendeel, terwijl de openbarende dageraad van spirituele verlichting de wolk van egoïstische onwetendheid van het denkvermogen verdrijft, zullen alle klaarblijkelijke onenigheden en tegenstellingen verdwijnen en er zal gerealiseerd worden, dat statisch en dynamiek, inactiviteit en activiteit de twee aspecten zijn van een Werkelijkheid, die hen beiden transcendeert.

‘Een alomtegenwoordige werkelijkheid is de Brahman, geen Alomtegenwoordige oorzaak van hardnekkige illusie’,⁷ zegt de Meester. Er is een Waarheid, een Werkelijkheid en de Velen zijn zijn wordingen. De Waarheid, dat ‘Brahman de Ene Werkelijkheid is’, moet gelezen worden in

⁷ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk IV, p. 38.

het licht van de andere Waarheid, dat 'Dit alles Brahman is '. Brahman is de Waarheid achter de fenomenale wereld, waaraan de Natuur aan het werk is om te manifesteren door alle tweedracht en onenigheden van het leven.

En de menselijke reiziger moet deze belijdenis accepteren al een zaak van Vertrouwen, die zijn last zal helpen verlichten bij zijn zware reis naar Licht en Verlossing, die hem wacht aan het eind van zijn zwoegen.

Hoofdstuk V

DE BESTEMMING VAN HET INDIVIDU

BRAHMAN is dan een Almachtige Werkelijkheid en het is de Waarheid achter alle dualiteiten, alle tegenstellingen, alle variaties, die tegenover ons staan op verschillende niveaus van ons bewustzijn. De klaarblijkelijke opposities vinden hun verenigende oplossing in de Waarheid van dat, wat de basis en ondersteuning is van deze verbijsterende variëteit van de wereldmanifestatie.

Maar het denkvermogen faalt om een passend idee te vormen van deze Waarheid, waarvan gezegd wordt, dat het in zijn natuur ondefinieerbaar is. Hardnekkige pogingen van het denkvermogen hebben gefaald om een totale conceptie te vormen van de Ene, omdat het alle menselijke affirmaties en negaties teboven gaat --- menselijke taal kan Het niet definiëren, noch kan het menselijke denken Het binnen zijn kompas brengen --- Het is Onuitsprekelijk. In zijn zoektocht naar de ultieme waarheid is de menselijke aspirant vaak gestruikeld over een of meer aspecten van de Werkelijkheid en identificeerde de Werkelijkheid alleen met dat aspect. De materialist bedacht de fenomenale wereld als de enige werkelijkheid, de asceet stond op het onbeweegbare, onbepaalde aspect als de werkelijke Werkelijkheid en identificeerde daarbij de Werkelijkheid met een van zijn verscheidene aspecten, hoe algemeen en veelomvattend dat aspect ook mag zijn, en vandaar faalde om de ware Eenheid te bereiken. Deze waren pogingen tot een verdeling van het Onverdeelbare.

De onoverkomelijke moeilijkheid van het menselijke denkvermogen is om de tegenstellingen te verzoenen, die tegenover hem staan, om te bevatten, hoe de Ene en de Velen beiden tegelijkertijd waar kunnen zijn. Wanneer de 'Ene' waarheid is, dan moeten de 'Velen' vals zijn; wanneer 'Eenheid' de waarheid is, dan moet 'Veelvuldigheid' vals zijn. Wanneer 'Zuiver Wezen' de Waarheid is, hoe kan van dit eeuwig worden rekenschap gegeven worden? Deze en vele andere vragen, die geboren worden uit een besef van scherpe onderscheiding tussen de mathematische ene en de mathematische velen, tussen Zijn en Worden, tussen Eenheid en Diversiteit, bestormen het denkvermogen van de menselijke zoeker van de Waarheid, en hij wordt onvermijdelijk geworpen op de aanvaarding van een van de aspecten als de Waarheid met de uitsluiting van de andere. Vidya is de kennis van de Ene en Avidya is het relatieve en veelvuldige bewustzijn. We moeten beiden kennen met een inzicht om een veelomvattende kennis van de Werkelijkheid te hebben. Want Vidya of kennis van de Ene alleen met de uitsluiting van Velen is verkeerd en partieel zoals Avidya of kennis van de veelvuldigheid met de uitsluiting van de Ene. Bovendien wordt de mens in sommige van zijn spirituele ervaringen verblind door de schittering en kalmte van het onbeweeglijke aspect van Brahman, waar geen schepping is, geen activiteit van enige soort en als zodanig staat hij op het aspect alleen als de volledige Waarheid van Brahman. Sri Aurobindo zegt, 'Wij worden als mensen verblind door een licht, zodat we niet langer het veld kunnen zien,

dat het licht verlicht'.⁸ Wanneer we veronderstellen, dat terwijl hij beweegt in een omgevende duisternis, een reiziger plotseling wordt geconfronteerd met een erg helder licht, hij onmiddellijk verblind wordt door de helderheid van het licht en hij voorlopig faalt om het gebied waar te nemen, dat verlicht wordt door het licht of de verscheidene objecten, die daar zouden kunnen zijn. En wanneer hij niet verder doorgaat, zal hij terugkeren met de ervaring --- *die voor hem werkelijk is* --- dat er alleen licht is en dat niets anders bestaat. Op gelijke wijze faalt hij in zijn spirituele ervaring, overweldigd door de Kalmte om de activiteit waar te nemen, gesust door de Stilte om het Woord te horen, dat eeuwigdurend drijft uit de Stilte, die deze veelvuldige schepping onderhoudt. En zo verklaart hij, niet in staat om voorbij de scherpe onderscheidingen te gaan van een partiële logica, dat de Stilte de Waarheid is van zijn spirituele ervaring en dat de activiteit, de schepping, vals, illusoir is.

De materialist beschouwt op zijn beurt God en het Verdere als illusoire ideeën. Gewend aan het accepteren van het bewijs van de zintuigen als de enige materialen, waaruit ware kennis verkregen kan worden, is hij onwillig om geloof te hechten aan iets, dat niet binnen de gezichtskring van de zintuigervaring gebracht kan worden, en als zodanig weigert hij alles als fantasierijk, dat riekt naar het suprafysieke --- voor hem is de Werkelijkheid een synoniem voor lichamelijkeheid. Zo oscillerend tussen de twee extreme opvattingen komt de Waarheid geleidelijk in zijn integraliteit uit de waas van halve waarheden en onwetendheid en openbaart zichzelf als de Eenheid achter de Diversiteit, als de Ene achter de Velen. Het is Brahman, die binnengegaan is in de vorm --- de schepping is de zelfmanifestatie van het Goddelijke.

De Geest daalde stap voor stap in de Materie door verscheidene niveaus van bewustzijn, totdat hij zich tenslotte volledig verwickelde in de klaarblijkelijke Onbewustheid en de reis terug is een geleidelijk en progressief zelf-ontvouwen van alles, dat verwickeld was in het fenomenale bestaan. Dit is de Goddelijke betekenis van de schepping, die werkelijk is, zoals Brahman werkelijk is en niet een kolossale illusie is, noch een onwerkelijke werkelijkheid. En de bestemming van het individu is Goddelijk. Hij is geen kruipend insect, dat zich wentelt in de modder en tegenslag gedurende de korte duur van een gekweld bestaan en wacht op verlossing door vernietiging van zijn wezen. Hij houdt onder het masker van zijn pragmatische bewustzijn de Goddelijke Persoon, de Chaitya Purusha, die bestemd is om hem stap voor stap te leiden, hoe zwak en indirect ook aan het begin, maar gestaag en feilloos naar het doel, de Goddelijke bestemming, die hem wacht aan het einde van zijn reis.

Brahman drukt zichzelf uit in veel opvolgende vormen van bewustzijn, maar in voortgaan van de ene naar de andere wordt de voorafgaande vorm niet opgegeven of afstand van gedaan; het wordt integendeel opgenomen en getransformeerd. Dit zal helder worden voor ons, wanneer we terugkijken in retrospectie en de trend beschouwen van de evolutie tot nu toe, zagezegd, hoe de fysieke wereld voortging van Materie naar Leven en van Leven naar Denkvermogen en intelligentie in menselijke wezens. Voor de verschijning van Leven op aarde was alles in een nevelachtige conditie en de atmosfeer

⁸ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk IV, p. 43.

was zo heet, dat enige vorm van leven, zelfs in een embryo, niet vatbaar was. Het hete gas en de hete dampen koelden geleidelijk af tot de solide aarde en de eerste rudimentaire vormen van leven verschenen in de planten en struiken, die aan de aarde ontsprongen; daarna manifesteerde het bewustzijn zichzelf langzaam in de kleine insecten, diertjes en door de lagere dierlijke wereld helemaal naar het niveau van het menselijke denkvermogen en zelfbewustzijn. Wij moeten opmerken, dat in het proces van de evolutie van de drie dominante principes tot dusver, namelijk, Materie, Leven en Denkvermogen, het opvolgende principe zichzelf niet vestigde door van de voorgaande afstand te doen, maar door het op te nemen en het te transformeren. Dat is te zeggen, toen het Leven voor het eerst verscheen in de planten, wierp het het voorgaande principe, namelijk Materie, niet weg, maar Materie werd gedeeltelijk getransformeerd in lichamen van de planten, die geschikt waren om de eerste glinstering van het leven te behouden. Op gelijke wijze werd hetzelfde proces ook gevolgd in de volgende stadia en het denkvermogen verscheen in een levend menselijk lichaam, dat voldoende getransfigureerd werd en een geschikt voertuig werd gemaakt om het Mentale principe te behouden. Dus in overgaan van het ene domein naar de andere, van Materie naar Leven en van Leven naar Denkvermogen heeft de Natuur de voorgaande niet weggeworpen. De voorgaande is opgenomen, getransfigureerd en de basis gemaakt van het volgende dominante principe. En er is geen reden, waarom dit proces van zelf-manifestatie van het Goddelijke hier zal stoppen. Dit proces is gebonden om verder te gaan en *integraal* verder te gaan, dat is te zeggen, door dit fysieke-vitale-mentale wezen op te nemen en te transformeren, zodat het een geschikt voertuig kan worden voor de manifestatie van het volgende en uiteindelijke dominante principe, namelijk het Supramentale. En in deze uiteindelijke ontknoping moet het individu de voorwaarden bevredigen van de Goddelijke manifestatie als tot dusver aangegeven door de trend van de spirituele evolutie, namelijk, niet door een weigering van de fysieke-vitale-mentale basis in onze aantrekking voor het spirituele, niet door het lagere aan zichzelf over te laten, maar door het om te vormen in het licht van het hogere, dat tot dusver verkregen is, en daarbij de ware goddelijkheid van de Natuur te verkrijgen. Zo is aan de mens de goddelijke bestemming opgelegd van God vervullen in zichzelf, --- beginnend met alle onbekwaamheden van een dierlijke vitaliteit en geleid door de onwetendheid van een egocentrisch denkvermogen door de mazen van geboorten en overlijdens, is de Mens bestemd om de boeien af te werpen van zijn egoïstische onwetendheid en het getransformeerde individu te worden, een geschikte vruchtbodem voor de manifestatie van de Geest en het Goddelijke Leven te verkrijgen op aarde. Om de goddelijke metgezel van de Heer te worden in dit, Zijn Lila van de schepping, is mensen's goddelijke bestemming, waarvoor de Natuur aan het werk is sinds het begin van de schepping.

Doordat hij dit ideaal van de de integrale manifestatie van Brahman gemist had, zocht de ascetische impuls God in een andere richting. Het individu, hoofdzakelijk de mens, wordt opgevat als een afgescheiden wezen binnen het universum en zowel het individu als het universum als afhankelijk van een Werkelijkheid, die beiden transcendeert. Aan deze Transcendente Werkelijkheid wordt de naam God gegeven, die opgevat wordt als

extra-kosmisch. Omdat het individu en het universele wezen, volgens hem van een lagere orde van bestaan waren, werd de verlossing op natuurlijke wijze genomen als de verkrijging van het Transcendentale en het ophouden van zowel het individu als het universum.

De Werkelijkheid is integraal, het is de Ene, die zich manifesteert in het individu en de kosmos, en terwijl hij zowel het individu als de kosmos transcendeert, houdt hij hen in zijn Goddelijke omarming. Deze fysieke wereld begon haar reis uit een toestand van klaarblijkelijke onbewustheid en uit onbewustheid is bewustzijn verschenen door een langzaam en moeilijk proces van evolutie ---van Materie naar Leven, van Leven naar Denkvermogen --- en het individu is, ofschoon tastend naar zijn weg voorwaarts in het zwakke en onzekere licht van een egoïstische onwetendheid, niet het laatste woord in de schepping. Het individu is het centrum van het universum en door hem zal het universum bewust worden van zichzelf en in hem zal het Goddelijke Zichzelf manifesteren in al Zijn overvloedigheid.

Het is inderdaad een drama van zelf-verborgenheid en zelf-ontdekking, omdat het Goddelijke Zichzelf verborg in materiële onbewustheid en het Goddelijke onttrekt Zichzelf langzaam aan de trance van de materiële Natuur; het onwetende individu, dat tast en waggelt door het leven, geslagen door alle bitterheid van de wereldse ervaringen, is geen ander dan de Heer Zelf en de onwetendheid niets anders dan het Masker, dat Hij op Zichzelf gezet heeft met het zicht op het smaken van de heerlijkheid van een nieuwe ervaring in dit aardse avontuur. En de verlichting van het individu, het opzij werpen van dit masker van onwetendheid en afgescheidenheid is de allerhoogste noodzaak van dit wereldspel. Het individu is werkelijk, het individu is eeuwig, en zijn egoïstische onwetendheid is pragmatisch en tijdelijk en zal afgeworpen worden door zijn verlichting.

Wanneer het individu onwerkelijk en illusoir was, zoals sommige extreme inzichten onderhouden, dan zou zijn bevrijding, zijn verlossing ook onwerkelijk, illusoir zijn. Hoe kunnen we een werkelijke ontsnapping bedenken uit een onwerkelijke binding? Wanneer het individu illusoir is, is zijn binding ook illusoir en zou zijn verlossing dan geen betekenis hebben.

Het is vanwege enige van de onverzoenbare tegenstellingen, die we opgesteld hebben tussen het Zelf en de wereld, het Absolute en het relatieve, tussen het Onbeperkbare en het beperkte, dat we gedreven worden tot voornoemde paradoxale conclusies. Alleen door een veelomvattende kijk te nemen op dingen, kunnen de tegenstellingen teboven gekomen worden.

De Eenheid moet opgevat worden als de basis van de veelzijdige manifestatie, het Absolute moet begrepen worden als vrij om in zichzelf alle mogelijke termen te bevatten van zijn zelf-expressie en niet hoofdzakelijk lege nietsheid, waarvan niets kan komen. De Vrijheid moet begrepen worden als dat, wat niet gebonden is door zijn eigen vrijheid. Alleen onbeperkte vrijheid is in staat om zijn eigen vrijheid te beperken. Er is geargumenteed, dat Brahman Onbeperkbaar is en hoe kan er als zodanig een werkelijke en toch beperkte individualisatie zijn? Sri Aurobindo zegt, dat, omdat de vermogens van Brahman ook onbeperkbaar zijn, hoe kunnen we een beperking aan hem opleggen?

Dus de Eenheid vestigt zichzelf in de drie condities van het Onderbewuste, het Bewuste en het Superbewuste --- Materialiteit, Geestesgesteldheid en Supramentaliteit. Het menselijke denkvermogen is in een toestand van partiële onwetendheid en de bevrijding van het individu uit deze toestand van onwetendheid is de grondtoon van de primaire goddelijke noodzaak van de schepping. En het Licht van de bevrijde ziel zal zijn schittering uitstralen --- horizontaal zowel als verticaal zal zijn eenheid met God, de Ene, gecombineerd worden door zijn eenheid met de kosmische Velen.

Het individu moet het Hoogste bereiken zonder op drift te raken van de kosmische extensie, en zijn bevrijding zal alleen zijn bevrijding betekenen van egoïstische onwetendheid en bindingen en alle onvermogens, die er uit geboren worden. Bevrijding moet verkregen worden door zelf-ontdekking en niet door zelf-vernietiging. Spiritualiteit moet niet gevestigd worden door op drift te raken van de Geestesgesteldheid, maar alleen door een integrale transformatie van de fysieke-vitale-mentale basis van zijn individualiteit.

Hoofdstuk VI

DE MENS IN HET UNIVERSUM

HET universum is dan geen bedrieglijke truc van het Denkvermogen. Het heeft een doel en een doeleinde, noch is het een feit, dat het wereldbestaan gevormd is door de impact van blinde krachten en het hulpeloos heen en weer geslingerd wordt zonder enige geheime intelligentie vanbinnen om haar proces en beweging te richten of het te leiden naar enig vooropgezet doel. De waarheid over de fenomenale wereld is integendeel dat een zelf-gewaar bestaan erin verwickeld is, het bezit en dat het Bestaan zich geleidelijk manifesteert door het proces van evolutie en zichzelf ontvouwt in het individu. Deze alles begeleidente Waarheid van dingen, die verwickeld is in het fenomenale bestaan, richt de trend van de evolutie en dezelfde Waarheid trekt op geheimzinnige wijze de sterfelijke mens aan en trekt hem uit zijn vooringenomenheden met materiële rijkdom en pracht. Dezelfde Waarheid openbaart tenslotte zichzelf aan zijn bewustzijn en helpt daarbij zijn goddelijke opstijging. Dit is inderdaad het geheim van mensen's ontevredenheid en deze waarheid is niets anders dan Sachchidananda --- Bestaan - Bewustzijn - Zaligheid --- dat langzaam, maar zeker, tevoorschijn komt uit de klaarblijkelijke tegenstellingen van de fenomenale wereld. Het Goddelijke principe zal alle tegenstellingen oplossen, alle opposities, niet door hen uit te wissen uit het bestaan, maar door hun onderliggende eenheid te openbaren. De schepping brengt alleen een klein deel naar buiten van haar oneindige potenties. Dit Goddelijke principe, dat Zichzelf volledig sluierde onder het masker van donkere en onbewuste Materie, juist aan het begin van deze wereld, openbaart zichzelf stap voor stap, eerst als Leven in de plantaardige wereld, helemaal tot het zelfbewuste menselijke denkvermogen, dat alleen een vervormde reflectie is van zijn overvloed. Het denkvermogen is alleen een middelste term en het proces van zelf-manifestatie zal hier niet stoppen. Geheimzinnige verlangens in het menselijke hart zijn getuige van zijn Goddelijke bestemming en de volledige manifestatie van het oneindige Sachchidananda, Bestaan - Bewustzijn - Zaligheid in het individu is de voltrekking, waarnaar deze schepping vooruit aan het gaan is. Sachchidananda is het object van mensen's queeste en aspiratie in dit, zijn aardse avontuur. Het zijn inderdaad de verre spanningen van Zijn beheksende Fluit, die de mens afbrengen van zijn materiële vooringenomenheden, van alles, dat hij koestert in het leven.

Het Onkenbare, het Vormloze, heeft een vorm genomen en is neergedaald in de manifestatie door twee essentiële verschijningen, namelijk, het universum en het individu. Het is een gigantisch Lila van Zelf-verberging en Zelf-openbaring. Het Oneindige, het Superbewuste daalde geleidelijk neer, stap voor stap, in de materiële Natuur. Het verborg zichzelf, zette sluier na sluier op, als het ware, rond zijn Superbewustheid, totdat het volledig verdween onder het masker van onbewuste Materie en Het onderneemt de reis terug, stap voor stap, door een geleidelijke opstijging uit de Materie en verwijderd sluier na sluier, die het Zichzelf had opgezet; Het ontwaakt, zozegegd, uit zijn slaap van onbewustheid en gaat voort naar Zelf-openbaring. Dus is iedere stap in de nederdaling van

Sachchidananda noodzakelijkerwijze een stap in de opstijging voor de individuele zoeker.

Dit is in het kort het spel van de zelf-verberging en de zelf-openbaring en terwijl we een overzicht maken van de wereldprocessen, appreciëren we het correcte belang van dit spel van het Goddelijke. Het was donkere en onbewuste Materie, onbeweeglijk, geen teken van Leven, noch de zwakste straal van Bewustzijn ergens zichtbaar --- dit was het zicht van deze wereld juist in het begin. Maar de onbewustheid was hoofdzakelijk een masker, waaronder het Superbewustzijn zijn werkelijke natuur verborg, en als zodanig is het verwickelde bewustzijn zich geleidelijk aan het bevrijden uit haar zelf-gevangenschap in de Materie door het proces van de evolutie. Eerst als Leven, dan bewustzijn, eerst als een vergelijkbaar zwakke glinstering als zintuig-denkvermogen in de dieren, heeft het zichzelf geleidelijk vergroot in de zelf-bewuste individualiteit op het menselijke niveau. De klaarblijkelijke onbewustheid van de Materie zou geen 'ontkenning' kunnen zijn of afwezigheid van bewustzijn, want in dat geval hadden leven en bewustzijn er niet uit kunnen komen: bewustzijn was verwickeld in Materie en daarom manifesteert het zichzelf geleidelijk door een langzaam en moeilijk proces van evolutie. Het bewustzijn van het Goddelijke was verwickeld in Materie en wat als zodanige verwickeld was, moet ontwikkelen. Vandaar, dat dit proces van evolutie verder moet gaan en moet de mens zijn huidige egocentrische bewustzijn teboven gaan, naar een hoger niveau van bewustzijn klimmen, totdat alle onwetendheid verdreven is en er een volledig zelf-vinden is. Dan zal de mens de waarheid uitvinden van zijn wezen en de waarheid van dit universum als de zelf-manifestatie van het Goddelijke en zo verenigd staan met elkaar in eeuwige harmonie. Alle tegenstellingen, alle onenigheden, die hem heden bestormen, zullen verdwijnen en alle conflicten zullen verklaard staan, verzoend door de onderliggende eenheid.

Voor de dageraad van zelf-bewustzijn in de mens bewoog de wereld alsof in een toestand van slaapwandelen, niet gewaar van en toch gedreven door een Kracht, die haar bewoog van vanbinnen en haar tot het huidige niveau bracht, waar de goddelijke ontevredenheid van de mens een constante drang is om zijn huidige beperkingen teboven te gaan en zijn ultieme doel te bereiken. Inderdaad was de oorspronkelijke onbewuste Materie niet gewaar van de schat, die het in zijn boezem hield, noch de dynamiek, die het gevangen hield onder haar klaarblijkelijke immobiliteit.

Voor de vervulling van deze Goddelijke bestemming zijn het universum en het individu noodzakelijk voor elkaar. Het universum kan de goddelijke totaliteit zelfs niet realiseren in oneindige uitbreiding. Het zou een uitbreiding kunnen zijn zonder limiet en zelfs dan in een zodanige uitbreiding zou de goddelijke totaliteit ongerealiseerd blijven. En daarom is het individu geschapen, een zelf-bewust individu, een zelf-bewuste concentratie van het Goddelijke, uitgestippeld over het volledige universum, waardoor hij het Goddelijke zal realiseren. En het individu, op zijn beurt, moet zich onpersoonlijk maken door het universum met een zicht om zichzelf te realiseren. Hij moet, met andere woorden, de bindingen breken van zijn egoïstische onwetendheid, zijn bewustzijn vergroten en zichzelf daarbij onpersoonlijk maken met een zicht om het goddelijke werk te verrichten, waarvoor hij zijn geboorte genomen heeft. "Hij is geen hoofdzakelijk

zoogdier“, zegt Sri Aurobindo, “maar een ontvankelijke ziel, die zichzelf baseert op het dierlijke lichaam in de Materie“.⁹ Zijn dierlijkheid is een inferieure term van zijn bestaan; wat we zijn denkvermogen, intelligentie, rationaliteit noemen, is alleen de middelste term; hij moet nog een allerhoogste term vinden en het affirmeren in zijn huidige bestaan, --- een term, die essentieel superieur is aan zijn huidige zelf en die de basis zal zijn van zijn goddelijke leven op aarde.

Aangedreven door de ongedefinieerde fluisteringen van zijn Goddelijke bestemming ontwaakt de mens geleidelijk tot een diepere zelf-kennis en krijgt vaak een glimp van de Waarheid, die hij in zijn wezen moet affirmeren, die hij in zijn leven moet worden. Maar in het initiële stadium van zijn verlichting krijgt hij niet meer dan af en toe een zwakke glimp van de Waarheid en terwijl het probeert te grijpen in zijn totaliteit, om het volkomen te weten, ontwijkt het zijn greep en hij wordt vaak geconfronteerd met een dubbele nacht --- “... een duisternis beneden, een machtige duisternis er voorbij “.¹⁰ --- Dat is te zeggen, zijn falen om de Almachtige te grijpen in zijn overvloed laat hem dwalen in een nacht van duisternis, en zelfs als hij rondkijkt in zijn omgeving, wordt hij geconfronteerd met de tegenstellingen van zijn affirmatie. Met pijn en kwaad, dood en onbekwaamheid, die zijn sadhana hinderen bij iedere stap, zijn reactie is er vaak een van negatie van God, het onderwerp van zijn queeste. Hij kan Alwetendheid, Almacht, Liefde, Schoonheid en al de verheven opvattingen over God en Goddelijkheid verzoenen met de armoede, armzaligheid en alle schrijnende ervaringen van het leven en hij wordt gedreven God helemaal te ontkennen of een of andere vervormende opvatting te vormen van Zijn ware en eeuwige werkelijkheid. En uit deze conflicten verrijzen veel opvattingen, die de werkelijk van de schepping ontkennen en dus zoekt hij een ontsnapping eruit als een hoofdzakelijk desastreuze illusie. Want hoe moet hij anders de feiten verzoenen van zijn schrijnende ervaringen met de Ananda en de Almacht van Sachchidananda? Inderdaad zijn het verkeerde, kwaden en lijden, die deze wereld besluipen, feiten, ofschoon tijdelijk, maar de juiste manier om hen te begrijpen is niet door te weigeren hen te beschouwen of hen naar beneden te halen als een resultaat van een illusie, waar vanaf gekomen moet worden door zelf-vernietiging.

Hoe moeten deze contradicties dan verklaard worden? Wat brengt vlietende vreugden en blijvend verdriet in menselijke levens? Zijn zij waarschijnlijk het resultaat van een verkeerde attitude, een valse notie naar God en de Natuur, naar het zelf en de omgeving? Het is het gevolg van onwetendheid over zichzelf en de wereld en van iemand's ultieme bestemming, die de oorzaak is van alle lijden van deze wereld. Maar zij zijn geen permanente kenmerken van het aardse leven, noch zijn zij een straf, die uitgemeten is voor de mens voor zijn aardse avontuur. Zij zijn eerder de barrières, die hij moet oversteken, de hordes, waarover hij moet onderhandelen met het zicht om het beloofde land te bereiken. In feite zijn zij de prijs, die hij moet betalen voor zijn goddelijke opstijging. Het is een hard en moeilijk proces, waardoor het Bewustzijn, dat viel in een zwijm van onbewustheid, zagezegd, voor juist het begin dit wereldproces, geleidelijk

⁹ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk VI, p. 56.

¹⁰ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk VI, p. 57.

ontwaakt, ontsnapt uit de omkastende Materie --- het is het losgeld, dat betaald wordt voor de bevrijding van de Geest.

Maar er kan gevraagd worden, hoe kunnen pijn en angst omgezet worden in Zaligheid en Heerlijkheid? Zij zijn evident tegenstellingen, hoe kan de ene overgaan in de andere? Men kan begrijpen, dat als men verteld wordt, dat de kansen van pijn en lijden volledig geëlimineerd zullen worden door de dood van het lichaam en de oplossing van het individu, hoe kunnen anders tegenstellingen verzoend worden?

Het probleem zal niet oplosbaar lijken te zijn, wanneer klaarblijkelijke tegenstellingen manifestaties zijn van dezelfde Werkelijkheid. Wanneer Sachchidananda de basis is van alle manifestaties, goddelijk of niet goddelijk, plezierig of pijnlijk, dan zou inderdaad een hoop op verzoening, een goddelijke transmutatie mogelijk kunnen zijn. Toch is het moeilijk voor het logische denkvermogen om deze oplossing te aanvaarden als bevredigend, en twijfels en moeilijkheden zouden doorgaan met opkomen. Maar het kan geaccepteerd worden als een basis om op door te gaan, te streven naar een goddelijk leven.

In een poging om een oplossing te vinden voor deze verbijsterende problemen van het aardse bestaan, proberen we te turen in de mysteries van het Onuitsprekelijke en het Onbekende. De menselijke logica is een te arm instrument om te sonderen in haar diepten en de menselijke taal een te arm voertuig om de kostbare bevindingen uit te drukken. We moeten onszelf bevrijden uit de mazen van de menselijke logica, diep duiken achter de fenomenale verschijningen en in de onpeilbare diepten gaan van het bewustzijn en zouden dan een zwakke glimp kunnen krijgen van de waarheid van het Onuitsprekelijke en uiteindelijk terugkeren met juist voldoende aanwijzingen om de ziel's reis te helpen en zijn pad verlichten naar zijn ultieme bestemming.

Hoofdstuk VII

HET EGO EN DE DUALITEITEN

WANNEER Sachchidananda de aanhoudende Werkelijkheid is achter de schepping, moeten kwaad en lijden wel het resultaat zijn van onwetendheid, verdeling en vervormd bewustzijn. Want niets dan Ananda kan uit Ananda komen en deze niet betwijfelde tegenstelling in ons bewustzijn, tussen de Waarheid, namelijk Sachchidananda en zijn manifestatie, kan alleen begrepen worden door de verwijdering van onwetendheid en het herstel door de menselijke ziel van een hogere kennis --- de oppositie zal dan verklaard staan, verzoend in het licht van een onderliggende Eenheid.

Vanuit een oppervlakkige kijk op dingen is het moeilijk voor de menselijke Rede, die toegewijd is aan verdeling en afgescheidenheid als zijn basis van verkregen kennis, om de verscheidene aandoeningen, waaraan de wereld onderhavig is, als iets anders dan de noten van een onenigheid en onze taak is om de harmonie te vinden achter de onenigheden, de eenheid achter de afscheiding. Maar we moeten ons huidige bewustzijn teboven gaan en een radicale verandering teweegbrengen in onze modus van onze verkregen kennis, voordat de waarheid van deze diversiteit verklaard staat in een alles omarmende eenheid.

De waarden, die we aan verscheidene dingen en gebeurtenissen opleggen en de termen, waarin ons huidig bewustzijn hen weergeeft, kunnen voorlopig goed genoeg zijn of zij kunnen gerechtvaardigd zijn voor het doeleinde van de menselijke ervaring en vooruitgang; maar zij zijn niet noodzakelijkerwijze de correcte, noch de juiste of ultieme formules, waaraan de genoemde gebeurtenissen gegeven kunnen worden. Er kunnen meer vergrote toestanden van bewustzijn zijn, vanwaar men een meer integrale, een meer onthechte kijk van dingen kan krijgen, wanneer pijn en kwaad en alle schrijnende ervaringen van ons huidige bewustzijn niet zouden blijken te zijn, wat zij heden ten dage voor ons lijken te zijn.

Juist, zoals er zintuigorganen zouden kunnen zijn, die veel krachtiger zijn dan de onze, die het aangezicht van de wereld heel anders zouden zien van wat we het heden ten dage zien met de onze, zo zouden er toestanden van bewustzijn kunnen zijn, meer verlicht dan het onze, die het ware belang zouden zien van onenigheden en verdelingen en nieuwe waarden aan hen opleggen. Onze beoordelingen en onze conclusies, die gebaseerd zijn op het bewijs van onze zintuigen of onze zintuigervaringen kunnen enige tijdelijke pragmatische waarde hebben, maar zij zijn niet noodzakelijkerwijze de waarheid en zij kunnen gecorrigeerd worden door een betere en verbeterde methode van perceptie. Dit is ook waar voor sommige van onze directe zintuigervaringen van de fysieke wereld. Laten we enige concrete illustraties nemen: voor onze gewone perceptie lijkt de aarde plat te zijn, de zon lijkt 'op te komen' in het Oosten en 'onder te gaan' in het Westen en hoe we het ook proberen, we zullen niet in staat zijn om de oningewijde te overtuigen, dat de waarheid over de Aarde en de Zon juist het tegenovergestelde is van wat we zien en waar de getuigenis van onze

directe zintuigervaring niet afhankelijk is. De 'verbeterde' perceptie door wetenschappelijke methoden openbaart aan de andere kant, dat de aarde rond is, dat de zon gefixeerd is in relatie tot de aarde, enzovoort. Op gelijke wijze zouden we door een geleidelijke vergroting van ons mentale bewustzijn in staat kunnen zijn om de klaarblijkelijke onenigheden en disharmonieën van het leven vanuit een verschillend perspectief te zien, wanneer zij niet langer onverzoenlijke tegenstellingen blijken te zijn.

Maar de praktische waarden, die aan zekere dingen worden opgelegd worden door onze zintuigen en het dualistische zintuig-denkvermogen, moeten geaccepteerd worden als de standaard voor de gewone levenservaring, totdat we een systeem van kennis ontwikkelen, dat de redenen zal verklaren voor de verkeerde opvattingen van het zintuiglijke denkvermogen en de juiste waarden zal toekennen aan het bewijs van de zintuigen. Eenvoudig de faculteit vergroten van onze zintuigen zonder de juiste kennis te ontwikkelen om de gepaste kennis te ontwikkelen om de gepaste waarden uit te leggen en vast te stellen van de verbeterde zintuigpercepties, zou leiden tot verwarring. De ontdekking van de waarheid, dat de zon niet om de aarde beweegt en dat mijn zintuigperceptie foutief is en dat het eigenlijk de aarde is, die om de zon beweegt, zou de menselijke wezens verward hebben en volledig hun verstand verbijsterd hebben, wanneer er geen wetenschap was, een systeem van kennis, dat de correcte toestand van dingen verklaart, de redenen van onze verkeerde opvattingen en ook de correcte waarden oplegt aan de perceptie van onze zintuigen. Dit is zonder twijfel de rationale van het bevel van de Gita om de levensbasis van de onwetende niet te verstoren, totdat zijn onwetendheid vervangen is door de vereiste kennis.

Vervolgens is er nog een andere geliefde overtuiging van het gewone mentale bewustzijn, dat God, de schepping en alles, dat waard is om te hebben in het leven zich bewegen rond ons persoonlijke ego; dat is te zeggen, voor de geestelijke bijstand van het menselijke ego zwoegt de hele schepping, en als zodanig beoordelen we Zijn wegen en werken in overeenstemming met of zij slagen of falen in deze taak. Wij beoordelen alles, mondain en supermondain, door onze egoïstische sensaties, emoties en opvattingen en geven hen zodanige waarden en interpretaties, zoals nuttig zijn voor het menselijke leven en voortgang in een zeker stadium, ofschoon deze opvattingen vaak perversies van de waarheid zijn. Maar om deze eenvoudige en praktische ideeën te verstoren zonder hen te vervangen door iets beters of om het menselijke denkvermogen te ontstellen met de mysteriën van het Onuitsprekelijke zou leiden tot een gewelddadige wanorde van juiste waarden en tot een grote verwarring. Het is noodzakelijk om een beredeneerd en effectief systeem van kennis op te bouwen in het licht, waarvan het egoïstische levende werkelijke waarden opnieuw zal ontdekken van haar fenomenale ervaringen. Het ego zal dan ontdekken, dat het Goddelijke het centrum van alle bestaansvormen is en ook Universeel en Transcendent is, en het Denkvermogen van verdeling en afgescheidenheid alleen een middelste term is, die teboven gegaan moet worden met een kijk, dat wij de Waarheid zien.

Het ego moet afstand doen van zijn valse standpunten, valse noties en percepties en de waarheid uitvinden over zichzelf --- een waarheid, die zijn vervulling zal zijn --- en zichzelf brengen onder een wet, die hem zal

bevrijden uit de mazen van egoïstische verlangens en onwetendheid. Het ego zal moeten uitvinden, dat zijn erg beperkte kijk op dingen het verkeerde en verstoorte waarden van dingen geeft. De mens moet zichzelf openen voor een waarheid, die zijn vervulling zal zijn en zichzelf onder een wet brengen, die de kleinzielige conventies teboven zullen gaan van zijn egoïstische leven. Hij moet zich realiseren, dat zijn huidige onwetendheid alleen een tijdelijke sluier is, die achter zich een licht en uitgestrektheid verbergt, die de werkelijke waarheid is over zichzelf; en zijn doel zal het opzij werpen zijn van die sluier van onwetendheid en en daarbij de beperkingen transcenderen en al het schrijnende lijden, dat zijn pragmatische bewustzijn bestoekt.

Maar is het mogelijk om de beperkingen te transcenderen op deze aarde, of aan de dood en onbekwaamheid te ontsnappen door dit menselijke lichaam? Deze zijn inderdaad pertinente vragen, wanneer we ons huidige niveau van kennis en bewustzijn beschouwen, en in overeenstemming met de egoïstische waardering van het leven is de dood en de oplossing gebonden om het onvermijdelijke einde van het menselijke lichaam te zijn; plezier en pijn zijn gebonden om de twee fasen van alle menselijke gewaarwordingen te zijn, en vreugde en verdriet moeten de twee emotionele ervaringen zijn, waartussen het denkvermogen van de mens heen en weer moet bewegen. Hoe is het dan mogelijk om te ontsnappen aan al het kwaad op deze aarde, waaraan het menselijke leven permanent verknocht lijkt te zijn? Wanneer het natuurlijk als vanzelfsprekend genomen wordt, dat op deze aarde het leven eeuwigdurend veroordeeld is tot al haar huidige lijden en beperkingen, dan kan inderdaad verlossing en transcendentie van deze onvolmaaktheden alleen mogelijk zijn door de vernietiging van het zelf in Nirvana of op een of ander suprafysiek vlak --- in de hemel misschien --- nogal verschillend samengesteld van het materiële universum.

Omcirkeld als we zijn door de beperking van de menselijke redenering en geen kennis hebbend van de glorieuze bestemming van het menselijke individu, is het moeilijk voor de mens om een menselijk bestaan te bedenken, dat toch radicaal veranderd is, en terwijl zijn sterfelijke raamwerk van 'vlees en bloed' een zodanige transformatie ondergaat, als om een permanente immuniteit te genieten van de dood en oplossing, zijn denkvermogen vrij van alle pijnlijke ervaringen en zijn lichaam, leven en denkvermogen volledig veranderd in het Goddelijke, dat is zijn bestemming. Nee, het is niet mogelijk voor de mens in het huidige stadium van zijn kennis-onwetendheid om zich een zodanige glorieuze toekomst voor te stellen voor zichzelf en ook op deze aarde, juist zoals het onmogelijk geweest zou zijn voor de oorspronkelijke Aap om zich voor te stellen, dat sommige van zijn soort door een proces van evolutie zou gaan en zich ontwikkelen in een soort van dieren, die bekend zou worden als 'mens' met een dominante mentale faculteit, dat een 'rationaliteit' genoemd gaat worden en in staat zou zijn om alle prachtige dingen uit te voeren, die nu tot de eer strekken van de mensheid.

Het is waar, dat de mens niet tevreden is met zijn huidige condities, hoe geëxalteerd zij ook bij tijd en wijle zouden kunnen zijn, en hij droomt en droomt en aspireert naar een toestand, die vrij is van pijn en lijden en de dualiteiten van het wereldse bestaan, om een toestand van perfectie te

verkrijgen en zichzelf te bevrijden van alle onvermogens en beperkingen en te leven in altijddurend geluk. Maar zijn Rede stapt binnen en vermorzelt al zijn plezierige dromen en het wordt moeilijk voor hem om te geloven, dat al zijn aspiraties hier op aarde vervuld kunnen worden. Vandaar dat de mens probeert om zichzelf te verzoenen met zijn huidige lot en het beste te maken van zijn beperkte en geconditioneerde bestaan met de hulp van zijn precare kennis.

De menselijke rede probeert in zijn navolging van kennis altijd onwetendheid te boven te gaan of te transcenderen; het is niet tevreden met de huidige toestand van zijn onwetendheid, gelooft in een of andere reeds bestaande waarheid en probeert het te bereiken door de huidige onwetendheid te transcenderen. Maar wat betreft de hogere aspiraties van de mensheid neemt de Rede hen als alleen instinctieve aspiraties te zijn van het menselijke denkvermogen, die niet mogelijk zijn om gerealiseerd te worden op deze aarde, omdat de Rede die verlichting mist, die aan hem de waarheid zou openbaren van de verhevener idealen van de mens en hem begeleiden naar hun verwerving.

Maar ondanks de acceptatie door het rationele denkvermogen van de onvolmaaktheden van het vlees als onveranderlijke bijverschijnselen van het leven op deze aarde, is er een constante drang in het menselijke denkvermogen om deze nadelige omstandigheden zo ver als mogelijk uit het leven te elimineren, namelijk, dood, ziekte, lijden, en zelfs te proberen om het leven voor onbepaalde tijd voort te zetten. Maar het faalt om het verlangde resultaat te bereiken, terwijl het al zijn pogingen focust op het alleen verwijderden van de secundaire oorzaken van menselijk lijden. Wanneer we alleen naar de wortel van dingen zouden kunnen gaan, de essentiële natuur en oorzaak van dwaling, lijden, dood en onbekwaamheden begrijpen, dan zouden we kunnen hopen op een volledige beheersing over hen, neen, hen helemaal uit het leven elimineren. Aldus is de menselijke Rede gedurende de eeuwen, vergeefs aan het tasten geweest naar een oplossing voor de verbijsterende problemen van het leven.

De oeroude Vedanta gaf ons de oplossing voor de verscheidene paradoxen, die tegenover het menselijk begrip stonden, door de openbaring van het ware karakter en de functie van het individuele ego in de conceptie en de ervaring van Brahman als de Al-doordringende Werkelijkheid en de natuur van Brahman als Sachchidananda.

Het individuele ego is het resultaat van zelfbeperking van het bewustzijn --- door een exclusieve absorptie in een vorm, een gebied van bewegingen en een gewilde onwetendheid van de rest van het gebied van het bewustzijn. Het resultaat is, dat het ego geen integrale, maar alleen een beperkte en verstoorde kijk op dingen krijgt en als zodanig geeft het verkeerde waarden aan bewegingen en bepaalt verkeerde reacties van pijn en kwaad en al het lijden, waaraan we onderworpen zijn. Door deelneming aan het bewustzijn van de Totaliteit en dat van het Transcendente zou het individu de ware waarden kunnen ontdekken van ego-bepaalde reacties en pijn en kwaad zien in hun correcte perspectief. Met dit aspect is in een later hoofdstuk in extenso omgegaan.

In de latere Vedanta is het ego volgens sommige scholen van denken niet alleen de oorzaak van al ons lijden, maar ook de conditie voor het

bestaan in dit universum. En door de verwijdering van de egoïstische onwetendheid is het niet alleen mogelijk om pijn en kwaad te elimineren, maar samen ermee juist ons bestaan op deze aarde. Zo is volgens deze scholen van denken het menselijke bestaan in essentie kwaad en voortdurend geslagen door pijn en lijden en alle pogingen naar verbetering van deze toestand van dingen, niet te spreken over bereiken van perfectie, zijn futiel.

Maar volgens een diepgaandere conceptie is het ego alleen een middelste term, een intermediair fenomeen van bewustzijn, dat noodzakelijk is voor een zekere lijn van ontwikkeling.

De manifestatie van een Goddelijk bewust Wezen door een langzaam en moeilijk proces van evolutie is het ultieme doel van de schepping, en egoïstische onwetendheid, dood, lijden en al het kwaad van het bestaan zijn alleen tijdelijke en intermediaire gebeurtenissen in het proces van de evolutie en zij zijn voorbestemd om te boven gegaan te worden. Door evolutie zijn het Leven en het denkvermogen tevoorschijn gekomen uit een duistere onbewustheid en er lijkt geen reden te zijn, waarom het proces van evolutie zou moeten stoppen met de verschijning van een zelf-bewust menselijke denkvermogen. Juist zoals het dierlijke leven alleen een prelude was voor het menselijke, zo is dit egoïstische leven alleen een prelude voor zijn allerhoogste zelf-ervulling, dat is te zeggen, de manifestatie van het Goddelijke in deze mentale-vitale-fysieke formatie. Kwaad en lijden en alle schrijnende ervaringen van de mens zijn de condities van zijn verdere verheffing, de prijs, die hij moet betalen voor zijn glorieuze goddelijke bestemming.

Vandaar is het niet door de oplossing van het individu, dat vrijheid van kwaad en lijden verkregen moet worden, maar door een transformatie van het beperkte ego in een bewust centrum van Goddelijke eenheid en vrijheid, wat het ultieme doel van de schepping lijkt te zijn. De Velen zijn niet tevoorschijn gekomen uit de Ene met een zicht om doordrenkt te worden in eeuwige onwetendheid en lijden, maar met de ultieme bestemming van getransformeerd worden in evenzoveel centra van goddelijke eenheid en vrijheid met hun onwetendheid en lijden vervangen door kennis en de oneindige heerlijkheid van Bestaan.

Dit is de ultieme bestemming van de mens, waarvoor de Natuur aan het werk is.

Hoofdstuk VIII

DE METHODEN VAN VEDANTISCHE KENNIS

WANNEER geaccepteerd wordt, dat Sachchidananda de Waarheid is achter het fenomenale bestaan en dat deze Allerhoogste Waarheid, de Ene, Zichzelf zal realiseren in de Velen door een volledige transformatie van het beperkte ego, dan wordt het noodzakelijk om de natuur en de trend uit te zoeken en begrijpen van de Goddelijke werking en de methoden, waardoor we de kennis kunnen bereiken van het Goddelijke Bestaan.

De mens is een rationeel dier, en inderdaad geeft de Rede, een onderscheidende faculteit in het menselijke denkvermogen, de mens alle voordelen over de lagere dieren; de rede is de meest belangrijke oorzaak van mensen's superioriteit over de aardse wezens. Uit de data, die naar binnen gebracht wordt door de zintuigen, bouwt de rede op wat gezegd wordt de intellectuele kennis te zijn. Het corrigeert de dwalingen van het zintuiglijke denkvermogen, interpreteert de waarde en de betekenis van gewaarwordingen en construeert daarbij een kennis van de fenomenale wereld. Maar het is scheidende kennis, omdat het gebaseerd is op het verschil en de onderscheiding tussen een ding en een andere; het is ook indirect, omdat de rede afhankelijk is van het bewijs van de zintuigen bij het bereiken van deze kennis. Deze soort kennis houdt zichzelf alleen bezig met de verschijningen van dingen, degenen, die te vatten zijn door zintuiglijke organen --- het weet alleen, wat het *lijkt* te zijn. Het kan de waarheid niet weten *achter* de verschijningen, juist omdat het niet in het gezichtsveld komt van de zintuiglijke ervaring. Deze actie van de menselijke rede wordt afhankelijke actie genoemd, omdat het afhankelijk is van de data, die geleverd worden door de zintuiglijke organen.

De rede heeft ook een zuivere en soevereine actie, wanneer het niet afhankelijk is van zintuiglijke ervaring, gaat erachter en bereikt een soort kennis, die gebaseerd is op directe beoordeling. De directe beoordeling door de rede zou enige van de zintuiglijke data kunnen accepteren of het zou hen helemaal kunnen weigeren en zou zelfs tegengesteld kunnen zijn aan de zintuiglijke ervaring. Dat is te zeggen, de beoordeling zou juist het tegenovergestelde kunnen zijn of tegengesteld aan wat de zintuigen het zouden laten accepteren of geloven. Om een voorbeeld uit het leven aan te halen: een man, die niet al te vriendelijk naar mij gericht is, zou een minzame en welwillende blik op kunnen zetten en praten en zich gedragen op een manier, die onberispelijk is. In het kort zou hij door alle uitwendige verschijningen er uit kunnen zien als een van mijn oprechte weldoeners. Maar de rede zou plotseling het zicht van dingen kunnen weigeren en een directe beoordeling bereiken over de werkelijke intentie van de persoon, ondanks de tegenovergestelde verschijningen. De zuivere rede heeft op zijn eigen manier een geheimzinnig vermogen om direct de waarheid achter de verschijningen te kennen. Op deze manier zou het volledige gebruik van de zuivere rede kunnen leiden naar de metafysische kennis, de kennis van de Waarheid achter de fenomenale wereld.

'Manas' wordt gezegd het zesde zintuig te zijn; maar er kan aan toegevoegd worden, dat Manas het enige zintuig is, want onze zintuiglijke

ervaring zou geen betekenis hebben, tenzij haar data begrepen geïnterpreteerd of vertaald werd in termen van het zintuiglijke denkvermogen. Bijvoorbeeld raakt in ons contact met de uitwendige wereld ons lichaam of een deel van ons lichaam een of ander ander lichaam aan of komt er tegenaan en we hebben een tactuo-musculaire gewaarwording; deze gewaarwording wordt geïnterpreteerd door Manas en eruit bouwt het de kennis van het bestaan van andere lichamen in de ruimte, hun afstand van ons, enzovoort. Op deze manier worden door onze zintuigen van visie, gehoor, reuk, smaak data ontvangen en geïnterpreteerd door de Manas bij het opbouwen van coherente kennis van de externe wereld. Zoals de Rede is het Denkvermogen ook in staat in de mens tot een dubbele actie, namelijk, gemengd of afhankelijk en zuiver of soeverein. De afhankelijk actie van het denkvermogen bouwt onze kennis op van de externe wereld, omdat het in dit respect volledig afhankelijk van het bewijs van de zintuigen.

Van het Denkvermogen wordt gezegd, dat het zijn zuivere actie heeft, als onderscheiden van afhankelijke actie, wanneer het direct gewaar wordt van dingen door een soort identiteit met hen. Het denkvermogen is bijvoorbeeld direct gewaar van ons essentiële bestaan, van zijn eigen toestanden en processen. Ik wordt direct gewaar van wat dan ook, dat passeert in mijn denkvermogen door mijzelf er praktisch mee te identificeren. Ik wordt bijvoorbeeld kwaad en ik weet het door mijzelf te identificeren met die toestand. Op gelijke wijze komen we alle andere toestanden te kennen van ons denkvermogen door direct gewaarzijn en van onze kennis van het wordt gezegd, dat het kennis door identiteit is.

Feitelijk is alle ervaring in zijn geheime natuur kennis door identiteit, maar het ego heeft een onderscheid gemaakt tussen het subject en het object, onszelf als het object en een objectieve wereld, verschillend van en opgelegd aan ons als het object. Het heeft gedurende de koers van de evolutie organen en processen ontwikkeld om in contact te komen met de objectieve wereld, die uitgesloten en gescheiden is van ons door de onwetendheid van het ego. Het ego hoeft alleen de hulp te nemen van enige fysiologische werkingen om een indirecte kennis van de wereld te hebben. Zo is een soort partieel onvermogen geworpen op het denkvermogen, en wat we het wakende denkvermogen noemen of het oppervlaktebewustzijn verbergt achter zich het ware of subliminale denkvermogen en sluit daarbij tijdelijk zijn vermogen uit en beperkt het van direct en intiem gewaarzijn van de Waarheid achter verschijningen. Zo is de manier van afhangen van zintuiglijke ervaringen en het construeren van een indirecte en onvolledige kennis eruit alleen het gevolg van de regelmatigheid van een dominante gewoonte en deze toestand van dingen is niet onmisbaar. Er volgt daarom uit, dat het mogelijk is voor het denkvermogen om zijn zuivere en soevereine actie toe te passen op objecten van de zintuig door het deksel te verwijderen van de onwetendheid, dat zijn lumineuze diepten bedekt; dat is te zeggen, door het oppervlaktebewustzijn, het wakende denkvermogen in een toestand van slaap te sturen en daarbij het ware en subliminale denkvermogen te bevrijden, dat een vermogen heeft van direct gewaarzijn van waarheid achter verschijningen. Dit gebeurt, wanneer in een toestand van hypnose het oppervlakte of wakende denkvermogen in slaap gestuurd wordt en het subliminale denkvermogen bevrijd wordt om zijn soevereine of zuivere actie toe te passen op alles, wat ervoor gebracht zou kunnen

worden. Dit is ook mogelijk in een wakende toestand, wanneer een mens enige voortgang gemaakt heeft op het pad van yoga en dan wordt hij direct gewaar van objecten en gebeurtenissen, dichtbij of ver weg, zonder de instrumentatie van de zintuigen.

Het is dan mogelijk om de soevereine actie toe te passen van Manas op een manier, die ons een directe kennis zal geven van de inhouden van enig object, waarmee het in relatie komt. Men zou door dit proces direct gewaar kunnen zijn van de toestanden en processen van het denkvermogen van anderen zonder af te hangen van hun uitingen, gebaren of andere uiterlijke uitdrukkingen daarvan.

Door een uitbreiding van de kennis door identiteit worden we gewaar van ons eigen bestaan. Kennis door identiteit, van het continent, omvat noodzakelijkerwijze de kennis van haar inhouden. Door direct zelf-gewaarzijn worden we gewaar van de inhouden van ons bewustzijn en wanneer we deze faculteit van zelf-gewaarzijn kunnen uitbreiden naar gewaarzijn van het zelf voorbij en buiten ons --- de Atman of Brahman van de Upanishads --- zouden we gewaar kunnen zijn van de Waarheden, die de inhouden vormen van Atman of Brahman in het universum. Zo zocht de Indiase Vedanta naar een kennis van het universum door een directe kennis door identiteit van het Zelf, dat het universum bevat --- de kennis van het continent geeft de kennis van de inhouden.

Het zou nu duidelijk zijn uit de analyse boven, dat indirecte en gescheiden kennis, geweven uit de onbevredigende data van de zintuigen, niet in staat is om ons de kennis te geven van Brahman of van het Oneindige. Alleen een uitbreiding van het zelf-gewaarzijn in het denkvermogen aan ons eigen zelf en aan andere zelden, in feite aan de kosmos, wanneer het zich geleidelijk exalteert in de lumineuze zelf-manifeste identiteit en de Rede plaats geeft aan zelf-lumineuze intuïtieve kennis, geeft het het recht van binnenkomst in het domein en de pracht van de Waarheden verderop.

De oude Vedanta greep de boodschappen van de Intuïtie en bouwde haar conclusies erop. Intuïtie wordt genoemd als onze eerste leraar, het houdt zich niet bezig met de tegenstellingen van de Rede of de ontkenningen van ervaring. Het brengt de boodschappen direct van het Onbekende en bouwt mensen's kennis van het Supra-mondaine. Intuïtie vertelt ons van de Bestaande en niet zozeer van het Bestaan, en Intuïtie ontving de boodschappen van het Verdere en stelde de oude Vedanta in staat om wereld-vernieuwde declaraties te maken van de Upanishads, namelijk, 'Ik ben Hem, Gij zijt Dat, O Swetaketu, Al dit is Brahman, dit Zelf is Brahman' (*Aham Brahmasmi, tattvamasī Swetaketu, sarvamhyetad Brahma, ayamātmā Brahma*).

Maar intuïtie kan ons geen idee geven van de Waarheid in een heldere en gearticuleerde vorm, zoals onze natuur vereist. Ons oppervlaktebewustzijn moet volledig veranderd worden, voordat intuïtie het enige instrument wordt van kennis en directe kennis door identiteit, zoals boven beschreven, de plaats inneemt van intellectuele kennis. De rede organiseert onze zintuiglijke ervaring en waarnemingen op een manier, die gemakkelijk acceptabel is voor het oppervlaktebewustzijn en bouwt op, wat bekend is als de rationele kennis. Daarom moesten geïnspireerde geschriften ruimte maken metafysische filosofie met de zuivere rede als het

erkende instrument van zodanige kennis. Met de hulp van de zuivere rede werd het systeem van metafysische filosofie geleidelijk opgebouwd en uiteindelijk bracht de gemengde en afhankelijke actie van de rede het tijdperk van de experimentele wetenschap naar binnen. Bij het opbouwen van een systeem van wetenschappelijke kennis verdrong de gemengde actie van de rede de actie van de zuivere rede en het werd volledig opgebouwd op de materialen, die binnengebracht werden door de zintuigen en op zodanige legitieme gevolgtrekkingen, die uit hen getrokken konden worden.

Dus voor de wijzen van de Veda en Vedanta openbaarden Intuïtie en spirituele ervaring alleen de Waarheid. Logische of intellectuele redenering had niets te maken met de realisatie van de Waarheid --- noch kon het de rechter zijn van de waarheid of anders van de boodschappen, die ingebracht werden door de Intuïtie. Vandaar werd in de Upanishads vertrouwen nooit geplaatst op logische discussies, maar werd intuïtie gezocht om gecorrigeerd te worden door een meer perfecte intuïtie, spirituele ervaring door een grotere en meer lumineuze ervaring. Inderdaad was de verering zo groot voor Intuïtie, dat zelfs in het tijdperk van rationalistische speculatie, Sruti, het resultaat van geïnspireerde openbaring, geaccepteerd werd als een autoriteit, superieur aan de rede; zodat die conclusies, die bereikt werden door rationeel denken, die streden tegen of tegengesteld waren aan de geopenbaarde geschriften, geweigerd werden, en alleen diegenen werden geaccepteerd, die gelijkloënd waren met en ondersteund door de Allerhoogste autoriteit.

Maar terwijl de jaren voort rolden kwam speculatieve redenering geleidelijk zijn onbetwiste heerschappij vestigen over het menselijke denken en de modus van verkregen kennis --- het tijdperk van geïnspireerde openbaring gaf geleidelijk plaats aan redenering en verstandelijkheid; deze attitude gaf een oprijzen aan verscheidene conflicterende scholen van denken, ieder zwerend bij de Vedas, ieder de Vedas acceptierend, tenminste ogenschijnlijk, als de basis van haar denken en toch diametraal tegengestelde conclusies bereikend.

Intuïtie ontving een integrale, een ondeelbare kijk op de hele Waarheid; zijn tendens was naar een onmiddellijke synthese en eenheid van kennis; terwijl de Rede voortgaat door analyse en synthese om kennis te bereiken en in zijn poging om te synthetiseren, om kennis op te bouwen door de 'feiten' van ervaring, komt het langs verscheidene conflicterende gezichtspunten en onvereenigbare tegengestelden, waarvan hij sommige ontkent of affirmeert, in overeenstemming met zijn behoefte om een foutloos logisch systeem op te bouwen. En gedurende dit proces wordt de eenheid van intuïtieve kennis opgebroken en een systeem van rationele kennis geconstrueerd uit de materialen, die verzameld zijn door de rede, en enig conflict, dat verrees met enige lastige tekst van de schriften, werd geprobeerd om gladgestreken te worden door de vindingrijkheid van de logicus.

Ondanks de voorgenoemde trend van het menselijke denken en redenering overleefden de fundamentele concepties van vroegere Vedanta in de meeste van de filosofische systemen en Purusha, Atman of Sad Brahman, de zuivere Bestaande van de Upanishads, werden geaccepteerd in een of andere vorm als de Werkelijkheid achter de verschijningen, als het

Absolute, in zichzelf onkenbaar, maar de bron van alles, dat geworden is, de bron en impuls van dit wonderbaarlijke Lila van de schepping.

Hoofdstuk IX

HET ZUIVERE BESTAANDE

OVERTUIGD van de waarheid van de boodschappen, die ontvangen zijn door de oude wijzen van de Vedas door intuïtie en spirituele ervaringen, dat de Absolute Eenheid aan de basis van alle diversiteiten is, Sachchidananda de bron en inspiratie is van alles, dat geworden is, en dat het menselijke ego een instrument van onwetendheid is en een verstoorde reflectie van het goddelijke bewustzijn, is het denken van India altijd in beslag genomen geweest door vragen over de relatie van de Absolute Eenheid met deze wereld en hoe het ego zijn huidige onwetendheid teboven zal gaan en naar zijn ware zelf of goddelijkheid zal terugkeren.

Voor verder te gaan met de vragen boven te behandelen, laat ons een moment pauzeren en naar de wereld om ons heen kijken met een kalme ogen. Wat zien we? Wij vinden een uitgestrekte beweging, die in de oneindige ruimte gaande is, alsof een oneindige energie zichzelf aan het uitgieten is door de eeuwige tijd; we vinden een bestaan, dat veel uitgestrekter is dan ons individuele ego of individuele menselijke wezen. We vleien onszelf onmiddellijk in het geloof, dat deze machtige beweging in deze verwonderlijke wereld enkel bedoeld is voor ons voordeel of nadeel; in feite geloven we, dat het haar belangrijkste bezorgdheid is om zich te koppelen aan emoties, aan het wel of wee van dit kleine ego en niets anders. Zo gauw als we ons beginnen te realiseren, dat de last van deze gigantische beweging iets anders is dan het dienen van de behoeften van de kleine stervelingen, dat het andere taken moet verrichten, worden we gestoken door een besef van onze eigen kleinzieligheid en voelen ons geschokt bij de enormiteit van de grenzeloze beweging. Beweging en beweging aan alle kanten, alsof de eeuwige Kar van Juggernath door rolt in de oneindige ruimte door de eeuwige tijd in volledige onbezorgdheid van wat dan ook zou kunnen gebeuren met een zodanige kleinzieligheid als die van ons.

Beide schattingen boven van de Beweging en het Ego zijn verkeerd. Zij zijn het gevolg van een illusie van kwantiteit of kwaliteit, waaraan we onderhavig zijn. Wij zijn geschokt door de gigantische beweging van het solaire systeem en kijken ernaar met verwondering en respect en naar onszelf als onbetekenend; of we kijken naar de kracht van kwaliteit en beschouwen de mens als groter dan alle onbezielde Natuur samen genomen. Dit is de intellectuele manier van kijken naar dingen en hen beoordelen. Met de hulp van intellectuele concepten zullen we niet in staat zijn om het belang van dingen te realiseren. We moeten zoeken naar de waarheid achter het fenomenale bestaan en door de intuïtie, die leidt naar een kennis door identiteit, zullen we realiseren, dat Brahman de aldoordringende Waarheid is achter de verschijningen; dat Brahman, het Al, gelijk en ondeelbaar aanwezig is in alles, dat geworden is, van het solaire systeem helemaal tot de mierenhoop. Voor Brahman is er geen geheel of een deel, er is niemand belangrijker, niemand minder, ieder en elk deel van de Schepping vindt gelijkelijk profijt van het geheel van Brahman. Brahman is er in de Ontkenning en in de Affirmatie, in Stilte, zoveel als in het Woord. De beoordeling van buitenwaartse verschijningen misleidt het denkvermogen om verkeerde

schattingen te vormen en verkeerde waarden vast te zetten over mensen en dingen.

Dus behouden we in deze tijd een valse rekenschap van de relatie tussen de Beweging en onszelf; we moeten eerst de juiste relatie vinden. We hebben de gewoonte om voor te stellen, dat we niet alleen belangrijk zijn voor onszelf, maar ook voor Brahman, wiens belangrijkste zorg het dienen van onze behoeften zou moeten zijn. In onze onwetendheid houden we ervan om te denken, dat we het centrum zijn, waaromheen de wereld draait, Wanneer we ziek zijn, moet God ons genezen; als we terneergeslagen zijn in het leven, zou God ons een helpende hand moeten geven om op te staan; wanneer we ooit in een sleur zijn, moet het Al ons op onze voeten zetten. Maar voor ons deel lijken we geen permanente loyaliteit verschuldigd te zijn aan het Goddelijke, niet meer dan wat noodzakelijk is om ons te helpen van onze moeilijkheden af te komen. Wij zijn niet geneigd om het Goddelijke te zoeken voor Zijn bestwil, we zoeken het Goddelijke alleen om te helpen om door te gaan met het leven en ons te leiden door de gevaren en moeilijkheden, die ons deel zijn in het leven. Dit egocentrische uitzicht op het leven vond speelruimte in verscheidene vormen van materialistische filosofie en in sommige vormen van subjectief idealisme. Volgens de latere school van denken bestaat de wereld in en door het bewustzijn van de mens, de waarheid of valsheid van een ding zou afgemeten moeten worden volgens de standaarden van menselijk begrip!

Sri Aurobindo is van opinie, dat er een element van waarheid zou kunnen zijn achter enige van de pretenties van het menselijke intellect, maar dat de Waarheid verborgen ligt voor intellectuele concepties en Het Zichzelf niet openbaart, totdat het ego zijn onwetendheid teboven gaat. Niet, totdat, door een allerhoogste handeling van zelf-ontdekking, het individu zich zijn belang realiseert en gewaar wordt van zijn goddelijke bestemming, kan gezegd worden, dat hij het Licht heeft gezien, dat hem uiteindelijk naar zijn doel kan leiden. Dan en alleen dan kan een juiste rekenschap gemaakt worden tussen de Ene en de Velen, wanneer de Ene even belangrijk is voor de Velen, als de laatste voor de eerste.

Nu moeten we de ware natuur uitvinden van deze oneindige en eeuwige beweging. Er is beweerd in de Vedanta, dat de beweging een aspect is van een grote Tijdloze Ruimteloze Stabiliteit, geen Energie, maar een Zuiver Bestaan. Maar sommige personen, die alleen deze wereldenergie zien, die alleen een aspect is van de hele werkelijkheid, verklaren, dat alles beweging is, stabiliteit is een fictie en zelfs dat, wat stationair lijkt te zijn, een blok van beweging is. Zelfs sommigen van de neo-fysici verklaren, dat wat solide Materie lijkt te zijn, samengesteld is uit miljoenen en miljoenen kleine deeltjes in een toestand van constante beweging, oneindig kleine golven.

Is er dan niets stabiel erachter om deze beweging te ondersteunen? Of is het geen feit, dat energie alleen een uitvoer is van het Bestaan?

Als er een zodanig Bestaan is, dan moet het oneindig zijn, zoals de energie, die we om ons heen zien, die zich manifesteert op verscheidene manieren. Het moet toegeven worden, dat juist de opvatting van de beweging met zichzelf een potentie draagt van rust en zichzelf daarmee bedriegt als de activiteit van een of ander bestaan, dat in rust was, voordat de beweging begon, of dat hierna in rust zal zijn. Wanneer het wordt toegeven, dat de energie, die *nu* in actie is, de potentie heeft van rust, dat de energie op zou kunnen houden om in actie te zijn, dan begint het een absolute energie te zijn,

niet in actie, die niets anders kan aanwijzen dan een zuivere absolute bestaan. Beweging moet iets vooronderstellen, dat beweegt, of iets, dat die beweging initieert. Anders zou er een ondefinieerbare energie zijn in eeuwige actie zonder enige stabiele basis of oorzaak, een eeuwig fenomeen van Actie, van Karma, van Beweging, zoals we het Nihil hebben van de Boeddhisten. Maar de zuivere Rede wil deze finaliteit niet accepteren, omdat het zijn fundamentele zienswijze tegenspreekt.

Laten we een of andere concrete illustratie nemen. Niet alleen de Boeddhisten adopteren de theorie van flux als de gelukkigst mogelijke uitleg van de wereld van werkelijkheid. Enige van de eminente psychologen houden vol, dat er altijd een of andere soort activiteit is in het mentale bewustzijn. Van de verscheidene toestanden en processen samen genomen wordt gezegd, dat zij het Denkvermogen zijn, dat altijd actief is. Van het Denkvermogen wordt gezegd, dat het altijd door een of andere vorm van bewuste activiteit gaat, en het is niet mogelijk om het denkvermogen in rust te vangen, niets doend, aan niets denkend, als een zuivere bewuste entiteit. Dit zou inderdaad de ervaring kunnen zijn van iedereen, die probeert het oppervlaktezicht van het denkvermogen te nemen, dat werkelijk een stroom is van mentale toestanden en processen. Alleen door achteruit te stappen, door een volledige onthechting van het oppervlakkige zelf, komen we bij het stille denkvermogen achter de buitenwaartse toestanden en processen. Het stille denkvermogen is helemaal niet verwickeld in de buitenwaartse formaties, die zijn modi zijn en die uit hem opwellen. Dit stille zelf is de waarheid achter het oppervlaktebewustzijn.

De zuiverste vorm van inzicht in het aardse bestaan geeft ons beweging en alleen beweging, een beweging in de ruimte, een beweging in de tijd, --- 'een tegenwoordig, dat ons altijd ontgaat, omdat het niet is, omdat het vergaan is, voordat het geboren is'.¹¹ Geen intellectuele concepten zullen in staat zijn om enige glimp te geven van de Waarheid, als er een is, achter dit fenomeen van beweging. En alleen in een allerhoogste ervaring, in een allerhoogste intuïtie kunnen we achter de verschijningen, deze verandering, deze opvolging gaan en komen bij de stabiliteit achter deze beweging; Het zuivere bestaan is helemaal niet verwickeld in deze beweging, maar is zijn ondersteuning en inspiratie.

Vandaar dat de zuivere Bestaande achter de beweging een fundamentele Werkelijkheid is, zoveel als de beweging of de wording voor ons. Het Bestaan en het Worden, de stabiliteit en de wereldebeweging zijn de twee aspecten van de Werkelijkheid, die hen beiden transcendeert. Het Absolute is achter de beweging en de stabiliteit, juist zoals het voorbij de eenheid is en de veelvuldigheid.

We hebben zo gezien en begrepen wat de zuivere Rede, intuïtie of een of andere allerhoogste spirituele ervaring ons vertelt over de 'Sat', de zuivere Bestaande. Nu moeten we uitvinden, wat de natuur is van de 'Shakti' of de energie of de Kracht, die de wereldebeweging uitvoert. Is dat een onintelligente of blinde kracht van de materialisten of een creatieve Wil, die de impuls is achter dit Worden? Of om het in de Vedantische taal te zetten, is de Kracht eenvoudig een beweging van actie en een proces of een Chit-Shakti, een Bewuste Kracht, creatief in het Universum? Is het een Waarheidsbewustzijn?

¹¹ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk IX, p. 93

We zullen nu overgaan naar het volgende hoofdstuk voor het antwoord. Van een juiste oplossing van dit probleem hangt de betekenis af van de statische en dynamische aspecten van de Allerhoogste Werkelijkheid.

Hoofdstuk X

BEWUSTE KRACHT

EEN kracht, een beweging van Energie heeft materiële vormen aangenomen, meer of minder grof, of subtiel, en Materie is een Vorm of de presentatie van kracht. Het proces, waardoor het Oorspronkelijke Vermogen of Kracht alle vormen van Materie opbouwt is als volgt.

Volgens de Indiase fysici was de oorspronkelijke vorm van deze Kracht alleen een toestand van zuivere materiële uitbreiding, waarvan de enige eigenschap vibratie was (*vyom*). Maar vibratie alleen kon geen vormen creëren, tenzij er enig contact, enige obstructie was in de vrije stroom van de oorspronkelijke kracht (*marut*). Dus werd van materiële Kracht gezegd, dat het een of ander aspect had gekregen, waarvan de speciale eigenschap 'Contact' was, tussen kracht en kracht. Daarna werd een derde modificatie van de genoemde kracht noodzakelijk en werd aangenomen. Het vond uitdrukking in wat we kennen als Licht, Elektriciteit, Vuur en Warmte (*tejas*), waarvan gezegd wordt, dat het het onderhoudende principe is van Kracht. Daarna werden een vierde en een vijfde modificatie aangenomen, namelijk, Water (*ap*) en Aarde (*kṣiti*), die respectievelijk gekarakteriseerd worden door Diffusie en Cohesie. Dus wordt van alle vormen van Materie gezegd, dat zij opgebouwd zijn uit deze Vijf elementen en van alle gevoelige ervaringen wordt gezegd, dat zij afhankelijk zijn van de genoemde vijf elementen, dus (1) ontvangst van vibratie geeft ons het besef van Geluid, (2) contact tussen een materieel object en een ander geeft het besef van Aanraking, (3) de actie van Licht geeft het besef van Zicht, (4) de actie van Water geeft het besef van Smaak, en (5) Aarde geeft het besef van Reuk. Feitelijk zijn al deze gewaarwordingen de resultaten van reactie op contacten tussen Kracht en Kracht, Dit is, hoe, volgens de oude denkers, Zuivere Kracht zekere modificaties opbouwde en deze wereld van Materie Vorm gaven en opvolging.

Maar de beschrijving boven van de formerende beweging van Kracht verklaart niet, hoe contact tussen een materieel object en een ander, of het contact van de vibraties van Kracht het bewustzijn kunnen laten verrijzen. Inderdaad is het mysterie van de verschijning van bewustzijn, uit wat verondersteld werd onbewuste Materie te zijn, de hoofdpijn geweest van menige materialistische filosoof. Wanneer de Oorspronkelijke Kracht niet essentieel bewust is, dan kon geen hoeveelheid van actie en reactie tussen materiële krachten de vonk van bewustzijn ergens aansteken. De Sankhyas brengen twee elementen meer naar voren, namelijk, Mahat en Ahankar. Maar deze elementen 'nemen de tint van bewustzijn' alleen aan door hun nabijheid bij een inactieve ziel of zielen, waarin hun activiteiten gereflecteerd worden. Naast de verklaring boven zijn verscheidene pogingen gedaan door de moderne materialistische scholen van denken om het bewustzijn te verklaren als een verschijnende toestand van Materie in een zeker stadium van haar complexiteit.

Welke divergentie van opinie er ook mag zijn tussen de verscheidene scholen van denken, oud en modern, over de oorsprong van het bewustzijn, er wordt over het algemeen toegegeven, dat het een Kracht is --- alle gewaarwordingen en acties zijn de antwoorden van een of andere vorm van

kracht op de contacten met andere vormen van kracht. Dus verdrijft uiteindelijk de laatste analyse van de Materie door de moderne wetenschap bijna het laatste spoor van twijfel over het feit, dat de Beweging van Kracht de essentiële natuur van de kosmos is.

Toegeven, dat de beweging van Kracht of Energie de hele of essentiële natuur van de kosmos is, dan verrijst onmiddellijk de vraag, hoe en door welke mysterieuze impuls deze formerende Beweging van de Kracht begon. Er wordt gezegd, dat de kracht inherent is aan het bestaan, ofschoon het in rust kan zijn of in beweging. Zelfs, wanneer het klaarblijkelijk in rust is, is de kracht er, geconserveerd in het Wezen. Het is eeuwig in en is juist de natuur van het Bestaan --- het kan in manifestatie zijn of in niet-manifestatie. Het is niets iets, dat vreemd is aan het Bestaan en van buitenaf er aan opgelegd op een zeker punt van de tijd. Deze kijk op Kracht of beweging wordt geaccepteerd door bijna alle belangrijke scholen van denken in India.

Dus, omdat de Kracht inherent is in het bestaan, zou het in een afwisselende toestand van equilibrium en verstoring van equilibrium kunnen zijn, zoals de Sankhya het opvat te zijn; of het kan in een toestand van concentratie zijn in onveranderbaar bestaan met een oppervlakkig spel van beweging. De kalmte, bijvoorbeeld, van de meest innerlijke diepten van de oceaan is *co-existent* met de constante opborreling aan de oppervlakte. In het kort is de beweging ofwel eeuwig in wederkeer, volgens de Sankhya of eeuwig in continuïteit, zoals de oceaan en haar golven. In iedere gebeurtenis verrijst de vraag 'hoe verrees deze beweging' niet.

Vervolgens, terwijl de vraag van het 'Hoe' van de beweging afgestoten is, presenteert zich de volgende vraag, namelijk, 'Waarom zou de Kracht in een zodanige staat van afwisselend ritme zijn van rust en beweging, zoals het geval zou kunnen zijn. Wat is de rationale van deze beweging? Wat is het doel, waarnaar het aan het gaan is?' Dit zullen alleen pertinente vragen zijn, als we aannemen, dat de Kracht bewust zou zijn. Want, als we aannemen, dat zowel het Bestaan als de Kracht inerte materie zijn, onbewust, dan kan er geen enkele vraag rijzen van schema, intentie of doel, noch in de beweging of in zijn aandrang. We vragen de woeste rivier niet, waarom het haar oevers overstroomt of aan de tumultueuze wind, waarom het zo hard blaast en een zodanige baldadige destructie brengt. Deze vraag kan alleen verrijzen, wanneer we het Bestaan veronderstellen als een Bewust Wezen en in dat geval zouden we kunnen onderzoeken, wat de reden, het plan of doeleinde is van de kosmische beweging.

De vraag van het 'waarom' van de beweging zou op deze manier beantwoord kunnen worden, namelijk, het Bestaan zou geen optie kunnen hebben, nee zeg helemaal in de materie, waarom de Kracht zich in het universum zal manifesteren of niet. Volgens deze opvatting is het Bestaan onderhavig aan haar natuur van Kracht en als zodanig lijkt Kracht krachtiger te zijn dan zijn houder, Bestaan. Kracht is de meester en manifesteert zichzelf ondanks zijn continent. Maar dit is niet de opvatting van het Allerhoogste Oneindige Bestaan, dat we hier bespreken. In de woorden van Sri Aurobindo is 'Een Brahman, gedwongen door Prakriti, geen Brahman, maar een inert Oneindig net een actieve inhoud erin, die krachtiger is dan het continent, een bewuste houder van de Kracht, waarvan zijn Kracht de Meester is'.¹² Het zou

¹² *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk X, p. 190.

voorgesteld moeten worden, dat het Oneindige en Absolute Bestaan haar eeuwige potentie heeft van beweging en niet bepaald wordt door haar formaties, met andere woorden, Het heeft een inherente vrijheid van manifestatie of niet-manifestatie.

We moeten nu de relatie begrijpen tussen deze Kracht of beweging en bewustzijn. Met bewustzijn bedoelen we gewoonlijk ons wakende mentale gewaarzijn. We worden zelfs niet bewust genoemd, wanneer we in slaap vallen of in een zwijm vallen, voor welke reden dan ook, en niet op stimuli kunnen reageren. Maar we moeten dit oppervlakkige idee van bewustzijn ontgroeien met een zicht om haar juiste omvang en natuur te appreciëren.

Deze oppervlakte en oppervlakkige toestand van het bewustzijn, waarvan we weten, dat het exclusief ons mentale bewustzijn is, is alleen een franje of nauwe strip van ons hele bewuste Wezen. Onder het oppervlaktebewustzijn is er een veel uitgestrekter gebied van bewustzijn, het subliminale denkvermogen, dat in staat is om hoogten te bereiken, die ver voorbij de capaciteit zijn van het wakende denkvermogen. Bovendien is de wakende toestand zelfs niet het geheel van het mentale bewustzijn, want er is het onderbewuste denkvermogen, dat bijna hetzelfde is en een deel is van het oppervlaktedenkvermogen, maar het handelt juist achter het oppervlak, onbekend voor het oppervlaktedenkvermogen, en heeft een licht grotere scope van gewaarzijn. Natuurlijk is het subliminale denkvermogen een veel meer verlichte toestand van bewustzijn dan het onderbewuste denkvermogen. Juist de algemene ervaring van personen, die intelligent vragen beantwoorden, terwijl ze in een toestand van hypnose zijn, wanneer het oppervlaktebewustzijn in slaap gestuurd wordt, zou moeten getuigen van het feit, dat er iets is, of iemand ontwaakt of zelfs bewust, wanneer het oppervlaktebewustzijn in slaap is of wanneer gezegd wordt, dat we onbewust zijn. Vandaar is tenminste zoveel tot stand gebracht, dat het gebied van bewustzijn niet co-existent is met het wakende denkvermogen, zoals het foutief genomen tot recent geloofd werd. We zullen voortgaan om het gebied en de omvang van bewustzijn te onderzoeken, nadat we enige andere inzichten bediscussieerd hebben over de natuur van het bewustzijn.

De oude scholen van materialisme waren tevreden, dat bewustzijn alleen een materieel fenomeen is. Het ontwikkelde in een zeker stadium van evolutie uit de fysieke organen, die zichzelf eerst vormden in het proces van materiële evolutie. Er wordt gezegd, dat het een verschijnende conditie is van materie in een zeker stadium van haar complexiteit en het is onscheidbaar van de materiële organen, waarvan gezegd wordt, dat ze het produceren. Maar dit was een te onwetende opvatting van de natuur van bewustzijn om de test te doorstaan van rationeel onderzoeken en met de geleidelijke vooruitgang van kennis is het volledig onhoudbaar geworden.

Bewustzijn is het fundamentele of essentiële feit van bestaan, en in plaats van dat de fysieke organen bewustzijn produceren of gebruiken, zoals het verkeerd verondersteld is geweest, heeft de formerende beweging van bewustzijn Vorm gegeven en kleur aan de fenomenale wereld. Het bewustzijn gebruikt het brein, het menselijke lichaam, voor zekere uitdrukkingen. Er werd gevonden in abnormale gevallen, dat zelfs de organen geen onmisbare instrumenten zijn van uitdrukking van bewustzijn of denken, dat gecommuniceerd kan worden van een persoon naar de andere zonder gesproken woorden; gedachten kunnen overgebracht worden van een

centrum van bewustzijn naar een andere zonder de instrumentatie van de fysieke organen, die eens verondersteld werden om onmisbaar te zijn.

Laten we nu proberen het gebied van bewustzijn te begrijpen. We hebben gezien, dat, wanneer we in slaap zijn, verbijsterd of gedrogeerd, er iets is in ons, dat wakker is, en in die toestand is bewustzijn niet uitgesteld, maar inwaarts verzameld, onder de oppervlakte, en antwoordt niet op de impact van dingen. Behalve het bovenstaande zijn er vormen van bewustzijn in ons en in de wereld, die geen mentaal bewustzijn zijn, de enige toestand waarmee we familiair zijn; zij zijn lager dan mentaal bewustzijn. Er is, bijvoorbeeld, een vorm van bewustzijn in de cellen van onze lichamen, die het lichaam in staat stelt correct door zekere bewegingen te gaan, te antwoorden op aantrekkingen en afstotingen en deze activiteiten gaan door, alsof automatisch zonder ooit omhoog te komen tot het niveau van mentaal gewaarzijn. In de lagere dieren leidt ook de vorm van bewustzijn, dat vitaal bewustzijn genoemd wordt, de dieren meer of minder veilig door alle activiteiten van het leven en stelt hen in staat om de worsteling van het bestaan te overleven. Verder naar beneden, ook in de planten, is er een soort bewustzijn evident in de verscheidene reacties van de planten op externe stimuli, in haar reacties van plezier en pijn, zogezegd, maar dit is ook lager dan mentaal, neen, lager dan dierlijk bewustzijn, ofschoon haar fundamentele reacties exact hetzelfde zijn als die van mentaal bewustzijn.

Houdt het bewustzijn op bij het niveau van de planten of strekt het zich uit in een of andere vorm verder beneden de plantenwereld? Wanneer we veronderstellen, dat het bewustzijn zichzelf niet verder uitstrekt dan de plantenwereld, dan moeten we ons voorstellen, dat bewustzijn een vreemd artikel is, dat geïmporteerd is uit een of andere andere wereld of planeet en geïntroduceerd in de aardse schepping in een bijzonder stadium van haar voortgang. Of wij zouden, niet in staat om rekenschap te geven voor de verschijning van het Leven en het Denkvermogen in de Materie, kunnen uitroepen, zo als een illustere filosoof, "Misschien ademde God de adem van het Leven in de kleinste protoplasma cellen".

In feite kan niets uit Materie evolueren, tenzij het erin verwickeld was in een of andere vorm, tenminste in een of andere embryonale toestand. Het kleine zaadje bevat in zich alle potenties van de boom, die eruit groeit. En er is geen reden om te veronderstellen, dat het bewustzijn stopt bij wat we de zuivere materiële wereld noemen. Omdat we gewend zijn om het bewustzijn te identificeren met de wakende mentale toestand, is het erg moeilijk voor ons te geloven, dat er inert of onderdrukt bewustzijn kan zijn in het metaal of in de aarde, moeilijk om te realiseren, dat het bewustzijn de inherente werkelijkheid is achter de op trance gelijkende slaap van de Materie. Maar dit is een te rigide en onwetende opvatting om het nauwkeurige onderzoek te doorstaan van intelligente observatie en experiment. "Ex Nihilo Nihil Fit", uit niets komt niets, en tenzij het bewustzijn daar was, verwickeld in de Materie, vanaf juist het begin van deze materiële wereld, zou het niet geleidelijk tevoorschijn gekomen kunnen zijn gedurende het proces van evolutie. Verder is er geen dwingende reden om te veronderstellen, dat er een plotselinge breuk van Eenheid is in een bijzonder stadium en bewustzijn zich niet verder uitbreidt dan de plantenwereld.

In het licht van de analyse boven zou onze kijk op het bewustzijn een radicale verandering moeten ondergaan en de term bewustzijn een

verschillende betekenis en gewichtigheid aannemen. Het moet niet opgevat worden als synoniem met geestesgesteldheid. Het is een zelf-geware kracht van bestaan, die zich uitbreidt in de vitale en materiële bewegingen en opstijgt naar het Superbewuste en tussen deze twee polen is onze menselijke geestesgesteldheid alleen een middelste term.

We moeten nu nog een vraag in ogenschouw nemen in relatie met dit onderwerp. Wanneer we toekennen, dat er een beweging is of Kracht of een formerende beweging van de Wereldkracht, hoe zijn we gerechtvaardigd om te geloven, dat deze kracht bewust is en geen blinde kracht? Bewustzijn vooronderstelt enige intelligentie, hoe embryonaal ook of hoe verschillend het ook zou kunnen zijn van de menselijke intelligentie. Is er enig bewijs van intelligentie, een doelmatigheid in alle ordes van de fenomenale wereld, die ons zou rechtvaardigen om te geloven, dat deze Wereldkracht een bewuste kracht is? Er is inderdaad ruime aanwijzing in die richting in de fenomenale wereld.

Wij worden geslagen met de oprechte admiratie om het werk te zien van de intelligentie zelfs in de kleinste bewegingen van de dierlijke wereld, onder de vogels, de beesten en de kleinste insecten; hun bewegingen vertonen een doelmatigheid, een wetenschappelijke kennis, die zelfs eer kan doen aan de menselijke intelligentie. Zij gaan door met hun dagelijkse activiteiten, alsof geleid door een of andere bewuste kracht van erachter, en het lijkt, dat een of andere superintelligentie bezit van hen heeft genomen en hen naar hun doelstellingen drijft met een foutloze doelmatigheid. Ontelbare voorbeelden kunnen ook geciteerd worden uit de lagere dierlijke wereld om de werking te laten zien van een ingesteld doel achter al hun activiteiten. In wat we de onbezielde Natuur noemen, zijn er ook tekenen van de werking van een allerhoogste verborgen intelligentie.

Er is betoogd tegen deze opvatting van bewuste kracht, dat de Natuur verspillend is. Wanneer intelligentie aan het werk is achter alle bewegingen, waarom zou dan de Natuur, in plaats van recht op haar doel af te gaan, een methode adopteren, die een behoorlijk deel van afval vertoont; waarom zou de wet van Natuurlijke Selectie werken op een manier, die zo indirect is en zoveel afval en destructie inhoudt van nuttige materialen? Dit zijn allemaal verkeerde opvattingen, geboren uit de beperkingen van het menselijke intellect. Wij leggen onze rationele schatting van dingen op, die goed genoeg zou kunnen zijn voor menselijke doeleinden, aan de werking van de wereldkracht. Wij beoordelen de Natuur vanuit onvoldoende materialen; wij zien, wat er gebeurt, alleen aan de oppervlakte, volledig onwetend van het werkelijke doel, de Waarheid achter de wereldbeweging.

Deze Kracht is geen andere dan de Chit-Shakti van de Indiase opvatting. Een allerhoogste intelligentie ligt gevangen gezet achter fenomenale verschijningen, bezielde of onbezielde, en een geleidelijke bevrijding van dat, wat zichzelf gevangen heeft gezet, lijkt het enkele object van deze beweging te zijn. Er is een geleidelijke verschijning van bewustzijn, dat verwickeld was achter de klaarblijkelijke onbewustheid van de Natuur en we zien haar kloppend in de lagere vormen onder het Denkvermogen en in het menselijke wezen bloeit het op als Verstandelijkheid; maar de reis terug is alleen half gedaan --- het moet veel verder doorgaan, oprijzen naar superieure hoogten, zodat het zichzelf volledig los kan maken van haar zelf-gevangenzetting en het Bewuste Wezen

zichzelf zou kunnen manifesteren in de wereld van namen en vormen. Dit is de sleutel tot het woordraadsel.

Hoofdstuk XI

DE HEERLIJKHEID VAN BESTAAN: HET PROBLEEM

WE hebben dan geaccepteerd, dat Brahman de Waarheid is achter de fenomenale wereld. Brahman manifesteert Zichzelf door dit proces van de schepping. De bewuste Kracht van Brahman, Chit-Shakti, vormt deze Wereld. Brahman is het Absolute, dat niets nodig heeft, niets verlangt, en in het Wezen van Brahman is er geen enige soort tekortkoming. Dit Absolute heeft inderdaad de potentie om namen en vormen te scheppen, en de oneindige potenties van de manifestatie op verscheidene manieren. Toch wordt het Absolute niet gedwongen door zijn natuur van Kracht om deze wereld te scheppen; het Absolute wordt niet gedwongen om enige van zijn potenties te scheppen. Waarom zou Brahman dan helemaal scheppen? Wat zou het doel kunnen zijn van deze schepping?

Brahman is absoluut vrij, maar Hij is zelfs niet gebonden door Zijn eigen vrijheid om niet te scheppen. Brahman is Sachchidananda, juist de term, waarvan het bestaan Zaligheid is en Heerlijkheid kan de enige reden zijn van deze schepping. De Kracht van het bewustzijn van Brahman, als het formatieve principe, kan zichzelf uitwerpen in oneindige variëteiten van vormen en de zelf - heerlijkheid van Brahman zwelgt in de oneindige mutaties van Zichzelf in de talloze wemelende universa --- dit is het object van deze extensieve scheppende beweging. Sachchidananda --- Bestaan - Bewustzijn - Zaligheid --- werpt Zichzelf uit in deze oneindige variaties van namen en vormen en geniet eindeloos van de heerlijkheid van deze variatie. Wat ook bestaat in deze wereld, bestaat als termen van deze bewuste kracht, termen van zelf - heerlijkheid van het Wezen. Chit-Shakti is inherent in deze fenomenale Wereld, die het geschapen heeft, en de zelf - heerlijkheid van het Wezen onderhoudt het. Uit Ananda wordt deze wereld geboren, Ananda onderhoudt het en Ananda is zijn doel en voltrekking. Dit is de oude Vedantische theorie van de oorsprong van de kosmos.

We worden onmiddellijk geconfronteerd met een contradictie, die bijna onoplosbaar lijkt te zijn. Wanneer de wereld een uitdrukking is van de Oneindige heerlijkheid van het Wezen, wanneer Ananda de Waarheid is, die alle verschijningen onderhoudt, hoe kunnen we dan rekenschap geven van pijn en Kwaad in deze wereld? Zintuiglijk bewustzijn van pijn en het ethische probleem van kwaad lijkt toe te slaan juist aan de wortel van de aanname, dat uit Heerlijkheid dit kosmische bestaan ontsprongen is. In plaats van een heerlijk bestaan te zijn, lijken onze levens bestookt te worden met pijn en lijden, die ons aanvallen bij iedere stap. Dit is een verbijsterend probleem, dat het menselijke brein bezig heeft gehouden sinds de dageraad van het menselijke begrip. Verscheidene oplossingen werden aangeboden en geweigerd als onbevredigend en ten lange leste lijkt een grote sectie van de mensheid zich nors overgegeven te hebben aan de heersende toestand van dingen als onoplosbaar gebonden aan het leven op aarde. Sri Aurobindo heeft deze vragen afgehandeld in twee hoofdstukken. In dit hoofdstuk heeft hij lucide het probleem verklaard en in het volgende de oplossing gegeven.

Laat vandaar, voordat we verder gaan, de hele kwestie koel onderzocht worden. Het is inderdaad de waarheid, dat het leven *Vol* lijden en kwaad is , of

wordt er een te grote nadruk gelegd op de voorbijgaande ziektes van het leven? Wanneer we stoppen om rondom ons te kijken of terug te kijken in de voorbije ervaringen van onze eigen levens, dan zullen we ons realiseren, dat plezier van bestaan de normale toestand van dingen is en pijn een tegengestelde of abnormale gebeurtenis. En exact door deze reden beïnvloedt pijn ons zo intens, en wordt kwaad ervaren als een gewelddadigheid op ons bestaan. Het leven is normaal plezierig en daarom worden we zo verstoord, wanneer er de minste afwijking is van de normale toestand van dingen. We nemen notie van het feit, dat ten slotte de som van de plezieren van het bestaan de som van pijn en lijden ver teboven gaat. Wanneer een volmaakt gezond persoon kiespijn krijgt, voelt hij en beklagt zelfs, dat zijn hele lichaam uiteenvalt, terwijl hij voorlopig het feit negeert, dat al zijn andere ledematen nogal flink en oprecht zijn en alleen een klop van pijn in een zeer klein deel van zijn lichaam maakt hem zo droevig --- en dit alles, omdat het gebruikelijk en normaal is voor het menselijke lichaam om flink en oprecht te zijn. Dit is exact de achtergrond, waartegen ons besef van lijden zo schrijnend is.

Wanneer we aannemen, dat pijn en kwaad alleen een klein deel vormen van onze wereldse ervaringen, dan blijft de moeilijkheid nog, namelijk, hoe pijn en kwaad, hoe gering ook, kunnen komen uit de Zelf-Heerlijkheid van het Wezen, dat we Waarheid is achter alle verschijningen?

Verscheidene theorieën probeerden de mogelijkheid te verklaren van pijn en kwaad in deze wereld, maar de meeste van hen verklaarden niets, neen, leidden tot grotere verwarring. Wanneer we, bijvoorbeeld, zeggen, dat pijn en kwaad beproevingen zijn, ingesteld voor sterfelijken, dan lossen we niets op; we stellen ons eerder een God voor, niet van het Goede en de Liefde, die we kunnen aanbidden, maar een god van Macht, die we gunstig moeten stemmen, zodat we in staat zouden kunnen zijn om te ontsnappen aan pijn en kwaad, dat om ons heen lijkt te zijn. Bovendien zijn 'Beproevingen' en 'Testen' termen die niet van toepassing zijn voor een Alwetende God. 'Test' vooronderstelt een element van onwetendheid voor het resultaat van de 'Test'. De wetenschapper doet allerlei soorten 'testen' met een zicht op het uitvinden van de resultaten van die testen, waarvan hij onwetend is. Door testen of experimenten proberen we veel waarheden uit te vinden, waarvan we onwetend zijn. Maar geen zodanige onbekwaamheid hecht zich aan een Alwetende God, die weet van het begin, wat het resultaat zou zijn van de testen, waaraan Hij fragiele menselijke wezens blootstelt. Het zou dus een daad zijn van loutere wreedheid van de kant van de welwillende Schepper, wanneer Hij ons blootstelt aan testen en beproevingen. Bovendien verklaren we niets door aan te nemen, dat pijn een consequentie is en straf voor moreel kwaad. Want wie schiep moreel kwaad? De onverbiddelijke Wet van Karma zet de Allerhoogste Persoonlijke God in de schaduw en is er onverzoenbaar mee. Het is daarom duidelijk, dat geen zicht van een extra-kosmische morele God kwaad, pijn en lijden kan verklaren --- terwijl Hij onaangedaan blijft, schept Hij een wereld van levende wezens, die veroordeeld zijn door de onverbiddelijke Wet van Karma tot levens van pijn, kwaad en lijden. Nee, dit is noch een geëxalteerde opvatting van God, noch een oplossing van het probleem.

Dit is niet de Vedantische opvatting van Sachchidananda. Hij is de Ene zonder een tweede en Hij is het, die Zichzelf belichaamd heeft in Zijn schepselen en wanneer er pijn en lijden is in deze wereld, is het geen ander dan Sachchidananda is, die het ondergaat. In het licht van deze Waarheid,

geopenbaard in de Vedanta, krijgt het probleem een volledig verschillende tint. Er kan nu gevraagd worden: 'Hoe kan pijn en kwaad bestaan in Sachchidananda --- Bestaan - Bewustzijn - Zaligheid --- wat zijn positieve ontkenning is? Hoe kan de Heerlijkheid van Bestaan in zichzelf kwaad en lijden toelaten? Hoe zou ontkenning van heerlijkheid kunnen ontspringen uit heerlijkheid?

Laat ons eerst de natuur onderzoeken van ethisch of moreel kwaad. Veroordeling of goedkeuring is de basis van Ethiek, maar we leven niet in een ethische wereld. De materiële natuur, bijvoorbeeld, is niet ethisch; de dierlijke of vitale wereld is ook niet ethisch. We veroordelen de storm niet voor de verwoesting, die het creëert, noch geven we de tijger de schuld voor het doden en verslinden van zijn onschuldige prooi. Alleen op een hoger niveau, namelijk, het niveau van menselijke wezens, heeft het besef van ethiek zich ontwikkeld. Dus is de materiële en vitale natuur niet ethisch en infra-ethisch, de menselijke natuur is ethisch, en weer op een nog hoger niveau is het supra-ethisch. Ethiek dekt dan alleen een klein deel van de reis. In de niet ethische en infra-ethische stadia vernietigt de Natuur of bouwt onpartijdig en de geheime Wil erachter schept of doodt overeenkomstig de Waarheid van het Wezen. De mens zoekt zelf-uitdrukking, zelf-ontwikkeling; in het kort worstelt de bewuste kracht in hem voor uitdrukking en wat dan ook die uitdrukking helpt, wordt goed genoemd, en wat dan ook het vertraagt, wordt kwaad genoemd, wat dan ook de mensheid veredelt, wordt goed genoemd en wat dan ook hem pijn doet of verlaagt, wordt kwaad genoemd. Voor ons heeft Ethiek zich zo ontwikkeld van een emotionele terugslag of afkeer van dat, wat ons mishaagt of pijn doet en onze zelf-uitdrukking voorkomt. De mens moet leven, bestaan, zodat hij een mogelijkheid zou moeten hebben van vooruitgang, van zelf-uitdrukking, en vandaar hield de mens vanaf juist het begin van en werd aangetrokken tot dat, wat hem hielp om te leven, vooruit te gaan, en hielden niet van dat, wat dreigde om hem pijn doen of verwondden. En geleidelijk, gedurende de loop van de menselijke vooruitgang, verfijnde dit gevoel van aantrekking of terugslag zichzelf in het gevoel van goedkeuring of afkeuring, dat inderdaad de oorsprong is van het besef van ethische waarden. De ethische impuls is het middel, waarmee de mens worstelt uit een lagere harmonie in een hogere harmonie en universaliteit, wanneer hij niet langer de behoefte heeft aan een ethische code, want, in dat stadium, wat supra-ethisch genoemd wordt, lossen alle problemen van disharmonie op en verdwijnen in een uiteindelijke verzoening. Ethiek is dan een stadium in de evolutie, een onder drie lagen, namelijk, Infra-ethisch, Ethisch en Supra-ethisch. De drang van het Goddelijke voor zelf-expressie is algemeen voor alle stadia, onbewust of bewust, materieel, vitaal of mentaal.

De Bewuste Kracht van het bestaan (dat besproken is in een voorgaand hoofdstuk) zoekt in de vorming van deze fenomenale wereld nieuwe en nieuwe vormen van zichzelf en in de overgang van de lagere naar de hogere vormen komt er in een zeker stadium het fenomeen tussenbeide van pijn en lijden, wat de ontkenning lijkt te zijn, juist de contradictie van de fundamentele natuur van zijn wezen, dat Heerlijkheid wordt genoemd. Dit is het probleem, dat een oplossing vereist. Hoe verklaren we deze contradictie, namelijk, pijn en lijden in de boezem van universele heerlijkheid van bestaan?

In ons pragmatische bewustzijn is heerlijkheid van bestaan bijna volledig gehuld in een dikke sluier, geweven uit onze verlangens en hun

onvermijdelijke vruchten, plezier en pijn, en bedekt met allerlei soorten giftig onkruid, wat volledig verbrand moeten worden met het Vuur van goddelijke schittering, En dan en alleen dan zal het menselijke leven ophouden om te slingeren tussen haar vlietende ervaringen van plezier en pijn, wanneer sterfelijk plezier vervangen zal worden door de Onsterfelijke's extase.

Hoofdstuk XII

DE HEERLIJKHEID VAN BESTAAN: DE OPLOSSING

HEERLIJKHEID is inderdaad het inherente geheim van de schepping; voor heerlijkheid blijven dingen in het bestaan en heerlijkheid is weer het doel van de schepping. Achter dit oppervlaktebewustzijn is er een uitgestrekt gebied van bewustzijn, dat ons essentiële wezen is van het werkelijke zelf, dat de heerlijkheid proeft van alle wereldse ervaringen door dit uiterlijke zelf, dat alleen een bevende straal is aan de oppervlakte, vergeleken met het uitgestrekte subliminale erachter. Het oppervlaktebewustzijn, waar we alleen familiair mee zijn, is alleen een nauwe strip, waarachter zich een uitgestrekt bewust gebied uitstrekt, waarvan deze oppervlakte normaal niet gewaar is. Dit geheime of ware zelf neemt niets dan heerlijkheid in alle ervaringen van het oppervlaktedenkvermogen, plezierig, pijnlijk of neutraal. Deze heerlijke ervaring van ons ware zelf is de reden en het geheim van ons vastklampen aan het leven, ondanks alles, dat het oppervlaktedenkvermogen voelt als bitter en schrijnend. Dit is, in het kort, het geheim van het instinct van zelf-behoud. Wij identificeren gewoonlijk ons denkvermogen met het oppervlakkige bewustzijn, maar ons denkvermogen is alleen de menselijke omvang van bewustzijn en er is veel boven en onder deze omvang, waarmee ons normale menselijke denkvermogen geen contact heeft.

Het leven en het denkvermogen zijn uit klaarlijk onbewuste Materie gekomen, door een langzaam en moeilijk proces van evolutie en, als zodanig, lijden zij zelfs nu nog onder enige van de onbekwaamheden van hun materiële oorsprong. Zo wordt ons denkvermogen gehuld in onwetendheid, dat het gesluierd houdt van het werkelijke zelf, waarvan het alleen een oppervlakkige representatie is. Ons denkvermogen is een tijdelijke oppervlakkige opstelling, die gecreëerd is met een zicht om oppervlakkige ervaring te krijgen en erachter is er het werkelijke zelf, dat profiteert en heerlijkheid haalt in alle contacten van het oppervlaktedenkvermogen met de externe wereld. Het oppervlaktedenkvermogen, dat vergeetachtig is van de waarheid, die het ondersteunt, is onderhavig aan de drievoudige variatie van plezier, pijn of neutraal gevoel, vanwege zijn verkeerde reactie en onvolmaakte antwoorden op de veelvuldige contacten van deze wereld. Het oppervlaktedenkvermogen is te verdeeld en beperkt in zijn werkingen om een integrale kijk te nemen op zijn wereldervaringen en als een resultaat voelt het vreugde en verdriet, plezier en pijn, terwijl het ware zelf een onverdeelde heerlijkheid neemt in alle ervaringen, plezierig, pijnlijk of op een andere manier.

Gewoonlijk is deze waarheid verborgen voor ons en alleen op zeldzame momenten van verlichting krijgen wij een flauwe glimp van de Werkelijkheid achter de oppervlakte. Wanneer we ooit in staat zijn om binnenin onszelf te leven, zullen wij ontwaken tot ons werkelijke zelf, dat een eeuwig deel is van het Goddelijke en ons oppervlakkige zelf ondersteunt. Alleen een deel --- en een oppervlakkig deel daarvan --- voelt plezier en pijn. Er is het *ānandamaya puruṣa* achter het oppervlakte-zelf, waarvan de latere alleen een schaduwachtig beeld is.

Bovendien is, wat boven verklaard is, het gevoel van plezier of pijn het gevolg van twee belangrijke redenen, namelijk, de verplichting van gewoonte

en de wens van onthechting van wereldse hoop en angst. *Eerst*, is het gevoel van pijn, bijvoorbeeld, het gevolg van de gewoonte, die onze natuur gevormd heeft om dit bijzondere antwoord terug te geven op bijzondere contacten. Er is zoiets als een verplichting van gewoonte om pijn te voelen onder zekere omstandigheden, in plaats van heerlijkheid. Het zenuwwezen in ons is gewoon geraakt aan een zekere vastigheid in deze reacties, omdat het verslaafd is aan zijn gewoonten. Vandaar, dat het zenuwwezen in ons voelt, dat het moet treuren om een nederlaag en zich verheugen bij succes en enige afwijking van deze vaste gewoonte zou er abnormaal voor zijn.

Met betrekking tot fysiek plezier en fysieke pijn, die gedomineerd worden door extern contact en externe druk, komt het ook voor rekenschap van een dominante gewoonte van het oppervlaktedenkvermogen, dat een contact gevoeld wordt als plezierig of pijnlijk, alleen het subliminale of innerlijke bewustzijn neemt heerlijkheid in al deze ervaringen. En wanneer ons oppervlaktedenkvermogen in slaap gestuurd wordt, dan worden we voorlopig ongevoelig voor pijn voor een contact, dat een marteling zou zijn in de wakende toestand. Terwijl in een toestand van grote kwaadheid of opwinding een mens, voorlopig, ongevoelig wordt voor enige verwonding, die hem aangedaan zou kunnen worden, omdat zijn denkvermogen dan volledig gedomineerd wordt door kwaadheid --- zijn denkvermogen *wordt* kwaadheid, zogezegd --- en het vergeet gedurende een tijd de gewoonte om pijn te voelen. De wond wordt alleen pijnlijk, als het denkvermogen terugvalt in zijn normale toestand, wanneer de zenuwen zich weer doen gelden en de geestesgesteldheid herinneren aan zijn verplichting om pijn te voelen. Op gelijke wijze kan het oppervlaktebewustzijn, in een toestand van hypnose, wanneer het gewoonlijk wakende bewustzijn uitgesteld is, succesvol verboden worden om pijn te voelen van een wond, die toegebracht zou kunnen zijn of een operatie, die uitgevoerd zou kunnen worden op het lichaam. Deze voorbeelden tonen aan, dat het oppervlaktebewustzijn een gewoonte heeft om pijn te voelen en door een inspanning van de wil kan het mentale wezen het lichaam vergeetachtig maken van de gewoonlijke zenuwreactie van het lichaam, Geen contact is daarom *intrinsiek* pijnlijk of plezierig; het is alleen een gewoonte van het oppervlaktedenkvermogen om een reactie van pijn en plezier terug te geven op een bijzonder contact.

Ten tweede, teveel egoïstische hechting aan wereldse dingen en gebeurtenissen is de oorzaak van veel van het ongeluk, dat onze levens overschaduwet. Hoe meer we gehecht zijn, hoe schrijnender ons lijden is en hoe minder we gehecht zijn, hoe minder ons lijden is en wanneer we volledig onthecht kunnen zijn in ons denkvermogen en hart, houdt pijn op pijnlijk te zijn en doet tragedie ons geen verdriet meer. We genieten van de smaak van *rasa* van verdriet zelfs in de meest schrijnende episodes. Het egoïstische 'ik' is de oorzaak van zo veel verdriet en lijden en wanneer we terug kunnen stappen en dit 'ik' kunnen verwijderen uit de gebeurtenissen van het leven, zouden pijn en kwaad kunnen ophouden om een onoplosbaar probleem te zijn. De waarheid van deze uitspraak zal evident zijn vanuit de volgende illustratie. Dood is inderdaad een melancholische gebeurtenis en verlies is pijnlijk. Wanneer mijn kind sterft, wordt ik misschien troosteloos en het gevoel van pijn zou waarschijnlijk te schrijnend zijn om te dragen. Dit is zo, omdat ik het meest intiem gehecht ben aan mijn kinderen en deze hechting wordt de oorzaak van zo veel zielenpijn. Mijn gevoel van pijn zou veel minder zijn, wanneer mijn

buurman's zoon sterft, omdat ik veel minder aan hem gehecht ben; en voor mij zou het een neutraal gevoel zijn, wanneer ik hoor van de dood van iemand anders, die leeft in een ver land. De intensiteit van pijnlijk gevoel zou dus variëren, in overeenstemming met de intensiteit van mijn persoonlijke hechting aan de betrokken persoon. Hoe meer ik onthecht ben aan de gebeurtenis of de persoon in kwestie, hoe minder mijn gevoel van pijn zou zijn. Vervolgens kunnen pijnlijke gebeurtenissen, tragedies zelfs aangenaam zijn, wanneer ik een volledig ongeïnteresseerde getuige ben, bijvoorbeeld, wanneer ik toneelstukken ga bekijken met tragische einden of wanneer ik met verrukte aandacht luister naar pathetische melodieën van treurige muziek. Tranen zouden kunnen rollen over onze wangen en er zouden allerlei uiterlijke tekenen kunnen zijn van fysiek en mentaal lijden, maar niettemin genieten we hartelijk van de pijnlijke scènes of de treurige muziek. Er wordt gezegd, dat 'onze lieflijkste liederen degene zijn, die ons de verdrietigste gedachten vertellen!' Het is dus evident, dat er geen enige bijzonder gebeurtenis of een bijzonder contact is, dat *intrinsiek* plezierig is of pijnlijk; het is de aanwezigheid of afwezigheid van egoïstische hechting, die het pijnlijk maakt of anders.

Er is daarom geen onvermijdelijkheid in alle pijn en lijden van onze normale menselijke ervaring. Bovendien is fysieke en mentale pijn een hulpmiddel, aangewend door de Natuur, om een bijzonder doel te dienen. In zijn aardse avontuur moet de mens leven en vooruitgaan in een wereld, vol van allerlei soorten krachten, welwillend en kwaadwillend, en in zijn worsteling om het bestaan wordt zijn beperkte capaciteit blootgesteld aan verscheidene onaardige krachten en schokken, die hem zouden kunnen verwonden, hem verminken of hem volledig vernietigen. Pijn is in de natuur van een zenuw- of fysieke terugslag van alle schadelijke contacten --- het is *jugupsā*, het krimpen van het beperkte wezen van iets, dat niet in harmonie is met zichzelf, iets dat hem kan schaden. Door een manier van zelfverdediging, zogezegd, krimpt hij voor wat dan ook, dat pijnlijk is of schadelijk of voor hem lijden veroorzaakt. Dit zal doorgaan, zolang als het denkvermogen van de mens doordrenkt blijft van egoïstische onwetendheid en zichzelf niet in harmonie kan brengen met alle andere wezens en de onaardige krachten van de Natuur. Wanneer hij zich eenmaal bevrijdt van de binding van egoïstische onwetendheid, zal er geen zodanig hulpmiddel nodig zijn om zijn beperkte wezen te beschermen.

Jugupsā zal geleidelijk vervangen moeten worden door *titikṣā*, dat is te zeggen, in plaats van te krimpen of weg te vluchten van zodanige onaardige schokken van bestaan, moeten we hen het hoofd bieden en hen verduren; daarna zullen we, door het hoofd te bieden en te verduren, geleidelijk een besef van onverschilligheid ontwikkelen voor alle schokken --- gelijkmoedigheid of *samatā* --- dat ons in staat zal stellen om een neutraal antwoord terug te geven aan onvolmaakte en perverse aanrakingen van plezier en pijn. Dit zal de prelude zijn voor het ultieme stadium, wanneer onze reactie niet anders zal zijn dan die van Ananda op alle slagen en vlagen van dat, wat we veronderstelden een onaardige wereld te zijn.

Hoofdstuk XIII

HET GODDELIJKE MAYA

DE dichter, de schilder of de musicus behoudt in zichzelf de capaciteit of faculteit van gedichten schrijven, schilderijen schilderen of liedjes zingen; wanneer hij verzen neerkrabbelt, schilderijen schildert of liedjes zingt, zoal het geval kan zijn, brengt hij naar buiten of manifesteert, wat potentieel was of niet gemanifesteerd in hemzelf. Zo geven ook de denker, de politicus en anderen uitdrukking aan, wat in henzelf was verborgen. Als zodanig is poëzie, schildering, muziek, die respectievelijk uit de dichter, de schilder of de musicus komt, niets anders dan een deel van zijn eigen wezen. Wat niet manifest was in hem, wordt gemanifesteerd. In het kort schept hij of produceert deze uit hemzelf en daarom is de schepping of de productie niets iets, dat intrinsiek verschillend is van de schepper, ofschoon we de gewoonte hebben om een onderscheid te maken tussen de dichter en zijn poëzie, de schilder en zijn schilderij, enzovoort. Op gelijke wijze is Sachchidananda de ultieme Werkelijkheid van het universum; wat ook geschapen is, is gekomen uit Sachchidananda en is een manifestatie van een of andere Waarheid van Zijn Wezen. Uit Ananda is deze kosmos gekomen, Ananda onderhoudt het en naar Ananda zal het terugkeren. Wat ook in manifestatie gekomen is, zoekt niets anders dan Ananda; in feite is deze schepping aan het werk voor de manifestatie van Ananda, die de inherente Waarheid is van het bestaan. Het menselijke individu, dat heden ten dage doordrenkt is in egoïstische onwetendheid, wordt voorlopig de smaak van dit goddelijke Ananda onthouden. Hij moet de waarheid van zichzelf uitvinden door zelf-realisatie en zijn werkelijke wezen manifesteren, dat nu verborgen ligt achter zijn oppervlakkige bewegingen. Want inderdaad is het eindige alleen een masker en een instrument voor de geleidelijke uitdrukking van de Oneindige Heerlijkheid van het Wezen. Deze goddelijke Ananda is daarom de eeuwige queeste van de menselijke pelgrim en de verschijning van het goddelijke bewustzijn in het individu is het doel, waarnaar hij voortgaat.

Uit chaos wordt gezegd, dat de kosmos tevoorschijn gekomen is; er was allemaal duisternis en chaos juist aan het begin van deze wereld en uit onbewuste Materie ontwikkelden het Leven en het Denkvermogen. Materie zou geen *ontkenning* van bewustzijn kunnen zijn, want in dat geval zou bewustzijn er niet uit kunnen komen. Bewustzijn was erin verwickeld en daarom is de geleidelijke verschijning van het bewustzijn mogelijk geweest. Dat, wat verwickeld was, ontwikkeld zich geleidelijk. Ten Eerste was er een volledige zelf-absorptie van het Goddelijke bewustzijn in de Materie; ten tweede is er een verschijning geweest van Leven en van een zelf-bewust Denkvermogen en het laatste hoofdstuk zal een volledige verschijning gaan zien van dat oneindige bewustzijn, dat zelf-geabsorbeerd was in de onbewuste Materie. Deze drievoudige beweging dan, namelijk, zelf-absorptie van bewustzijn in Materie, partiële verschijning naar het Leven en het Denkvermogen en een uiteindelijke verschijning van het verwickelde bewustzijn, is de sleutel tot het hele mysterie van de schepping.

Nu komt er een vraag op, die een oplossing vereist: er wordt ons verteld, dat Sachchidananda de werkelijkheid is van het universum. We moeten

vooralnog het proces begrijpen, waarmee deze Werkelijkheid Zich omvormde in de fenomenale wereld. Bovendien heeft Sachchidananda oneindige potenties van manifestatie. Bracht de Heer deze bijzondere manifestatie naar buiten met een zwaai van een magische staf of is er een Wet, een proces, waardoor deze schepping voortgebracht is?

Het Oneindige heeft oneindige mogelijkheden; het behoudt in zichzelf oneindige waarheden verweekeld, die in staat zijn tot manifestatie in oneindige variaties. Het oneindige bewustzijn neemt een bijzondere waarheid waar in zichzelf en richt zijn kracht van schepping langs de lijn van die waarheid, die geleidelijk gemanifesteerd wordt in het universum. Het is dus de bewuste kracht van het Goddelijke, die zich concentreert op een gefixeerde waarheid of gefixeerde orde van waarheden en hen daarbij selecteert en naar buiten brengt in de manifestatie en een wereld bouwt in overeenstemming met die waarheid. Wanneer er geen zodanige selectieve actie zou zijn, dan zou de oneindige actie van het Oneindige oneindige resultaten geproduceerd hebben en niet deze gefixeerde orde van waarheid, die geselecteerd is door de selectieve faculteit van het Goddelijke uit de verscheidene mogelijkheden, die verweekeld zijn in het Oneindige Bewustzijn. Deze faculteit van selectie en manifestatie in het Goddelijke bewustzijn wordt Maya genoemd. Een vergelijking met onze normale mentale activiteiten zal het duidelijk maken. Een geleerde, bijvoorbeeld, is bedreven in verscheidene onderwerpen; hij behoudt in zichzelf, zo gezegd, de capaciteit om geabsorbeerde interesse te nemen in enig boek over enig onderwerp, dat hij kent. Voordat hij verkiest om enig boek te bestuderen, is dit wat hij doet, namelijk, hij denkt eerst aan een bijzonder boek uit de velen, die hij in staat is om te lezen en concentreert er dan op; met andere woorden, hij selecteert mentaal het boek, dat hij zou willen lezen en past zichzelf dan toe op haar inhouden. Of, een beeldhouwer is, bijvoorbeeld, in staat om beelden te maken van alle vormen en patronen; voordat hij er werkelijk een maakt, maakt hij een mentale selectie van een bijzonder beeld, waaraan hij gedaante en vorm zou willen geven en past dan zijn kracht van actie en kennis toe om zijn conceptie om te zetten in werkelijkheid. Dat is te zeggen, hij selecteert er een uit de velen, die hij in staat is te maken en past dan zijn wil en energie toe om het een werkelijkheid te maken.

De voorgenoemde selectieve faculteit van Kennis, die berekend is om eindige dingen te vormen uit het Wezen van het Oneindige, dit vermogen om een geordende waarheid te selecteren van het Oneindige Bewustzijn uit zijn oneindige mogelijkheden en het naar buiten te brengen naar de manifestatie, was bekend als Maya aan de Vedische zieners. Maya is dan het vermogen van het Oneindige Bewustzijn om te selecteren om Naam en Vorm te vormen uit de uitgestrekte onbegrensbare waarheden van het Oneindige bestaan.

Dit Maya heeft een lagere en een hogere werking. Door haar lagere werking verduistert het het bewustzijn en creëert daarmee alle onwetende verdelingen en beperkingen, de verlangens, tweedracht en lijden, waartoe de menselijk wezens eeuwig veroordeeld lijken te zijn. Al deze moeten teboven gegaan worden; we moeten onszelf bevrijden van de misvormende fouten en valsheden en verschijnen in de Supramentale Waarheden van de Maya.

De illusionistische filosofieën negeren deze onderscheiding tussen de Hogere en de Lagere werkingen van Maya en missen daarmee de verbinding, die schijnbare contradicties zou verzoenen. Voor hen is dit mentale Maya de schepster van de wereld, die dan noch een illusie wordt, noch een

werkelijkheid --- alleen een onverklaarbare paradox. Zij erkennen het Denkvermogen alleen als de schepper van de werelden en als een resultaat schommelt de oplossing van het mysterie van de schepping tussen het subjectieve idealisme en het Illusionisme --- tussen de opinies, *Pratītimātramevaitad bhāti viśvacarācaram* en *Brahma satyaṁ jaganmithyā jivo brahmaiva nāparaḥ*.

Het denkvermogen is alleen een tussenliggende term, een instrument van de neerdalende schepping en het is geen schepper; het is een overgankelijk stadium in de opstijging en de wereld is geen verdichtsel van mentale verbeelding. De Goddelijke Maya selecteerde één uit de oneindige potenties van het Goddelijke Bewustzijn en gaf het een Naam en Vorm. Door een daad van exclusieve zelf-concentratie daalde het Goddelijke neer in de onbewustheid van de Materie en door een langzaam en moeilijk proces van evolutie bevrijdt het verwickelde bewustzijn zichzelf uit zijn zelf-gevangenschap. Het denkvermogen is geen instrument van kennis, het is een faculteit om kennis te zoeken. De constante aspiratie in het mentale wezen om zichzelf te boven te gaan, het constante zoeken om altijd voorbij zichzelf te gaan is een onmiskenbare getuigenis van zijn goddelijke oorsprong en een ultieme goddelijk bestemming. Het denken is daarom niet de schepper, maar het Goddelijke Maya, het Supramentale, waarvan het denkvermogen alleen een vervormde reflectie is. Het denkvermogen is daarom niet voldoende om het bestaan te verklaren in het universum.

Er is gesuggereerd, dat een oneindig Denkvermogen, vrij van zijn huidige beperkingen, de schepper zou kunnen zijn van de wereld. Een oneindig Denkvermogen, bevrijd van zijn bindingen van een egoïstische onwetendheid en alle andere onbekwaamheden en alwetend en almachtig gemaakt, zou helemaal geen denkvermogen zijn, het zou supramentale kennis zijn. Maar een oneindig denkvermogen, dat samengesteld is in termen van menselijke geestesgesteldheid, zou alleen chaos produceren. Het zou alleen een vergrote uitgave zijn van deze huidige onwetende zoeker van kennis. Al zijn defecten en onbekwaamheden zouden oneindig vergroot worden en het resultaat zou desastreus zijn, geen kosmos met een gefixeerde orde van Waarheden, maar een wereld van conflicterende mogelijkheden, onzeker in haar koers en uiteindelijk nergens toe leidend.

De wereld is een goddelijke schepping en drukt een voorziene Waarheid uit; het gehoorzaamt een vooraf bepalende Wil. De waarheid van de boom is vooraf bepaald in het zaad en de boom geeft alleen een foutloze uitdrukking aan de Wil, die in het zaad besloten is. Het denkvermogen heeft geen zodanig vermogen van vooruitzien, het heeft geen foutloze visie van de waarheid, die gemanifesteerd moet worden. Het kan alleen schema's verbeelden, maken, waarvan het niet vaak de capaciteit heeft om te effectueren. Het kan schattingen maken, die vaak bewijzen vals te zijn. Al zijn activiteiten worden bestuurd door verschijningen en het heeft de capaciteit niet om enige kennis te hebben van het Verdere, de Waarheid, die zich geleidelijk ontvouwt door het proces van de schepping. Alleen door achter de oppervlakkige bewegingen te gaan, kan het denkvermogen de Waarheid ontdekken, luisterrijk in al zijn glorie en die het denkvermogen gefaald heeft te zien in het zwakke en onzekere licht van de Rede.

Hoofdstuk XIV

HET SUPRAMENTALE ALS SCHEPPER

IN het laatste hoofdstuk hebben we het initiële proces gezien, waardoor de Werkelijkheid zichzelf omzette in dit fenomenale universum. In dit hoofdstuk beschrijft Sri Aurobindo de werkelijke natuur van dat actieve principe van Kennis-Wil, dat het tussenliggende vermogen is "... tussen het zelf-bezit van de Ene en deze flux van de Velen." Het is het Supramentale, de schepper van de wereld en als zodanig is dit bewustzijn niet alleen een toestand van kennis, maar ook een vermogen van kennis --- het is een dynamisch en geen hoofdzakelijk statisch vermogen, niet alleen een Kennis, maar een Wil in overeenstemming met de Kennis. Het is niet alleen een gewaarzijn van de Waarheid van de oneindige potenties van Sachchidananda, maar het is ook een Vermogen om een orde van waarheid te selecteren, formuleren en manifesteren volgens zijn inherente licht en visie. In het kort is de Natuur van het Goddelijke Wezen in zijn actie als de Heer of Schepper van zijn eigen werelden --- Para Prakriti.

Er is zoveel in de werking van dit Goddelijke Supramentale, dat radicaal verschillend is van een of klaarblijkelijk tegengesteld aan de werking van de menselijke geestesgesteldheid, dat het moeilijk te geloven is, dat een ware rekenschap van de natuur en de werking van dit goddelijke principe aan het menselijke intellect gegeven kan worden. Maar, ofschoon een vervormde reflectie, is het in essentie identiek aan het Supramentale. Het is een ontwikkeling door beperking uit het Supramentale en is in staat om zichzelf erin terug te op te lossen door een omgekeerde ontwikkeling door uitbreiding. Het volkomen licht en de schittering van het Supramentale werd geleidelijk gesluierd, stap voor stap werd het zijn verstoorde reflectie --- Denkvermogen --- zelfs als zodanig verbergt het in zichzelf de potentie van het Supramentale. Door verwijdering van de sluiers, een voor een, heeft het de capaciteit om zijn volle Licht en Kennis te herstellen, bevrijd van de conflicten en vervormingen van een partiële Kennis.

Het Supramentale is een tussenliggende formulering, een verbinding, tussen het unitaristische of ondeelbare bewustzijn van Sachchidananda en het verdelende bewustzijn van het Denkvermogen. Het is inderdaad het middel, waarmee dit inferieure bewustzijn gegeven is uit het superieure. Het is op een bepaalde manier het kind van dat zelf-gewaarzijn door identiteit, wat het evenwicht is van Brahman en ook de ouder van verdelingen en onderscheidingen, die de karakteristieken zijn van het Denkvermogen. Boven is er de Ene, eeuwig stabiel en onveranderbaar, waar geen zelf-uitbreiding is, zelfs geen besef van onderscheid tussen de Kenner, het Gekende en de Kennis --- "een toestand van objectloze extase" --- en beneden de Flux van de Velen, die tasten in onwetendheid en bestoken worden door alle soorten van verdeling en onderscheid.

Het Supramentale heeft het vermogen van ontwikkeling, evolutie, expliciet maken en ook het vermogen van ontwikkeling, involutie, impliciet maken. Dat is te zeggen, het Supramentale heeft het vermogen om uit de Ene een orde van waarheid te onttrekken van Zijn verborgen veelvuldigheden en het heeft ook het vermogen om die waarheid verweekt te maken of impliciet in de

Materie. Sri Aurobindo zegt, "In zekere zin zou het geheel van de schepping een beweging genoemd kunnen worden tussen twee involuties, de Geest, waarin alles verwickeld is en waaruit alles naar beneden ontwikkelt naar de andere pool van de Materie, Materie, waar alles ook in verwickeld is en waaruit alles opwaarts ontwikkelt naar de andere pool van de Geest".¹³ De Geest bevat verwickeld in Zichzelf oneindige mogelijkheden en uit deze ontwikkelt het Goddelijke Supramentale één van de waarheid of brengt het naar buiten, die geleidelijk verwickeld wordt in de Materie; en uit de Materie verschijnen weer alle waarheden van de Geest, die gevangen gehouden werden onder haar sluier van onbewustheid, totdat zij opkomen naar het niveau van de Geest.

Laat ons enige van de essentiële contrasten opmerken tussen onze geestesgesteldheid en het Supramentale of Waarheidsbewustzijn. Op verdelingen en onderscheidingen is onze kennis gebaseerd. Bovendien is ons denken gescheiden van wat we objectieve werkelijkheid noemen. Gedachten gebeuren op de een of andere manier in het denkvermogen, we weten niet van waar, en we zijn gewend om de gedachten te beschouwen als verschillend van de objecten van die gedachten. We vormen allerlei soorten ideeën, die niet zouden kunnen corresponderen met de waarheid en de meeste van hen zouden onwerkelijke ideeën kunnen zijn. Laat ons vervolgens het proces observeren, waardoor het menselijke denkvermogen probeert haar ideeën om te zetten in werkelijkheden. Eerst vormen we een idee, een plan of een schema van een bijzonder ding. Daarna beslissen we, als we tevreden zijn met de soliditeit van het plan of het schema, om het uit te voeren, of, met andere woorden, we 'willen' het schema of idee omvormen tot een werkelijkheid en de noodzakelijke stappen daarvoor nemen. In sommige gevallen worden de ideeën alleen gedeeltelijk gerealiseerd, terwijl in anderen zij helemaal falen om zich te realiseren. Dus in de werking van het denkvermogen zijn er zoveel stadia, namelijk, een idee, daarna een 'wil' om het idee te realiseren en tenslotte de juiste stappen nemen om het te realiseren; en zelfs zo is het resultaat vaak onzeker en onbevredigend, omdat de noodzakelijke middel zouden kunnen ontbreken.

In het Supramentale, aan de andere kant, is het idee nooit gescheiden van de Werkelijkheid, het is altijd het Werkelijke Idee en geen mentaal denken of verbeelding. Het idee is nooit gescheiden van de Wil, zoals het geval is met het menselijke denkvermogen. Het supramentale bewustzijn is, in tegenstelling tot het mentale bewustzijn, een Kracht; het is niet alleen Chit, maar Chit-Shakti en als zodanig converteert zijn zelf-effectuerende kracht onmiddellijk ideeën in werkelijkheid; de werkelijkheid van het Idee ontwikkelt zichzelf door zijn eigen vermogen van bewustzijn. Kennis in het supramentale is zelf-gewaarzijn en zelf-Wil. Het is Kennis-Wil. Het vermogen, bijvoorbeeld, van verlichting in Vuur is niet gescheiden van zijn vermogen van branden. De substantie van het vuur is identiek aan het vermogen van branden; waar er ook verlichting is, daar is het vermogen van branden; op gelijke wijze is waar er ook in het Supramentale bewustzijn is, Kracht en waar er ook Kennis is, is er Wil.

In het menselijke denkvermogen is er altijd een besef van onderscheid in alle processen, die leiden van de formulering van een schema naar zijn

¹³ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I Hoofdstuk XIV, p. 158.

vervulling. Ofschoon het zelf iets verschillends lijkt van de denker, is de 'wil' weer enige andere kracht, die verschillend lijkt van de 'willende' persoon. Vandaar, dat ik een onderscheid maak tussen mijn besef van 'mijzelf' en alle andere toestanden en processen van het denkvermogen, en onze 'wil' is niet zelf-effectief, er is altijd een grote kloof tussen onze 'wil' en zijn uitvoering. In het Supramentale realiseert het bewustzijn of gewaarzijn van een waarheid zichzelf door zijn zelf-effectuerende Kracht, want, in tegenstelling tot het mentale, is het Supramentale Bewustzijn een Kracht.

Het hierboven genoemde is in het kort een werkbare opvatting van het goddelijke en scheppende Supramentale, dat de verbinding is tussen het Zelf-bezittende Ene en de Flux van de Velen. Terwijl we voortgaan, zullen we de gelegenheden hebben om steeds meer in detail te gaan over dit scheppende aspect van het Allerhoogste Goddelijke.

Hoofdstuk XV

HET ALLERHOOGSTE WAARHEIDSBEWUSTZIJN

HET Supramentale is dan de natuur van het Goddelijke Wezen in zijn evenwicht als de Heer en Schepper, de Para Prakriti. Het Waarheidsbewustzijn --- *pta-cit* --- is verwickeld in ieder en elk ding en het is de geheime impuls achter de manifestatie van Namen en Vormen, het harmoniepotentieel in het Oneindige bewustzijn, volgens een gefixeerd proces. Het wordt de bron genoemd van de Wet in deze wereld en deze Wet is alleen een ontvouwen van de waarheid van het wezen. Wanneer we zeggen, dat de boom uit het zaad komt, volgens de wet van de natuur, leggen we werkelijk niets, we beschrijven hoofdzakelijk een sequentie van gebeurtenissen. Er is inderdaad een wet erachter, maar die wet is het ontvouwen van de waarheid van het wezen. Het zaad bevat, bijvoorbeeld, in zichzelf de waarheid van het wezen, namelijk, de boom; en gedwongen door een geheime kracht ontvouwt het zaad geleidelijk de waarheid van zijn wezen, terwijl de boom uit het zaad tevoorschijn komt. Deze kracht of impuls is geen andere dan het Waarheidsbewustzijn of het Supramentale, dat de waarheid openbaart of naar buiten brengt van ieder en elk ding, volgens het vooraf bepaalde idee, dat gevormd is juist aan het begin van de schepping.

Er is niets arbitrair hier, de boom is vooraf bepaald in het zaad en gedwongen door de vooraf bepalende kracht ontvouwt het zaad alleen zijn inherente waarheid. Zonder een zodanig vooraf bepalend idee juist in het zaad van dingen zou deze manifestatie er niet kunnen zijn volgens een gefixeerde orde van waarheden en de schepping zou een chaos geweest zijn. Deze kracht of impuls is niet alleen bewust van de Waarheid van dingen, die gemanifesteerd moeten, maar het is ook verwickeld in ieder en elk ding, dat uitgeworpen wordt voor manifestatie en door zijn zelf-effectuerende kracht de inherente waarheid ontvouwt of openbaart.

Dit principe is gevarieerd beschreven door Sri Aurobindo als Waarheidsbewustzijn, het Supramentale, Para-Prakriti, enzovoort. Dit wordt een selectieve faculteit genoemd van Kennis en zijn functie is om een orde te selecteren van de Waarheid voor de manifestatie uit oneindige mogelijkheden van Sachchidananda, om te concentreren op die Waarheid en het geleidelijk naar buiten te brengen in de manifestatie volgens een vooraf bepaald idee. De inwonende Tegenwoordigheid van ieder en elk ding ontvouwt de waarheid van hen allen door zijn zelf-effectuerende kracht. Dit principe, echter, is niets anders dan een evenwicht van het Goddelijke Wezen, en het is onscheidbaar van het Wezen van het Goddelijke, juist zoals het vermogen van branden van het vuur onscheidbaar is van zijn vermogen van verlichting of van de substantie van het vuur. Dit Goddelijke Supramentale is Zijn Maya, dat de wereld ontwikkelt uit de oorspronkelijke geconcentreerde eenheid van Zijn Wezen. Uit de niet-manifestatie brengt het naar buiten in de manifestatie volgens een vooraf bepaald Idee.

Deze opvatting van de ontwikkeling van deze wereld volgens de Waarheid van haar wezen, deze beweging van niet-manifestatie naar manifestatie, houdt een opvolging in in de Tijd en een relatie in de Ruimte. Het idee van tijd en ruimte moest kritiek overleven van verscheidene theorieën, waarvan sommige

hun werkelijkheid ontkennen. Metafysica behoudt, dat tijd en ruimte geen werkelijk bestaan hebben, zij zijn alleen conceptueel. Zij zijn de manier van het denken en bekijken van gebeurtenissen en objecten door het menselijke denkvermogen en zij hebben geen werkelijk bestaan. Logica noemt tijd en ruimte als categorieën van kennis. Laten we nu pauzeren en het exacte belang onderzoeken van tijd en ruimte.

Tijd wordt gemeten door gebeurtenissen en ruimte door materie. Bij ons heeft tijd drie aspecten, namelijk, verleden, heden en toekomst. Wanneer we terugkijken in onze eigen levens en proberen de verscheidene gebeurtenissen te herinneren, die gebeurd zijn in het verleden, krijgen we een idee van de lengte van de tijd, die voorbij gegaan is, waarin de genoemde gebeurtenissen plaatsvonden --- we kunnen zo de lengte van de tijd meten, zagezegd, door de gebeurtenissen, die erin gebeurd zijn. Tijd is dus een uitbreiding, waarin bewegingen of gebeurtenissen plaatsvonden, of met andere woorden, een mobiele uitbreiding; het lijkt, alsof de tijd gebeurtenissen of bewegingen bevat of behoudt, die gebeurd zijn in het verleden en in de toekomst zouden kunnen gebeuren. Ruimte wordt op gelijke wijze gemeten door de materiële objecten, die erin vervat zijn. Hoe groter het aantal objecten, dat het kan bevatten, hoe groter het bijzondere gebied van ruimte lijkt te zijn. Het is ook een uitbreiding, die geen bewegingen of gebeurtenissen behoudt of bevat, zoals de tijd, maar materiële objecten en, als zodanig, wordt het een statische uitbreiding genoemd. Ons denkvermogen neemt zijn standpunt in en kijkt om zich heen en meet het gebied om zich heen met het aantal materiële objecten, die het bevat en vormt zo een idee van ruimte, juist zoals het denkvermogen stopt bij een bijzonder punt en terugkijkt en de gebeurtenissen overteelt, die eerder gebeurd zijn en daarbij de lengte meet en er een idee van vormt van de tijd, die voorbij gegaan is. Zonder deze mobiele uitbreiding van de Tijd zou er geen ruimte zijn geweest voor gebeurtenissen om te gebeuren en zonder ruimtelijke uitbreiding zou er geen ruimte geweest zijn voor materiële objecten om bevat te worden.

Zonder twijfel zou voor een bewustzijn, dat hoger is dan het denkvermogen, het verleden, heden en toekomst aanwezig zijn in een eeuwig moment en ruimtelijke uitbreiding zou een ondeelbare uitbreiding blijken te zijn. Maar voor onze mentale manier van naar dingen kijken zijn Tijd en Ruimte essentieel, want zonder hen zou er geen verandering zijn, geen vooruitgang en geen beweging van het verleden naar de toekomst. Een kosmische dichter zou eeuwig in zijn denkvermogen, in subjectieve greep, alle wonderen houden van de schepping, tenzij Hij hen een voor een naar buiten brengt, stap voor stap en hen allen distribueert in een objectieve zelf-uitbreiding.

Zo worden alle harmonieën van het Goddelijke geleidelijk uitgewerkt door de Tijd door alle vormen en krachten, die bevat zijn in de Ruimte, en door bittere schokken en worstelingen tussen verscheidene objecten, die vervat zijn in de ruimte en verscheidene gebeurtenissen, die gebeuren in de tijd, gaat deze schepping voort naar een perfecte harmonie. Voor onze beperkte visie en gescheiden beoordeling lijkt het leven vol te zijn van conflicten en het is vaak moeilijk voor ons om te geloven, dat de wereld altijd uit deze botsingen en conflicten aan het gaan is en drijft naar een perfecte harmonie. Maar voor een bewustzijn, dat niet overschaduw wordt door een partiële en scheidende kennis, zou het hele drama van de schepping geopenbaard worden in een integrale visie, waar de klaarblijkelijke dissonanten verklaard zouden staan in

een verzoenende harmonie. Juist zoals voor de toneelschrijver zelf het volledige scenario van zijn toneelstuk aanwezig is in zijn integrale zicht en hij zelfs niet in het minst verstoord is in het midden van de meest schrijnende scene, anders dan een lid van het publiek, die alleen een deel van het toneelstuk zien tegelijkertijd ziet en als zodanig wel verstoord moet worden, totdat hij tot het laatste bedrijf komt, waar de tussenbeide komende onenigheden verklaard staan in het licht van een besef van poëtische rechtvaardigheid.

Dit scheppende Waarheidsbewustzijn heeft ook de faculteit om de goddelijke principes uit te werpen van Bestaan- Bewustzijnskracht- Zaligheid in de lagere termen van het Denkvermogen, Leven en Materie, waar we bekend mee zijn. Een secundair vermogen van deze creatieve Kennis omsluit de goddelijke Drievuldigheid volledig achter de lagere trilogie van Materie, Leven en Denkvermogen. Met zijn vermogen van bewustzijn projecteren, confronteren en begrijpen legt het geleidelijk sluier na sluier over de goddelijke overvloed en wanneer het gedreven wordt tot zijn ultieme grens, wordt het Avidya, de eeuwigdurende bron van onwetendheid, verdelingen en onderscheidingen. Dit proces is al langdurig behandeld in voorgaande hoofdstukken en zal weer opgenomen worden in het volgende hoofdstuk.

Zodanig is de visie van het Goddelijke Supramentale, het Waarheids-Bewustzijn. Het ziet of bekijkt dingen niet in delen binnen een gegeven tijd en ruimte, zoals het denkvermogen. Het bekijkt alle dingen in een veelvuldige eenheid; het heeft een integraal zicht op dingen. Het is de Kracht, de Tegenwoordigheid achter iedere vorm en iedere kracht in dit universum; het is de Kracht, die alle dingen foutloos leidt naar hun bestemming. Het is niet alleen het Goddelijke, de Heer, die gezeten is in het menselijke hart, zoals bezongen in de Gita; het is op gelijke wijze gezeten in het hart van ieder en alles in het bestaan, bezielde of niet bezielde, en dwingt het om zijn inherente waarheid te ontvouwen. Dit is de goddelijke aandrang, die gehoorzaamd wordt door alle vormen van het bestaan, onbewust, onderbewust, of half bewust. Het is niet alleen de bron van de hardnekkige aspiratie in menselijke harten, maar het neemt ook bezit van de lagere dieren en laat hen erg ingewikkelde handelingen van intelligentie uitvoeren. Dit is het Goddelijke supramentale --- het Waarheidsbewustzijn ---, dat vibreert in iedere vorm en kracht. Het is allesomvattend, allesdoordringend, alles bewonend.

Hoofdstuk XVI

DE DRIEVOUDIGE STATUS VAN HET SUPRAMENTALE

IN dit hoofdstuk geeft Sri Aurobindo ons een resumé van wat tot dusver verklaard is over het creatieve aspect van Brahman, het evenwicht van Brahman, dat deze wereld ontwikkelt door zijn Maya uit de oorspronkelijke zelf-geconcentreerde Eenheid van Zijn Wezen. Het beschrijft de stadia vollediger, waardoor de Goddelijke Bewuste Kracht neerdaalde in verdeling en onwetendheid. Met een zicht om veel verwarring te vermijden, kan hier verklaard worden, dat deze houding op verscheidene manieren beschreven is door Sri Aurobindo als het Goddelijke Supramentale, het Goddelijke Maya (zoals de Vedische Zieners het kenden), het Allerhoogste Waarheidsbewustzijn en Werkelijke Idee. Ieder van deze termen toont hetzelfde Vermogen aan van Oneindig Bewustzijn om eindige verschijningen te vormen uit de Oneindige Werkelijkheid. Het kan, herhalen we, een selectieve faculteit genoemd worden van de Kennis, die een orde van Waarheid selecteert uit de Oneindige mogelijkheden van het Oneindige Bewustzijn en door zijn Kracht die Waarheid uitwerpt voor manifestatie, in overeenstemming met een plan, een proces of een Wet, die reeds gezien werd of waargenomen juist aan het begin van de schepping. Dit Goddelijke Supramentale is een verbinding of een brug, zagezegd, tussen het Unitaristische Zelf-Bezit van de Ene en de fenomenale wereld. Bovendien is het een Bewuste *Kracht* en zo gauw als het Zichzelf toepast of zich concentreert op een bijzondere Waarheid in het Goddelijke, wordt het onmiddellijk uitgeworpen voor manifestatie door de zelf-effectuerende Kracht van dat bewustzijn. Zoals vuur en zijn vermogen van branden zijn zij onscheidbaar. De substantie van de helderheid van vuur is niet scheidbaar van zijn vermogen van branden. Op gelijke wijze is de substantie van het Goddelijke Supramentale onscheidbaar van zijn Vermogen van manifestatie, zoals eerder genoemd. Dit bewustzijn heeft een hogere en lagere werking --- het begrijpende en vattende bewustzijn van het Supramentale --- dat in zijn ultieme stadium de ondersteuning en schepper wordt van de verdelingen en onderscheidingen van het Denkvermogen.

Voordat we verder gaan naar een verdere dissertatie over dit onderwerp, laten we enkele concrete illustraties nemen, die enig licht zouden kunnen werpen op het begrip van dit netelige punt. Er is hier verklaard in alle nederigheid, dat het niet mogelijk is om enige illustratie van menselijke ervaring te citeren, die iets kan zijn als een heldere analogie tussen de werking van het Goddelijke en het menselijke bewustzijn. Het zal echter behulpzaam zijn, wanneer we tenminste een zwakke analogie kunnen traceren, waarmee we enig idee zouden kunnen vormen van het proces van de schepping.

Laten we het voorbeeld nemen van een persoon --- goed bedreven in verscheidene onderwerpen, geschiedenis, filosofie, dichtkunst, enzovoort --- die stil zit op een bepaald moment, niets doet, niets in het bijzonder denkt, zijn denkvermogen leeg, of in een staat van zelf-bezit, zagezegd. Dan begint hij te denken om te lezen of iets te doen en zijn denkvermogen bestrijkt alle onderwerpen, die hij in staat is te lezen. Zijn denkvermogen neemt, in een begrijpend gewaarzijn, zagezegd, de verscheidene onderwerpen op, waarin hij

interesse kan nemen. Het volgende, dat zijn denkvermogen doet, is het selecteren van een boek of een bijzonder onderwerp voor studie uit de verschillende, die hij in staat was om te lezen. Vervolgens concentreert zijn denkvermogen zich op de onderwerpmaterie van het boek of het onderwerp, dat geselecteerd was voor de studie en hoe groter en exclusiever de concentratie is op dat bijzondere boek of onderwerp, hoe vollediger zijn kennis en gewaarzijn van de andere onderwerpen naar achter kunnen gaan in de achtergrond van zijn bewustzijn; hij wordt geabsorbeerd in het geselecteerde boek en wordt voorlopig vergeetachtig van al het andere dan de onderwerpmaterie van het boek, waarop geconcentreerd wordt. Meer of minder dezelfde processen zijn verwikkeld, wanneer we kiezen om een bijzonder ding te doen uit verscheidene alternatieven. Ten eerste is er een gewaarzijn van alle dingen, die ik zou kunnen doen, selectie van een bijzondere handeling uit verscheidene, concentratie op het doen van de daad, dat is te zeggen, de aandacht enkel vestigen op de stappen, fysieke beweging inbegrepen, wanneer noodzakelijk, met een zicht om het succesvol uit te voeren.

Dus zijn er drie essentiële stadia, die het proces completeren, namelijk, het stadium, wanneer ik mentaal verscheidene dingen bestrijk of er gewaar van wordt, die ik in staat ben om te doen; ten tweede, het stadium van selecteren van een ding uit de verscheidene, die ik in staat ben om te doen en de laatste, het stadium, wanneer ik mijn aandacht concentreer om het geselecteerde ding te doen en al mijn bronnen toe te passen, de fysieke beweging inbegrepen, die noodzakelijk zouden kunnen zijn om dat te doen, wat ik gekozen had uit verscheidene alternatieven.

Laten we nu proberen de werking te begrijpen van het creatieve aspect van het Oneindige Bewustzijn. Er zijn ook drie houdingen van het Goddelijke Supramentale gedurende het proces van de manifestatie van een vaste orde van de Waarheid uit de oneindige mogelijkheden van Brahman. De eerste beweging of houding *ziet* de oneindige potenties van het Goddelijke, die behouden worden in een onvervreembare eenheid, de tweede modificeert die eenheid door een orde te *selecteren* van de Waarheid, namelijk de Velen, voor manifestatie en manifesteert, door zijn zelf-effectuerende Kracht, de Velen in de Ene en de Ene in de Velen, en de derde houding *zet verder accent* op de manifestatie van de Velen, wat resulteert in de ontwikkeling van een besef van exclusiviteit in het individu, die weer geleidelijk opkomt geeft van de illusie van het Ego.

De eerste houding wordt die genoemd van het al-begrijpende, al-bezittende, al-samenstellende bewustzijn van het Supramentale. In dit stadium is er nog geen selectie of differentiatie, geen ene soort individualisatie, maar alleen een begrijpend gewaarzijn van de oneindige mogelijkheden van het Goddelijke. Het is het Begrijpende bewustzijn of het innemen met een begrijpende oogopslag, zogezegd, van de oneindige potenties, die vervat zijn in het Goddelijke bewustzijn.

Door de tweede houding worden de Velen geselecteerd en uitgeworpen voor manifestatie uit de oneindige Waarheden van het Goddelijke bewustzijn. Het Supramentale concentreert zich op deze Waarheid, de Velen, door wat een bevattend bewustzijn wordt genoemd en ondersteunt de manifestatie van het individuele Goddelijke, of Jivatman --- de *pratirūpa* van de Upanishads. In dit stadium is er een differentiatie geweest van het individuele Goddelijke, de

Jivatman, van het Universele Goddelijke, maar geen essentieel verschil. Het is een Lila van de Velen met de Ene, waarmee de Velen hun werkelijke eenheid niet opheffen. Het is het spel van de Ene in de Velen en de Velen in de Ene. Dit stadium is er een van verschil zonder een onderscheiding.

Daarop projecteert, in de derde houding, het Supramentale zich verder in het spel van de Velen en door verdere concentratie in het spel van de Velen --- op de differentiatie en verdeling --- wordt het karakter van het Spel veranderd. Vanaf dit stadium begint de geleidelijke sprong in de onwetendheid van Avidya. Ieder individu creëert een verdeelde bewoning van zichzelf, richt een exclusieve muur op van onwetendheid rond zichzelf en beschouwt zichzelf als verschillend van de ander. Deze verdeling en dit onderscheid wordt naar zijn ultieme limiet gedreven, wanneer het Volkomen bewustzijn van het Goddelijke Supramentale zich geleidelijk projecteert in de onbewuste Materie en vanuit die toestand gaat Het zijn reis terug door geleidelijke Zichzelf vrij te laten van Zijn Zelf-gevangenschap in de Materie door een langzaam en moeilijk proces van evolutie.

Dit zijn de drie houdingen, waarmee het Goddelijke Supramentale deze wereld schept en één orde manifesteert van de Waarheid uit de oneindige potenties van het Oneindige Bewustzijn. Deze drie houdingen zijn de actuele en creatieve aspecten van Sachchidananda. Boven dit creatieve aspect bestaat eeuwig de tijdloze en ruimteloze concentratie van Sachchidananda in Zichzelf. Die toestand wordt het Zuivere Unitaristische Bewustzijn genoemd van Brahman, waar er geen zelf-uitbreiding is, geen beweging van schepping en geen differentiatie --- Het is het Onuitsprekelijke in een Toestand van eeuwig zelf-bezit.

Dit Goddelijke Supramentale noemen we God en God wordt genoemd als Alomtegenwoordig, Alwetend en Almachtig. Want het Goddelijke Supramentale is verwickeld in en is de inwonende Tegenwoordigheid in alles, dat uitgeworpen is voor de manifestatie en, als zodanig, Alomtegenwoordig. De Waarheidsvisie weer van het Supramentale bevat in zichzelf de waarheid van dingen in het proces van manifestatie en, als zodanig, Alwetend; en als laatste is deze Bewuste Kracht en Wil van God of het Goddelijke Supramentale verwickeld in de schepping en is de drijvende Kracht, die de stroom van de evolutie snelt naar zijn doel en als zodanig, Almachtig. Deze bewuste Kracht laat de bloem bloeien en de boom verschijnen uit het zaad. Deze bewuste Kracht heeft bezit genomen van de onbezielde wereld en de wereld van lagere dieren en laat hen daden van intelligentie uitvoeren. En Het zit op de troon in het menselijke hart als de Heer of Ishwara met een zicht om de achterlijke stervelingen te leiden naar hun Goddelijke bestemming.

In dit creatieve aspect van Sachchidananda is er geen botsing tussen de Wil en de Kennis en de Kracht. Zij zijn aspecten van een en dezelfde Realiteit, anders dan de menselijke wil en kennis. Wanneer ik, bijvoorbeeld, de vereiste kennis zou hebben om iets te doen, maar niet de Wil om het te doen, of ik zowel de Kennis en de Wil zou kunnen hebben om een bijzonder iets te doen maar het vermogen missen of de middelen om het te doen. Zo ervaren we als menselijke wezens deze conflicten tussen Kennis, Wil en Vermogen of Kracht, maar in het Supramentale zijn er geen zodanige conflicten of problemen.

In zo ver als de voorgenoemde drie houdingen de drie toestanden van het Goddelijke Supramentale zijn --- de creatieve aspecten van Sachchidananda ---, zijn zij zo werkelijk als Sachchidananda en geen van hen kan een illusie

genoemd worden. De Velen zijn zo werkelijk als de Ene, de schepping is zo werkelijk als de Schepper. De wederzijds destructieve scholen van denken, die de waarheid van het ene of het andere affirmeren van voorgenoemde aspecten van Brahman, danken hun oorsprong aan het inherente onvermogen van het menselijke denkvermogen. Terwijl het de nadruk legt op een van de aspecten, neemt het dat als de *enkele en enige* werkelijkheid en neemt de onwerkelijkheid van de andere aan. Terwijl de logica van het gescheiden intellect het Unitaristische Bewustzijn accepteert als de enkele Waarheid, ontkent het de werkelijkheid van het Spel en behandelt het als illusoir; of, terwijl het de waarheid accepteert van de Velen, weigert het de geldigheid van enige spirituele ervaring, die de waarheid aantoonde van de Ene en zodanige ervaring als onwerkelijk behandelt. Maar niet door deze ontkenningen of uitsluitingen zullen we de integrale Waarheid bereiken, die in zichzelf de werkelijkheid behoudt van de velen en de ene, de schepping en de schepper in een harmonieuze verzoening.

Hoofdstuk XVII

DE GODDELIJKE ZIEL

ER is al eerder verklaard, dat het Goddelijke Leven een verslag is van enige van de diepzinnigste spirituele ervaringen van de Meester, die niet altijd weergegeven kunnen worden in de taal van het menselijke intellect. Toch heeft Sri Aurobindo op zijn onnavolgbare manier voor ons enige van de waarheden geplaatst, die evident door hem gezien zijn, op een manier, die het intellect kan begrijpen en een of andere opvatting kan vormen van het Goddelijke, de eeuwige Werkelijkheid en het proces, waardoor de wereld eruit ontwikkeld is. Van de heldere expositie van de natuur en werking van het Goddelijke Supramentale hebben we nu enig idee van Goddelijkheid en een Goddelijk Leven gevormd. We nemen de actuele trend waar van de wereldmanifestatie, hoe het Goddelijke bewustzijn, dat zichzelf geleidelijk volledig verward heeft in de Onbewustheid, aan het ontwaken is van zijn slaap van onbewustheid; in het kort gaat alles, dat uit het Goddelijk kwam, terug naar het Goddelijke. Verzekerd, dat ons vertrouwen in een Goddelijk Leven goed gefundeerd is, zouden we onszelf natuurlijk vragen, hoe we moeten handelen en veranderen, wat, in feite, de natuur van onze Sadhana zou zijn, zodat een integrale transformatie van ons hele wezen mogelijk zal worden. Maar we moeten eerst begrijpen, 'wat de essentiële natuur zal zijn van het Goddelijke Leven, waarnaar we aspireren?' In dit hoofdstuk beschouwt Sri Aurobindo daarom de metafysische fundering van het Goddelijke Leven en haar essentiële natuur en principes. We moeten proberen om het zo goed als we kunnen te begrijpen door ons eigen huidige onwetende natuur te contrasteren met met de essentiële natuur van het Goddelijke Leven.

Er is gezegd, dat onze onwetendheid de oorzaak is van alle pijn en kwaad, waaraan we onderhevig zijn en deze onwetendheid is het gevolg van de "val van de Geest in de Materie en de eclips van de ziel door de materiële natuur". Het Supramentale, het creatieve bewustzijn van Sachchidananda, selecteert de Velen voor manifestatie, concentreert zich erop, en ondersteunt daarbij de manifestatie van het individuele Goddelijke. In dit initiële stadium wordt het een spel van de Velen met de Ene, er is nog geen enkel besef geweest van essentieel verschil tussen hen. Hier worden de Velen in een omarming gehouden van de Ene in een integraal gewaarzijn van hun onvervreembare eenheid. Het is het stadium van verschil zonder een onderscheiding, zogezegd. Daarna projecteert het Supramentale zich door verdere exclusieve concentratie verder in het spel van de Velen, wanneer het karakter van het spel wordt veranderd. En vanaf dit stadium begint de geleidelijke sprong van de individuele ziel in de Onwetendheid van Avidya, wanneer ieder individu een muur begint op te trekken van exclusiviteit om zichzelf en geleidelijk begint ieder individu zichzelf te beschouwen als onderscheiden en gescheiden van de ander --- zo maakt het besef van eenheid plaats voor een besef van verdeling en onderscheid. En dit besef van verdeling en onderscheid bereikt zijn culminatie, wanneer het Supramentale zichzelf volledig verbergt onder de sluier van Onbewustheid en Materie. Vanuit zijn zelf-gevangenschap in de Materie kwam het bewustzijn tevoorschijn door een langzaam en moeilijk proces van evolutie, totdat het het niveau had bereikt van een egocentrische

geestesgesteldheid. Het is nog niet in staat geweest om alle onwetendheid te boven te gaan, die de onvermijdelijke consequentie was van de onderdompeling van de Goddelijke Ziel in de materiële Natuur. Alle conflicten, alle disharmonieën, waaraan de menselijke wezens eeuwig lijken blootgesteld te worden, zijn niets anders dan de veelvuldige onvermogens van hun materiële oorsprong, die gebonden zijn om stap voor stap weg te slijten, terwijl het Bewustzijn zich geleidelijk volledig herstelt van zijn zelf-gevangenschap.

Laten we nu proberen te bevatten, wat het Goddelijke Leven zou zijn, wanneer het deze laatste onderdompeling in de onbewustheid niet had genomen. Wat zou de natuur zijn van zijn bestaan, wanneer het niet was verwickeld in de Materie? Zou het nog steeds een bestaan zijn, dat gekweld wordt door geboorten en overlijden en struikelen over het half verlichte pad van de Onwetendheid, nog niet ontwaakt uit haar slaap van onbewustheid? Helemaal niet, het zou zeker iets erg verschillend zijn van de egoïstische geestesgesteldheid, waar we bekend mee zijn. Wanneer de uiteindelijke onderdompeling in de duisternis van de Materie en zijn partiële bevrijding eruit de oorzaak is van alle onwetendheid, pijn en kwaad van het egoïstische individu, dan zou de Goddelijke Ziel, die die onderdompeling of nederdaling in de duisternis niet nam, vrij zijn van al deze beperkingen van de materiële natuur. En, als zodanig, zou het bestaan van een zodanige ziel vrij zijn van de kastijdingen van overlijden en onvermogens, het zou een vrij spel zijn van het onsterfelijke leven. Het zou vrij zijn van de tweedracht en worstelingen van de egoïstische natuur, niet geperverteerd door afkeer, haat, ontevredenheid en alle reacties daarop, mentaal of fysiek.

Voor een zodanige ziel zou het Absolute niet hoofdzakelijk op zijn best een intellectuele opvatting zijn of iets onuitsprekelijk of onkenbaar, dat het intellect zich niet kan voorstellen. Een zodanige Goddelijke Ziel zou eeuwig bewust zijn van zichzelf als de manifestatie van het Absolute, en een direct gewaarzijn van die waarheid zou juist de fundatie zijn van zijn wezen en zijn oneindige vrijheid en heerlijkheid. Het zal simultaan gewaar zijn in zichzelf van de Ene in zijn zelf-geconcentreerde eenheid, het eeuwige fonds van de oneindige mogelijkheden van manifestatie, alsook in zijn houding van zelf-uitbreiding en oneindige verdeling. Het zal direct gewaar zijn van eeuwig zelf-bezit van Sachchidananda als de Stilte, waaruit het Woord of de Naam vibreert, de Vormloosheid als de basis van alle vormen, het zelfbewuste Wezen, waaruit de golf tevoorschijn komt van het Worden en de eeuwige stille Heerlijkheid, waaruit vreugde en liefde voor altijd opwelt.

Voor altijd vrij van het verbijsterende besef van verdelingen en onderscheidingen, zou de Goddelijke Ziel alle dingen aanvoelen als zijn eigen zelf, niet verdeeld in zijn worden, zou alle bestaansvormen zien als zienvormen van de Ene, dat is te zeggen, Hij is de Ene, die Alles wordt; zou alle bewuste vormen van Hem zien, dat is te zeggen, Hij is de Ene, die het Al bevat, zoals "de naaf van een wiel de spaken bevat"; en zou ook het Zelf zien in alle bestaansvormen, dat is te zeggen, het Zelf zien of het Goddelijke, dat alle bestaansvormen bewoont --- *Yasya sarvabhūtāni ātmaivābhut, sarvāṇi bhūtāni ātmanyeva* en *sarvabhūteṣu ātmānam*, zoals de Upanishad het beschrijft. De onwetendheid van het menselijke denkvermogen mist de verbinding van eenheid achter de veelvuldigheid van de fenomenale wereld en neemt verdelingen en onderscheidingen waar, maar voor de Goddelijke Ziel presenteren al deze zichzelf als een drieëne realisatie.

Door zijn uitgebreide zelf-kennis zou het individuele Goddelijke zijn besef hebben van eenheid met het Kosmische of Universele en het Supra-kosmische of Transcendente Goddelijke. In plaats van verdeling en onderscheid zou eenheid de basis zijn van al zijn ervaringen en kennis en als zodanig zou hij vrij zijn van alle onenigheden van egoïstische geestesgesteldheid en zijn relaties met anderen zal begeleid worden door dezelfde regel van overeenstemming en harmonie, een direct gewaarzijn van eenheid in het midden van differentiatie, zoals de verschillende noties van een oneindige harmonie. Deze zijn in het kort de metafysische fundaties van het Goddelijke Leven. Apart van andere is de ene essentiële conditie, die precedent is voor de mogelijkheid van het Goddelijke Leven, is de volledige afschaffing van ons separatistisch egoïsme, dat in zijn ontwaken alle onenigheden en disharmonieën, die zoveel verdriet en lijden veroorzaken in ons leven.

De volledige onwetendheid van het besef van eenheid stelt zijn val samen van het Goddelijke en door verwijdering van die onwetendheid en herstel van dat besef van eenheid zal de mens opstijgen naar het Goddelijke Leven.

Hoofdstuk XVIII

HET DENKVERMOGEN EN HET SUPRAMENTALE

WE alleen geprobeerd om een conceptie te vormen van de essentie van het Supramentale leven, waarvan de Goddelijke Ziel geniet en die de menselijke ziel, gehandicapt als het is door de mentale en fysieke principes, hier moet manifesteren. Maar zover als we in staat zijn geweest om te begrijpen, dat de natuur en de vorm van het bestaan, dat de Goddelijke Ziel bezit, niet alleen niets gemeenschappelijks heeft met de manieren van leven, waaraan wij gewend zijn, maar eerder het tegengestelde lijkt te zijn van alles, dat we zelf zijn in dit stadium. Wij worden belast met een lichaam en een half onwetende geestesgesteldheid, dat bestendig is gedurende zijn kortstondige bestaan door wat we begrijpen als Leven. In feite lijkt het, dat het denkvermogen, de kortstondige flikkering, die we leven noemen en het lichaam de drie termen zijn, die, zover als we gewaar zijn, de drie componenten zijn van het menselijke individu, de drie onoverkomelijke obstakels zijn voor het bereiken van een supramentaal of Goddelijk Leven, dat op iedere manier hun antithese lijkt te zijn. Het is extreem moeilijk om het Goddelijke Leven voor te stellen in deze drievoudige beperking van het lichaam, een in de vorm gevangen denkvermogen en de korte spanne van een onrustig bestaan, dat we leven noemen. Het Goddelijke Leven lijkt eerder een conditie te zijn, waarnaar ontlichaamde zielen zouden kunnen aspireren en van genieten in een wereld, waar geen van de voorgenoemde beperkingen bestaat --- de rem van het vlees, de onwetendheid van een verdelend denkvermogen en de martelingen van een kortstondig leven.

In een voorgaand hoofdstuk hebben we geprobeerd om enig idee te vormen van de werking van het Goddelijke Maya van Sachchidananda, dat de wereld ontwikkelde uit de oorspronkelijke zelf-geconcentreerde eenheid van zijn Wezen. Maar we hebben de werking nog niet onderzocht en begrepen van het Ongoddelijke Maya, dat de wereld wierp in haar huidige toestand van onwetendheid en lijden. De tegenstelling is inderdaad zo volledig tussen de vier goddelijke termen, namelijk, Bestaan, Bewustzijn, Zaligheid en het Supramentale en de drie lagere termen, waaraan we heden ten dage alleen gewend zijn, namelijk, Denkvermogen, Leven en Lichaam, waarvan gezegd wordt, dat ze zich hebben ontwikkeld uit de genoemde goddelijke termen, dat het moeilijk te geloven is in de goddelijke bestemming van de mens en voor ons begrip 'lijkt het eerder, dat de perfectie van de mensheid ergens anders is dan in de mensheid zelf.'

Denkvermogen, leven en lichaam lijken dan de drie belemmeringen te zijn van de ziel's reis naar het goddelijke leven op aarde. En tenzij we verzekerd zijn, dat deze lagere termen alleen ondergeschikte activiteiten zijn van het goddelijke bewustzijn en zij in staat zijn tot goddelijkheid door een geleidelijke overschrijding van hun beperkingen, kunnen we moeilijk vooruitkijken naar onze ultieme goddelijke bestemming met hoop en vertrouwen. Wat zijn dan deze drie lagere termen in hun allerhoogste bronnen? Wat is hun ware werkelijkheid? Hoe hebben zij de beperking ontwikkeld hun goddelijke tegendelen? Hoe zijn ze afgesneden en gescheiden van de integrale Waarheid? In het kort moeten we de werking begrijpen van het Ongoddelijke

Maya, dat is te zeggen, het ondergeschikte proces van fragmentering en afbakening, waardoor deze wereld mogelijk is geworden.

Voordat we verder gaan, moeten we ons herinneren, dat er Een is zonder een tweede en wat er ook gemanifesteerd is, goddelijk of ongoddelijk, is gemanifesteerd binnen dat Ene bestaan. Alles, wat bestaat, moet geweest zijn uit het Wezen van de Ene en, als zodanig, in zichzelf, ofschoon verward, enige waarheid behouden van dat Ene bestaan. Vandaar, dat deze lagere termen van denkvermogen, leven en lichaam in zichzelf, ofschoon voorlopig verborgen, een of andere essentiële waarheid moeten behouden van de Ene Werkelijkheid. Wanneer het van goud gemaakt is, hoe vuil ook of bezwaard een stuk van een ornament lijkt te zijn, moet het alle essentiële eigenschappen bezitten van goud onder de bedekking van zijn vuile uiterlijk en het kan niet anders dan de glans ontdekken van het goud na het noodzakelijke oppoetsen.

In het licht van de concessie boven moeten we dan die aspecten uitvinden van Sachchidananda, waarvan denkvermogen, leven en materie, waaruit het menselijke individu is samengesteld, vervormde reflecties zijn en het proces, waardoor deze vervormingen naar buiten zijn gebracht. Om dit te doen moeten we een voorbijgaande referentie maken naar de drie houdingen, waarmee het Goddelijke Supramentale de Velen voor manifestatie tot stand bracht uit de de oneindige potenties van Sachchidananda.

Er is de eeuwige houding van Brahman, het zelf-bezittende unitaristische bewustzijn, waar er geen beweging van schepping is, geen zelf-uitbreiding. Het is de zelf-geconcentreerde eenheid van Zijn Wezen, een staat van zuiver Superbewustzijn, zagezegd, waar de Kenner, het Gekende en de Kennis vermengd zijn in een toestand van eeuwig zelf-gewaarzijn. Uit deze zelf-geconcentreerde eenheid van Zijn Wezen, heeft het Scheppende Bewustzijn van Brahman, het Goddelijke Supramentale of het Goddelijke Maya genoemd, deze wereld ontwikkeld. Er zijn drie houdingen van het Goddelijke Supramentale in het proces van het scheppen van deze wereld van namen en vormen als volgt.

Eerst is er de zelf-reproducerende uitbreiding van het Goddelijke bewustzijn, wanneer het Supramentale de oneindige potenties ziet, die vervat zijn in het Goddelijke. Dit is het stadium, wanneer het Supramentale alleen kijkt naar de verscheidene mogelijkheden in het Goddelijke. Er is nog geen selectie geweest van enige waarheid voor de manifestatie uit de oneindige Waarheden, die in staat zijn om gemanifesteerd te worden --- het is een begrijpende oogopslag, zagezegd, of een begrijpend gewaarzijn van de oneindige mogelijkheden, die verward zijn in het Goddelijke bewustzijn, voordat het in werkelijkheid enige van hen selecteert voor de manifestatie. Dit wordt het begrijpende bewustzijn genoemd.

Ten tweede, dat is te zeggen, in het tweede stadium, zagezegd, wordt een bijzondere orde van de Waarheid, namelijk, de Velen geselecteerd door het Supramentale uit de oneindige mogelijkheden van het Goddelijke en uitgeworpen voor de manifestatie. Het bevattende bewustzijn van het Supramentale selecteert zo een orde van de Waarheid en concentreert zich op deze geselecteerde orde van de Waarheid, namelijk, de Velen, en ondersteunt daarbij de manifestatie van de Velen, het individuele Goddelijke, of zoals Sri Aurobindo het noemt, de Jivatman. In dit stadium schaffen de Velen op geen enkele manier hun eenheid af met de Ene. Het is een spel van de Velen in de Ene en van de Ene in de Velen. Hier zijn de Velen integraal bewust van hun

onvervreemdbare eenheid met de Goddelijke Ene. Er is nog geen verschil, geen besef van verdeling en onderscheid. Het is het stadium van de manifestatie van de Goddelijke zielen, wanneer de Velen en de Ene gebonden zijn in een toestand van integraal gewaarzijn, --- dit is de hogere werking van het Goddelijke Maya, wanneer onwetendheid nog niet geboren is.

Ten derde concentreert in het volgende stadium het Supramentale verder op de Velen --- op de verdelingen en onderscheidingen, waarnaar de Velen zich tenslotte oplossen ---, wanneer het karakter van het Spel is veranderd en er een geleidelijke sprong begint in de onwetendheid van Avidya. De kennis of het gewaarzijn van de eenheid met de Ene wijkt geleidelijk terug naar de achtergrond en stap voor stap wordt een besef van verdeling en onderscheid het prevalerende kenmerk, wanneer ieder individu een verdeelde bewoning voor zichzelf schept en een exclusieve muur van onwetendheid optrekt om zichzelf en zichzelf gescheiden voelt van de ander. Ieder individu vergeet zijn werkelijke zelf en tast in het duister van een verdeeld bewustzijn. Door een verdere en een steeds exclusievere concentratie van het Goddelijke Supramentale wordt het besef van verdeling en onderscheid gedreven naar zijn uiterste limiet en het Supramentale projecteert zich geleidelijk volledig in de onbewuste materialiteit. Het zet een masker op van onwetendheid. Dus uit een toestand van superbewustzijn, waaruit het begon, verwikkelde de scheppende beweging zich, door steeds exclusievere concentratie, geleidelijk volledig in zijn eigen werk van creatieve verdeling en onderscheid en zette zichzelf daarbij gevangen in de materie. En de evolutionaire schepping van deze wereld van deze wereld van veelvuldige namen en vormen is de reis terug van de onbewustheid, wanneer het Goddelijke Supramentale geleidelijk zichzelf bevrijdt uit de zelf-gevangenzetting in de materie, stap voor stap, door een langzaam en moeilijk proces van evolutie. Dit is in het kort het beeld van de scheppende activiteit van het Goddelijke Bewustzijn, waarbij de Velen geselecteerd werden en uitgeworpen voor manifestatie door de genoemde principiële stadia, en de Goddelijke Moeder is nu in nood om het Licht van Kennis opnieuw aan te steken in het menselijke individu, gedurende deze reis terug van onbewustheid naar de Goddelijke mensheid.

Maar de vraag blijft om beantwoord te worden, vanwaar deze onwetendheid? Hoe kon Kennis zichzelf converteren in zijn tegengestelde, namelijk, Onwetendheid. Terwijl het Supramentale de Schepper van deze wereld is en de Waarheid achter alle verschijningen, individueel en kosmisch, wat bracht deze val tot stand in de diepte van de Onwetendheid en Avidya van de supramentale hoogten? Wat is de magie, die het Licht veranderde in volledige Duisternis?

Voordat we doorgaan met het beantwoorden van deze vraag, moeten we de werkelijke natuur begrijpen van de duisternis, die het volledige firmament omhuld lijkt te hebben. Deze duisternis is niet de ontkenning van licht, noch de Onwetendheid de ontkenning van Kennis. Onwetendheid is een vermogen van kennis en kennis is erachter verwickeld. Door exclusieve concentratie van het bewustzijn op verdeling en onderscheiding is de volledige onwetendheid van de Eenheid tot stand gebracht. We hebben gezien, dat exclusieve concentratie op een bijzondere actie of spel het denkvermogen vastgeklonken houdt aan alleen het onderwerp van concentratie en de rest van de inhoud van het denkvermogen trekken zich voorlopig terug naar de achtergrond. Wanneer we, bijvoorbeeld, een bijzonder boek lezen met aandacht, concentreren we ons op

de inhoud ervan. Hoe aandachtiger, of laten we zeggen exclusief, we in staat zijn om te concentreren op de onderwerpmaterie van het boek, hoe vollediger we voorlopig andere zaken van interesse voor ons vergeten, die geleidelijk zich terugtrekken achter de focus van ons bewustzijn en ons denkvermogen wordt tijdelijk onwetend van hen allen. Het blijft alleen bewust van de inhoud van het boek, waarop het geconcentreerd is en onwetend, als het ware, van de rest van zijn kennis. Hoe groter en exclusiever de concentratie is op een bijzondere actie of een bijzonder onderwerp, hoe groter de onwetendheid is van de rest van onze kennis. Dit is een zaak van alledaagse ervaring.

Een spel schaak, bijvoorbeeld, vraagt erg grote concentratie op het spel. Terwijl men een spel schaak speelt, concentreert men zich zo exclusief op de details van het spel, dat hij voorlopig al het andere in deze wereld vergeet, zelfs zijn eigen identiteit, en alleen bewust blijft van het spel, waarin zijn denkvermogen geabsorbeerd is --- hij wordt het spel, zogezegd. Een goede acteur, bijvoorbeeld, moet zich zo intens op het deel concentreren, dat hij neemt in het drama, wanneer hij een beetje succesvol moet acteren. Wanneer hij het deel van een koning speelt, moet hij als koning denken, als een koning praten en op iedere manier zich, zover als mogelijk, gedragen als een koning. Het succes van zijn acteren hangt er vanaf, hoe volledig hij zijn identiteit kan vergeten in zijn concentratie op zijn tijdelijke rol. In het kort, hoe groter de concentratie van de acteur op zijn deel in het drama, hoe groter de tijdelijke vergeetachtigheid wordt van zijn eigen identiteit en de waarheid van zijn normale zelf.

Alle voorgenoemde voorbeelden, waarmee we bekend zijn, tonen alleen aan, dat de onwetendheid het resultaat is van exclusieve concentratie van het denkvermogen op een bijzonder onderwerp of actie, wanneer de kennis van andere onderwerpen en activiteiten, die het denkvermogen in staat is om te doen, neen, het gewaarzijn van een mensens eigen identiteit, zich alleen terugtrekt naar de achtergrond. Dit zijn geen voorbeelden van ontkenning van kennis, maar onze kennis of gewaarzijn van alle andere dingen wordt voorlopig verward achter onze vooringenomenheid met een bijzonder onderwerp of activiteit. Dit is een toestand, wanneer de kennis van alle andere onderwerpen of mogelijke activiteiten vanachter verzameld wordt en het weer naar voren komt als de genoemde exclusieve concentratie teruggetrokken wordt. De lezer van het boek, de speler en de acteur komen terug naar zichzelf, zogezegd, zo gauw als zij zich terugtrekken van hun exclusieve concentratie op hun respectievelijke activiteiten.

Het is ook evident, dat deze concentratie een vermogen is van het denkvermogen of bewustzijn, geen onvermogen, zoals foutief verondersteld zou kunnen worden, en niet iedere persoon heeft dit vermogen in een grote mate. Iemand's kennis van de onderwerpmaterie van een boek, of de kennis van een spel heeft het vermogen om er exclusief op te concentreren in zulke mate, dat het denkvermogen drijft naar een tijdelijke onwetendheid van al het andere --- deze onwetendheid is dan een vermogen van kennis en niet de ontkenning ervan.

Dus als een resultaat van een steeds exclusievere concentratie van het Goddelijke Supramentale op de veelvuldigheid, verliezen de Velen geleidelijk hun besef van eenheid, hun besef van integraal gewaarzijn van de Ene en de elementen van verdeling en onderscheid worden steeds prominenter, totdat het Supramentale volledig geabsorbeerd is, als het ware, in de Materie, in zijn

taak van oneindige verdeling. En in de Materie is de oneindige verdeling mogelijk geweest in miljoenen en miljoenen kleine atomen, ieder gescheiden van de ander en ieder opgesloten in zijn eigen wereld van onwetendheid en verdeling. Zo is de weg van het Goddelijke en zo draagt het Supramentale een masker van Onwetendheid. Het is een onderdompeling van het Licht in zijn eigen schaduw, zogezegd, door exclusieve concentratie. En in de reis terug bevrijdt het Goddelijke Supramentale geleidelijk zichzelf van zijn zelf-gevangenschap in de materie, stap voor stap, door een langzaam en moeilijk proces van evolutie. Ons denkvermogen, dat zo langzaam ontwikkeld is uit de materie, lijdt nog steeds door de effecten van zijn recente gevangenzetting in de materie en het is nog niet in staat geweest om zichzelf vrij te schudden van de onvermogens van zijn materiële oorsprong. Als zodanig is ons denkvermogen, dat alleen een vervormde reflectie is van het Supramentale, niet in staat geweest om zijn onwetendheid voldoende af te schudden om gewaar te zijn van de Uitgestrektheid erachter en waarvan het het frontale aspect is. Maar niettemin is het een zwakke glinstering van het Supramentale en kan niet anders dan groeien naar zijn volle statuur, wanneer het Supramentale geleidelijk ontwaakt uit zijn slaap van onbewustheid en zichzelf steeds meer terug trekt uit zijn exclusieve concentratie in de materie.

Het is een ondergeschikt proces van afbakening, waardoor de wereld van verdeling en onderscheid tot stand gebracht is. Dit ondergeschikte proces is een verdere projectie van het Goddelijke Supramentale en Sri Aurobindo zegt, dat dit proces het Goddelijke Denkvermogen genoemd kan worden. Dit Goddelijke Denkvermogen converteert, ofschoon bewust van het oneindige in het eindige, iedere bewuste ziel in een woonplaats van onwetendheid en maakt verdeling en onderscheid het heersende kenmerk van de aardse natuur. Dit proces zou de lagere werking genoemd kunnen worden van de Goddelijke Maya, anders genaamd het Ongoddelijke Maya of Avidya, dat al deze veelvuldigheden creëert in de boezem van de Eenheid.

De verdeling is begonnen vanaf het stadium van de schepping van de Goddelijke Zielen, maar het was alleen een verdeling van vorm tot vorm, toen de Goddelijke Zielen hun besef van eenheid met de Ene niet verbeurden. Het was alleen een 'voorwenden' en geen werkelijke beperking. De volgende lagere status van Avidya, de zelf-ontkennende faculteit, bracht geleidelijk de volledige scheiding tot stand van het denkvermogen van de actie van het Supramentale.

We hebben gezien, hoe door exclusieve concentratie ons denkvermogen voorlopig exclusief gefixeerd zou kunnen worden op een bijzondere activiteit in volledige vergeetachtigheid van de rest van zijn inhouden. Op gelijke wijze brengt Avidya, dat opstijgt uit de exclusieve concentratie van het Goddelijke Bewustzijn op de Veelvuldigheid de beperkende onwetendheid tot stand van het denkvermogen. Vandaar, dat het denkvermogen geen integraal zicht kan nemen op de Waarheid; het fragmenteert, beperkt, verdeelt en voegt dan weer samen en gaat door met het steeds meer vergroten van zijn samenvoegingen, maar het kan niet teruggaan in het besef van ware oneindigheid. Het menselijke denkvermogen, dat zo springt in deze verdeelde geestesgesteldheid, leeft in een wereld van zichzelf, die rigide apart gehouden wordt van alle anderen door een donkere muur van egoïstische onwetendheid. En met zijn onwetendheid verder verdiept door zijn zelf-identificatie met het

lichaam, tast de mens naar zijn weg door zijn aardse avontuur in het onzekere licht van zijn half verlichte bewustzijn.

Gewikkeld in de sluier van Avidya wentelt de mens in de onwetendheid van zijn oppervlaktebewustzijn in volledige vergeetachtigheid van zelfs zijn innerlijke wezen, dat vrij is van de fouten van het oppervlaktebewustzijn. Ofschoon nog niet vrij van de oorspronkelijke dwaling van verdeling en onderscheid, zijn het fysieke wezen, het vitale wezen en het mentale wezen --- Annamaya Purusha, Pranamaya Purusha en Manomaya Purusha -- die de componenten zijn van zijn Innerlijke Wezen, in staat tot een minder gekluisterde actie. Dit Innerlijke Wezen kent zichzelf als meer dan het lichaam. Anders dan ons huidige oppervlaktebewustzijn van het Uiterlijke Wezen, zoals het genoemd zou kunnen worden, is zijn kennis van het menselijke individu niet beperkt door dit leven en dit lichaam. In verscheidene andere opzichten heeft het enig voordeel over ons egoïstisch bewustzijn. In ons normale oppervlaktebewustzijn kunnen we alleen de werking inschatten van de denkvermogens van andere individuen door hun buitenwaartse uitdrukkingen, namelijk, spraak, gedrag enzovoort. En zelfs met deze beperkte scope zouden de meeste van onze conclusies van zodanige buitenwaartse uitdrukkingen fout kunnen zijn. Maar het Innerlijke Wezen heeft het vermogen om direct bewust te worden van de werking van de denkvermogens van andere zelve zonder de instrumentatie van de zintuigen, en de kennis van andere zelve, die het zo kan verkrijgen door zodanig direct gewaarzijn is niet foutief, zoals nogal veel random conclusies van het oppervlakte-denkvermogen.

Maar dit Innerlijke Wezen is ook gesluierd in onwetendheid, ofschoon enkele schaduwen minder dan het oppervlakte-denkvermogen en krijgt alleen een beeld van de Waarheid en niet de Waarheid zelf, waarvan het doorgaat gescheiden te blijven. Het Innerlijke Wezen is ook een instrument van onwetendheid en niet van kennis.

Maar het denkvermogen zal zijn Waarheid herwinnen, wanneer de sluier van onwetendheid, tot stand gebracht door Avidya of de exclusieve concentratie van het Goddelijke Supramentale, opgetild wordt, juist zoals het denkvermogen, dat exclusief geconcentreerd is op een bijzondere actie of onderwerp, zich al het andere gaat herinneren, wanneer het zich terugtrekt van zijn tijdelijke absorptie in die bijzondere actie of dat bijzondere onderwerp.

Het zal dan blijken, dat het denkvermogen, dat een vervormde reflectie is van het Supramentale, alleen een vervormde visie zou kunnen nemen van de Waarheid. Vanwege zijn scheiding van zelfkennis wordt de Waarheid onjuist opgevat door het denkvermogen. In plaats van de veelvuldigheid te zien als de wet, zoals het nu doet, moet het denkvermogen de Eenheid zien achter de veelvuldigheid, de verborgen snaar, waaromheen de Goddelijke veelvuldigheid geweven is. Maar dit kan het alleen doen, wanneer de huidige sluier van onwetendheid, die het vergeetachtig houdt van zijn eigen Waarheid, opgetild wordt.

Het Denkvermogen is de uiteindelijke werking van het bevattende bewustzijn van het Supramentale, wanneer het Denkvermogen zijn zelf-kennis verliest en zichzelf opvat als een onderscheiden en gescheiden feit en gezien in het licht van deze afgescheidenheid, zijn de meeste conclusies van het Denkvermogen getint met valsheid en dwaling. Het heeft een beperkte kennis van het heden, neemt dingen alleen zoals zij verschijnen voor zijn beperkte visie en begrip en komt vaak tot een foutieve opvatting van dingen. Dit alles is

het resultaat van een exclusieve concentratie van het Supramentale. Maar het is geen toestand van ontkenning van kennis; want zelf-kennis heeft zich alleen teruggetrokken naar de achtergrond en het Denkvermogen moet zich geleidelijk bevrijden uit zijn absorptie in zijn oppervlakkige onwetendheid en alles herwinnen, dat het vergeten was in zijn exclusieve concentratie op verdeling en onderscheid. Dan zal het Denkvermogen al zijn dwalingen oplossen in de waarheid, alle zwakheid in sterkte, al zijn verdriet en lijden in heerlijkheid en we keren terug naar die toestand van onsterfelijkheid, waarnaar we streven om te bereiken door de eeuwen en eeuwen van geboorten en overlijden en al hun ervaringen van schrijnend lijden.

Dus is het zo, dat het Denkvermogen alleen het resultaat is van een speciale actie van het Goddelijke Bewustzijn en het hoeft geen werkelijke belemmering te zijn op het pad van de menselijke pelgrim naar zijn goddelijke bestemming.

Hoofdstuk XIX

HET LEVEN

IN het laatste hoofdstuk hebben we de ware natuur gezien van het Denkvermogen en zijn relatie met het Goddelijke Supramentale. Een speciale actie van het Goddelijke Supramentale, het Denkvermogen is de ouder van verdelingen en onderscheidingen, maar totdat het niet volledig gescheiden is van zijn bron van Licht en Kennis, namelijk, het Supramentale, ondersteunt het de werking van de universele Waarheid. Als een resultaat van het oorspronkelijke schema van de schepping --- *Bahusyām prajayeeti* (Mag ik de Velen zijn) --- moesten oneindige verdelingen volgen en het Denkvermogen, als ouder van verdelingen en onderscheidingen, lijkt een scheppende vertegenwoordiging te zijn.

Is het Denkvermogen een soort creatieve vertegenwoordiging? Voor onze ervaring lijkt het denkvermogen een nogal verschillende soort te zijn. Het is een orgaan, dat, met de instrumentatie van zijn zintuigen, een pragmatische kennis opbouwt van de fenomenale wereld, die al reeds geschapen is door een of andere Kracht, die onderbewust werkt in de materie. Maar recente wetenschappelijke onderzoeken hebben geopenbaard, dat er een onderbewuste werking is van het Denkvermogen in de Materie en wat we materiële kracht noemen is in feite een energievorm van het Denkvermogen. Er zijn zodanige onmiskenbare tekens van intelligente werking in de materiële natuur, dat een onderbewust Denkvermogen of Intelligentie deze materiële wereld geschapen lijkt te hebben. Het lijkt, dat wat we materiele kracht noemen niets anders is dan het drijvende vermogen van het Denkvermogen of Intelligentie, onderbewust in de materie, die deze wereld geschapen en gevormd heeft op een manier, waar alleen de intelligentie toe in staat is.

We hebben echter gezien in het laatste hoofdstuk, dat het Denkvermogen geen onafhankelijke of geïsoleerde entiteit is. Het is een frontaal aspect van het Supramentale. Vandaar dat, waar er ook bewijs is van het Denkvermogen, er het Supramentale of Waarheidsbewustzijn moet zijn, waarvan het Denkvermogen de uiteindelijke werking is. Het Supramentale is daarom de werkelijke Scheppende Vertegenwoordiging. In de onderbewuste werking van de materie is er het Supramentale om een geschikte wereld te produceren van wet en orde, om harmonie te brengen uit chaos.

Juist aan het begin van de scheppende activiteit van het Goddelijke Bewustzijn zag en bevatte Het veelvuldigheid, verdelingen en onderscheidingen en wierp ze uit in manifestatie, een verdeelde representatie van Zichzelf, en als zodanig is de Wet of waarheid in deze wereld niets anders dan het tot stand brengen van deze wereld van namen en vormen in overeenstemming met het exacte patroon, dat gezien werd door het Goddelijke Bewustzijn of Goddelijke kennis zoals voornoemd. De bloem, die bloesemt, is de openbaring van zijn waarheid, die vervat is in de knop, het naar buiten brengen van datgene, wat impliciet was in de essentie en de natuur van de knop. Het zaad bevat de waarheid van de boom, die verder ontspruit, en zijn waarheid openbaart van zijn wezen, dat latent is in het zaad. Op gelijke wijze is de stroom van de schepping niets anders dan de geleidelijke manifestatie van de waarheid van dingen, verborgen in hun

zelf-wezen en zelf-wet --- *svabhāva* en *swadharma* --- zoals oorspronkelijk opgevat door het Goddelijke Bewustzijn.

Terwijl we om ons heen kijken naar de wonderen van de schepping, zoeken we naar een intelligentie aan de wortel van dingen, want voor ons is intelligentie zover het hoogste principe; wanneer we redenen hebben om te verwachten, dat er een bewustzijn latent in het universum is, beginnen we natuurlijk te denken, dat het geen ander is dan het mentale bewustzijn, waar we alleen gewend aan zijn. Maar we moeten waarnemen, dat ons denkvermogen niet meer doet dan, zover als zijn beperkingen het toelaten, de wonderbaarlijke werking registreren van een Vermogen, een dynamiek, dat veel meer superieur is aan zichzelf en, als zodanig, moeten we begrijpen, dat het niet hoofdzakelijk intelligentie is, geen onderbewust Denkvermogen, maar een of ander Vermogen, dat veel groter is als dat, het Goddelijke Supramentale, dat de schepper is van dit universum; de dynamische energie van het Supramentale scheidt alle namen en vormen van de fysieke wereld, in overeenstemming met hun waarheid, zoals ontvangen of gezien door het Goddelijke Bewustzijn juist aan het begin van zijn creatieve activiteit.

We hebben aldus de werkelijke natuur gezien van het denkvermogen en zijn relatie met het Supramentale. Maar we vinden, dat het denkvermogen gemanifesteerd is in het Leven. Wat dan is het Leven? Welke relatie, wanneer er een is, draagt het Leven met Sachchidananda en van welk bijzonder principe van die Drie-Eenheid heeft het Leven haar geboorte genomen? In onze eigen drievoudige wereld van Denkvermogen- Leven- Lichaam, waarin we leven, lijkt ieder van de drie principes boven, namelijk, Denkvermogen, Leven en Lichaam vol te zijn van zodanige beperkingen, dat ieder van hen een onoverkomelijk obstakel lijkt te zijn voor het Goddelijke Leven op aarde. Maar we hebben gezien in het laatste hoofdstuk, dat het denkvermogen een frontaal aspect is van het Supramentale en het is in staat om zijn beperkingen te boven te gaan. Hoe is het met het Leven?

Geslagen met de dood en verscheidene onvermogens is naar het leven gekeken als een kwaad gedurende alle eeuwen. Niet in staat om de werkelijke betekenis van het leven te vinden, heeft de rampzalige mensheid, gedurende alle eeuwen, zich afgevraagd, wat het Goddelijke doeleinde zou kunnen zijn achter alle verwarring van het leven en hoe kon de goedaardige Schepper een zodanig verschrikkelijk lijden opleggen aan Zijn schepselen. En de natuurlijke reactie van een zodanig gevoel is een tendens geweest om een ontsnapping te zoeken in de vrede en rust van het Eeuwige van de onvermijdelijke pijn en lijden van het belichaamde bestaan, dat we leven noemen.

Wat we zo juist verklaard hebben, zou niet alle waarheid kunnen zijn over het leven. Het zou, ten slotte, een of ander goddelijk principe kunnen zijn, een of andere kracht, die zichzelf uitdrukt in het scheppen van miljoenen en miljoenen levende vormen in de talloze werelden van het universum. Van dichtbij onderzocht lijkt het leven een of andere kosmische energie te zijn, een of andere Kracht, die vormen opbouwt en hen onderhoudt door een constant proces van desintegratie en hernieuwing. Een bijzondere *vorm* van leven, zeg van een of ander lager dier of menselijk wezen volhardt door geboorten en overlijdens. Dat is te zeggen, een soort wordt niet onderhouden door een permanentie van de *leden* van die soort, maar door een continue stroom van geboorten en overlijdens. Op gelijke wijze wordt een ras niet onderhouden door de fysieke onsterfelijkheid van ieder lid, dat dat ras samenstelt, maar door

een serie van geboorten en overlidens --- de jongere en nog jongere, die stappen in de opening, die gevormd wordt door het heengaan van de oudere personen. Dus door een proces van desintegratie en vernieuwing wordt een soort onderhouden. De tegenstelling, die we gewend zijn te maken tussen dood en leven is een dwaling van onze geestesgesteldheid. Nogmaals, betekent de dood van een bijzonder lichaam niet, dat het leven volledig verdwenen is uit het lichaam. De kracht, die de lichamen opbouwt, en hen gedurende een tijd actief houdt, is dezelfde kracht, die de substantie desintegreert na wat we de dood noemen en de materialen gebruikt voor de formatie van andere lichamen. Dit is het uniforme proces en wet van de Natuur. Er is in het kort een alles doordringende dynamische energie, die Leven wordt genoemd, die alle vormen schept van het fysieke universum. Het is de Kracht, die inherent is in de aarde, de plant, en de dieren en dezelfde Kracht schept, onderhoudt en vernietigt weer alle vormen van het niveau van de planten, helemaal naar dat van de mensheid.

Er zou evenwel gezegd kunnen worden, dat wat we bedoelen met leven, iets nogal verschillend is van alles, dat verklaard is in de voorgaande paragraaf. Wat we bedoelen met leven is een bijzonder *resultaat* van die Universele Kracht, die zich manifesteert in het dier en de plant, maar niet op enig niveau beneden die van planten. Het is niet in de aarde of de steen of in zodanige andere dingen, die we onbezielt noemen. Laten we daarom, voordat we verder gaan, zorgvuldig onderzoeken, wat we precies met Leven bedoelen en wat de werkelijkheden zijn van het spel van die kracht, die we leven noemen.

De Universele Kracht heeft drie werkelijkheden van spel, namelijk, het dierlijke koninkrijk (onzelf inbegrepen), het plantaardige koninkrijk en de rest dat, laten we het noemen, het koninkrijk van niet-leven is.. We moeten nu het verschil zien van het spel van het leven in ons en in de plantaardige wereld en van het gebied van wat we niet-leven noemen, namelijk, het metaal, de steen, enzovoort. Voor ons betekent leven precies dierlijk leven, zoals dat wat kan ademen, bewegen, voelen, eten en verscheidene passies en emoties aan de dag kan leggen. Wanneer we zeggen, dat er leven is in planten, zeggen we niets meer dan een metafoor; in ieder geval omvatten we planten niet strikt in de categorie van wat we geloven als levende wezens. Voor ons is het leven geassocieerd met zekere activiteiten, zoals ademen, beweeglijkheid, enzovoort en waar ook deze activiteiten afwezig zijn, beschouwen we het leven als uitgestorven. Maar als we het een tijdje overpeinzen, realiseren we ons onmiddellijk, dat deze activiteiten alleen processen zijn van het leven en niet het leven zelf. De adem is geen leven, maar het is alleen een bijzondere uitdrukking van het leven, enzovoort. Neen, zelfs enige van de uitdrukkingen, die we beschouwen als de meest essentiële of onveranderlijke begeleiding van het leven, namelijk, ademen, kloppen van het hart, enzovoort, kunnen een tijdje uitgesteld worden en toch kan het menselijke leven blijven en ook in volledig bewustzijn. Op gelijke wijze, wanneer we het van de andere kant bekijken, zijn er zekere fysieke organisaties in planten ook gelijkvormig aan die in onszelf. Dus moeten we de gewoonte opgeven om sommige symptomen foutief te nemen voor het aangeduide ding en zouden de uitwendigheden moeten negeren als niet essentieel en naar de wortel van de materie gaan.

Een eminente Indiase natuurkundige heeft ontdekt en het is nu een algemeen geaccepteerde waarheid in de wetenschappelijke wereld, dat

respons op een prikkel een onfeilbaar teken van leven is. Zoals de adem is de respons op de prikkel een uitwendig teken van leven en deze respons is niet alleen geaffirmeerd in planten, maar ook in metalen. Bovendien zou er, wanneer er voldoende gevoelige instrumenten gebruikt zouden worden, gevonden worden, dat hoe rudimentair de conditie ook is, dit uitwendige teken van leven, namelijk de respons op een prikkel, zelfs in de wereld gevonden zou worden, die lager is dan het metaal, in de aarde of zelfs in de kleine atomen, die de aarde of het metaal samenstellen. Beoordeeld door deze test, namelijk, vermogen tot respons op een prikkel, zou leven een kracht lijken te zijn of een energie, die alles doordringend is, zich veel verder uitstrekt dan waarover we gewoonlijk denken en helemaal tot in de aarde en de atomen. Laat ons echter herinneren, dat deze respons alleen een uitwendig teken is van de aanwezigheid van leven in werelden onder het denkvermogen en het metaal, juist zoals ademen en beweging zo veel uitwendige tekenen zijn van het leven in onszelf. De energie of kracht, die inherent of latent in een bijzonder materieel object is, antwoordt alleen maar op de energie of kracht, die toegepast wordt op dat object van vanbuiten. Dit wordt beschreven als reactie of respons op prikkels. Iedere schok van energie van vanbuiten wordt beantwoord met een tegenschok, hoe zwak of rudimentair ook, van vanbinnen. Dit is in het kort de werking van de Levenskracht, die alle werkelijkheden doordringt van het bestaan, menselijk, onder het menselijke, metaal, onder het metaal, en de rest ervan, tot in de kleinste deeltjes, die het materiële bestaan samenstellen. En alleen met een bijzonder aspect van zijn uitdrukking in menselijke wezens vergelijken we op een verkeerde manier deze Levenskracht.

Bovendien wordt het leven niet vernietigd in het lichaam, zelfs wanneer enige van de gewoonlijke uiterlijke fysieke tekenen afwezig zijn. Er zijn gevallen van schijndood, wanneer in het lichaam geen van de uiterlijke tekenen van leven blijven en het leven toch latent blijft en na een tijd de gebruikelijke symptomen weer verschijnen. In een toestand van catalepsie, bijvoorbeeld, is de fysieke respons afwezig, maar daar blijft het leven en het denkvermogen bewust, ofschoon niet in staat om te antwoorden op de manier, die zijn gewoonlijk doen. Bij sommige gevallen van trance houden zowel de fysieke als de mentale functies tijdelijk op met werken en hervatten na een tijd hun gebruikelijke uitwendige werkingen. De Kracht, die het lichaam en de rest ervan gaande houdt, stelt alleen zijn uitwendige werken gedurende een tijd uit. Zelfs, wanneer het menselijke lichaam dood is, blijft het leven in het lichaam actief om de gevormde substantie te desintegreren, die we het lichaam noemen. De Kracht, die zo lang actief was om de gevormde substantie, namelijk het lichaam, samen te houden, en met haar verscheidene activiteiten doorging, speelt nu een andere rol en gaat door om actief te blijven met het desintegreren van het lichaam.

Het Leven is werkelijk het spel van een universele kracht, die verschillende organisaties van materie opbouwt, materiële objecten stimuleert in de verscheidene gradaties van levendigheid in hun actie en reactie naar elkaar, gevormde substanties desintegreert, wanneer ook nodig, en hen gebruikt als materialen voor verdere integratie; dus is het zo, dat het dynamische spel van Kracht, dat we leven noemen, voortgaat door het proces van opbouw en afbraak. Maar we zijn met tegenzin bereid om alleen een of andere vorm van leven in planten toe te geven, omdat er bewijs is van onderbewuste

gewaarwording in planten, die een erg zwakke gelijkenis draagt met zodanige gewaarwordingen in onszelf. In het algemeen zijn er alleen twee punten van verschil tussen het leven in onszelf en in de plant. In ons is er een vermogen van beweging, dat helemaal geen essentieel teken is van vitaliteit. Ten tweede zijn we bewust van de gewaarwordingen, van de acties en reacties in ons denkvermogen als het resultaat van ons contact met de externe wereld. In de plant is er ook een onbewuste gewaarwording als de respons op een prikkel, maar die respons of reactie wordt niet opgeslagen door een denkvermogen, zoals in de mens. Er zijn evident zenuwreacties in de plant, die krimpt door extern contact, dat overeenkomstig is met een zodanige reactie in de mens, met dit verschil, dat in de plant een zodanige reactie niet opgeslagen wordt of opgemerkt door een waakzaam denkvermogen, zoals in de mens. Maar het feit, dat de plant niet ontwaakt is tot zijn reacties, maakt geen verschil voor zijn bezit van een vitaal systeem, dat niet veel verschilt van de onze. Op gelijke wijze is er in het metaal een meer rudimentaire werking van het onderbewuste zintuiglijke denkvermogen en een lijn van demarcatie kan niet getrokken worden tussen wat we opvatten het werkelijke leven te zijn en dat van het niet-leven. In onszelf gaan ook enige gewoonlijke bewegingen volmaakt door van het lichaam en de zenuwen en het zintuiglijke denkvermogen zonder dat we gewaar zijn van hen of, met andere woorden, zonder dat ons bewuste denkvermogen enige notie van het neemt. In de slaap, bijvoorbeeld, maakt ons lichaam alle gewoonlijke bewegingen op de juiste manier, ofschoon het oppervlakkige gewaarzijn hen niet opslaat. Het feit is, dat in de wereld onder het mentale, in de planten, het metaal, de aarde, enzovoort, de levenskracht nog niet volledig ontwaakt is uit de slaap van de Materie en als zodanig het onderbewust doet, wat het bewust doet in de mens, waar het ontwaakt is uit zijn absorptie in de materie.

Zelfs de atomen verraden de aanwezigheid van een onderbewuste kracht, die zich geleidelijk ontwikkelt tot de menselijke Wil. In het atoom is er een kracht van aantrekking en afkeer, die essentieel dezelfde tendensen lijken te zijn als die zich vervolgens ontwikkelen tot sympathieën en antipathieën in onszelf. Er is onmiskenbaar bewijs van een intelligente Wil en Verlangen in de werkingen van de materiële natuur en vaak zijn ingewikkelde acties van intelligentie zichtbaar in de bewegingen van de materiële wereld. Zoals miljoenen en miljoenen slaapwandelaars vertonen de atomen, die door hun aggregatie de Materie samenstellen, handelingen van intelligentie en Wil, alsof gedwongen door een Kracht en bewustzijn, dat nog in diepe sluimer verblijft. Die Kracht is niets anders dan de Chit-Tapas of de Chit-Shakti, de inherente Bewustzijnskracht van het Goddelijke, die Zichzelf volledig verwickeld heeft in de Materie, en gedurende Zijn geleidelijk ontwaken uit de slaap van onbewustheid Zichzelf stap voor stap manifesteert in de vorm van lager als mentale gewaarwordingen in de planten, als verlangende wil in de lagere dierlijke wereld, totdat het uiteindelijk tevoorschijn is gekomen als mentale wil in de mens. Dezelfde Kracht was volledig ondergedompeld in de Materie en is alles doordringend. Het leven in de plant heeft alle essentiële karakteristieken van het leven in het dierlijke koninkrijk, zoals het gemarkeerd is door geboorte, groei, en achteruitgang en oplossing en het geeft blijk van verscheidene symptomen van levensdynamiek, waaraan we gewend zijn.

Het Leven is dan een werking van de Bewuste Kracht van het Goddelijke en het is essentieel hetzelfde van het atoom tot de mensheid en varieert alleen

in zijn graad van manifestatie op de verscheidene niveaus. In het vroegste stadium handelt het onderbewust in de Materie, waar het volledig ondergedompeld lijkt in de slaap van onbewustheid. In het volgende stadium, ofschoon nog onder het mentale, antwoordt het op prikkels zonder enige bewuste aandacht van de acties en reacties, die oprijzen uit zijn contact met de externe wereld, en, als laatste, ontwikkelt het verder en wordt de basis van de geestesgesteldheid van de lagere dieren helemaal tot intelligente menselijke wezens.

Dit is dan de hele waarheid over het Leven en als zodanig is het geen ergere belemmering voor de mogelijkheid van het Goddelijke Leven dan het Denkvermogen, dat alleen een frontaal aspect is van het Supramentale.

Hoofdstuk XX

DOOD, VERLANGEN EN ONVERMOGEN

IN het laatste hoofdstuk hebben we de natuur besproken van de werkelijkheid achter wat we het Leven noemen, haar werkingen en haar deel in het evolutionaire proces van de wereld. Het is, in werkelijkheid, geen andere dan een werking van de Bewuste Kracht van Sachchidananda en Het is dezelfde Kracht, die inherent is in het materiële bestaan, van de atomen helemaal tot de menselijke wezens. Alleen met een bijzonder aspect van zijn manifestatie in de mensheid zijn we gewend om het te identificeren, neen, we nemen zelfs sommige van de tekens foutief van zijn aanwezigheid in een bijzonder lichaam voor het ding zelf. Maar Leven is, zoals we hebben gezien, een universele kracht, die vormen vormt en creëert en hen zelfs onderhoudt door een proces van oplossing en reconstructie.

In de wereld, die we bewonen, was het Leven verwickeld in de Materie, waaruit het langzaam tevoorschijn kwam, juist zoals het Denkvermogen zich geleidelijk manifesteerde in het Leven, waarin het evident verwickeld was en onderbewust. Het Supramentale is op gelijke wijze verwickeld in het Denkvermogen, waarvan het zijn frontale aspect is. Aldus verschenen uit de Materie, die de basis is, de andere principes, het Leven en het Denkvermogen. Van het atoom, beziel met onderbewust leven en denkvermogen, helemaal naar de mensheid, is het een lang verhaal, een ononderbroken continuïteit van de werking van dezelfde universele energie, die we leven noemen. Het Denkvermogen en het Leven zijn essentieel de manifestatie van dezelfde Bewustzijnskracht van het Goddelijke, die werkt voor een specifiek doeleinde, namelijk, om te helpen gescheiden vormen, onderscheiden en gescheiden individuen te scheppen en onderhouden in een toestand van volledige demarcatie en egoïstische onwetendheid. Leven is de energie van het Goddelijke, die niet alleen vormen creëert en onderhoudt door integratie en vernietiging, maar het speelt ook voortdurend met de uitgaande en binnenkomende schokken van zijn eigen dynamo, die de myriaden vormen van het materiële bestaan doordringt, doodt en scheidt.

Omdat leven een werking is van de bewuste kracht, kunnen we niet de werkelijke natuur en het proces niet kennen van de werking van het leven, tenzij en totdat we ons volledig de natuur realiseren van die bewuste kracht, die achter het Leven werkt, dat zijn externe aspect is. Het Denkvermogen moet de beperkingen afschudden, die aan hem opgelegd zijn door de actie van Avidya en zich verenigen met het Supramentale, waarvan het tijdelijk gescheiden was voor een speciaal doeleinde; op gelijke wijze moet het Leven gewaar worden van de bewuste kracht, waarvan het een onwetend instrument is .

We hebben gezien in een voorgaand hoofdstuk, hoe door exclusieve concentratie men een mantel van tijdelijke onwetendheid aan kan trekken en gefixeerd blijven op een beperkt gebied van bewustzijn. Aldus heeft de individuele ziel zich door exclusieve concentratie gebonden aan zelf-beperking en zelf-onwetendheid en beschouwt zichzelf als een onderscheiden en gescheiden individualiteit. Als gevolg van deze perversie is de universele kracht of het Leven ook gevangen gezet geworden in een individuele actie en

bestaat en handelt als een gescheiden leven en is dus, onvoldoende toegerust om de schokken en druk te absorberen van het kosmische leven er omheen, onderworpen aan de Dood en al het andere schrijnende lijden, waarvan het het hulpeloze slachtoffer lijkt te zijn. Terwijl het Leven in ons geleidelijk ontwaakt naar de Waarheid van haar natuur, dat het niets anders is dan de Bewuste Kracht van de Heer en Meester van het universum, probeert het controle te nemen over haar eigen wereld en zichzelf te bevrijden van de binding van een verdeeld bestaan. Het moet bewust een worden met de universele Wil, de Al-Wil, voordat het zich kan bevrijden van de Dood, het Verlangen en Onvermogen, “de drie insignes van haar beperking”.

Wat we Dood noemen, is het gevolg van verscheidene belangrijke oorzaken. Het leven in het lichaam moet zichzelf onderhouden tegen de energieën, die buiten haar zijn en het moet hen aantrekken en zich met hen voeden in haar poging om zichzelf te affirmeren tegen de schokken van het kosmische leven om haar heen. Het leven moet zich zo weren tegen alle externe krachten, waar het door omgeven is en is daarom voortdurend blootgesteld aan de mogelijkheid om door hen opgebroken te worden. Vaak is het niet in staat om zichzelf te beschermen tegen het verslonden worden door externe krachten of de voortdurende schokken te absorberen, die ontvangen worden van vanbuiten en, als zodanig, wordt het opgebroken voor een nieuwe opbouw. Bovendien is er, terwijl het leven probeert een beheersing te vestigen over haar omgeving, een corresponderende toename in de reactie van de krachten, die het omgeven en de worsteling wordt intens. Als een resultaat van deze worsteling wordt het leven vaak overwonnen en raakt opgelost voor een nieuwe opbouw, tenzij en totdat de levenskracht er in slaagt een harmonie tot stand te brengen tussen alle strijdende krachten. Als laatste is er een ander belangrijk aspect van de kwestie, die ons de rechtvaardiging van de Dood openbaart als een proces van het Leven.

De ultieme betekenis van de schepping en van het aardse avontuur van de ziel is om oneindige ervaring te zoeken in een eindige vorm. Juist door de natuur en samenstelling van het belichaamde bestaan is verandering van vorm noodzakelijk, zodat de ziel geen oneindige ervaring zou kunnen zoeken in één belichaamd bestaan, dat niet mogelijk is, maar door herhaalde verandering van vormen en zo zijn fonds van ervaringen opbouwen, die geplukt zijn uit opvolgende levens en daarvan de essenties behouden in zijn onderbewuste of superbewuste geheugen. Met iedere verandering van vorm moet het lichaam oplossing ondergaan volgens het proces en de werking van de Universele Energie, het Al-Leven, in het materiële universum. Het belichaamde leven gaat door met een onophoudelijke worsteling met haar omgeving, geeft en ontvangt schokken, totdat het bezwijkt onder de Wet van de Dood in een wereld van wederzijds verslinden. Aldus, door de eeuwige verandering van de vorm en de ervaring, probeert het eindige denkvermogen, ingekapseld in een levend lichaam, oneindigheid te verkrijgen. De oude vorm wordt opgelost en oude vormen worden genomen en geworpen in een nieuwe en altijd nieuwe omgeving met iedere keer een zicht op het verkrijgen van nieuwe en altijd nieuwe ervaring. En de gedachte van pijn en lijden is geassocieerd met de dood en het gevoel van ontwrichting, dat gevoeld wordt in de menselijke harten bij de gedachte van geforceerde scheiding van de geliefden en alle geliefde kleine dingen van het leven, waaraan zijn ego zich klampt met de warmste hechting, maakt de gedachte van de dood zo

schrijnend voor de menselijke geestesgesteldheid. Maar de Dood is noodzakelijk als een proces van het Leven in een toestand van wederzijds verslinden, die de initiële wet is van het leven in de Materie. Maar deze wet van wederzijds verslinden zal geleidelijk plaats maken voor een wet van opoffering en liefde, omdat de wet van verdeling uiteindelijk plaats zal maken voor de Wet van Eenheid en Dood zal veranderen in onsterfelijkheid.

Verlangen wordt geboren uit het onvermogen van het Leven. De verdeelde levenskracht is zwak en vol van onvermogens, maar het heeft de impuls van zelf-vergroting en bezit buiten alle proportie tot zijn actuele vermogen. Zijn drang tot bezit neemt geen enkele notie van zijn zwakheid of onvermogen en de mislukking om zijn doel iedere keer te bereiken als gevolg van zijn onvermogen, is de oorzaak van verlangen. Wanneer het Leven wat ook kon krijgen of bezitten, wat het wilde om te bezitten, dan zou er geen geval zijn van verlangen, maar de inherente zwakheid van een verdeeld Leven kan niet omgaan met haar impuls voor bezit en dus komt Verlangen op, dat alleen een kloof is tussen de impuls van bezit en de kracht van bezit.

Ons denkvermogen is gescheiden van het Supramentale en als zodanig is het niet vrij van onwetendheid en het heeft geen direct en integraal gewaarzijn van de Waarheid. Het moet zijn weg voorwaarts aftasten in een partiële duisternis, totdat het zijn huidige beperkingen overtreft en zijn Kennis ontdekt, waaruit het gevallen was. Op gelijke wijze is het geïndividualiseerde leven een energie van het onwetende denkvermogen en, als zodanig, is kan het niet anders dan alle onvermogens hebben van een beperkte en verdeelde manifestatie, want het is ondenkbaar, dat een al-krachtige levenskracht de energie zal zijn van een onwetend denkvermogen.

Aldus moet het Leven in haar poging tot zelf-vergroting tussen de verscheidene schokken van de materiële natuur, voortgaan aan het begin, door De Dood, Verlangen en Strijd, totdat het slaagt zichzelf te affirmeren als het Goddelijke Levensprincipe, in plaats van het duistere beeld van Almachtigheid, dat het heden lijkt te zijn.

Hoofdstuk XXI

DE OPSTIJGING VAN HET LEVEN

IN een voortgaand hoofdstuk hebben we gezien, hoe het Leven in werkelijkheid een spel is van een Universele Kracht en, als zodanig, zouden onsterfelijkheid, bevredigde heerlijkheid en almacht haar hoogste termen moeten zijn. Maar in plaats van al deze vinden we het leven hier onveranderlijk geassocieerd met dood, honger en onvermogen. De reden voor deze onvermogens is, dat het Leven zichzelf nog niet helemaal bevrijd heeft van haar gevangenzetting in de Materie en daarvoor wordt gezegd, dat het een donker beeld is van de Goddelijke Superbewuste Kracht. Zoals het denkvermogen, dat een misvormde reflectie is van het Goddelijke Supramentale, is het Leven onderworpen aan alle onvermogens van een partiële verschijning.

Het Leven begint eerst met extreme verdelingen en rigide vormen van Materie en het heeft zich actueel uitgedrukt in drie stadia. In het eerste stadium, dat de *materiële uitdrukking* van het Leven wordt genoemd, drukt het zichzelf uit als een blinde actie van energie, die de basis is van alle bewegingen in de materiële wereld, juist aan haar begin. In de tijd, toen het bewustzijn niet ontwaakte uit zijn slaap van onbewustheid, waren er gigantische bewegingen in de materiële wereld, die de eerste uitdrukking waren van dezelfde universele kracht, waarvan het Leven een verdeelde actie is. In dit initiële stadium is het bewustzijn verborgen in zijn oppervlakkige actie en maakt het Leven haar opwachting als de blinde en onbewuste Kracht --- zoals de fysieke wetenschappers het nemen om te zijn --- die deze wereld gevormd lijkt te hebben en al haar bewegingen gereguleerd. Ofschoon ogenschijnlijk onberekenbaar en zonder enige bewuste begeleiding, is deze Kracht aan de bodem van alle bewegingen, die gedaante en vorm gegeven hebben aan deze wereld en orde hebben ontwikkeld uit de chaos.

Het volgende stadium is dat van de *Vitale uitdrukking* van het Leven, wanneer het bewustzijn gedeeltelijk verschenen is. Dit is de tweede status, waar het uiterlijk van dingen een substantiële verandering ondergaat. In dit stadium zoekt het Leven met een langzaam verschijnend bewustzijn zichzelf te affirmeren door drie termen, namelijk, dood en wederzijdse verslinden, honger en vitale hunkering, en als laatste een besef van onvermogen, dat gekoppeld is aan een worsteling om uit te zetten en te bezitten. Deze drie termen zijn expressief voor de tweede status van het Leven en en zij zijn de bases gemaakt voor de Darwinistische theorie van evolutie, de worsteling voor het bestaan en de overleving van de fitste. Omdat beperking en onvermogen de kenmerken waren van deze middelste term van het Leven, kon er niet anders dan een constante worsteling zijn voor overleving en een worsteling voor perfectie. Er was bovendien een constante drang om zichzelf aan te passen aan de omgeving, die er op naar beneden drukte van alle kanten --- een constante poging tot zelfbehoud, geldingsdrang en agressief leven.

Daarna vinden we, terwijl het Leven voortgaat naar het Denkvermogen en het bewustzijn zichzelf verder bevrijdt van zijn zelf-gevangenschap in de Materie, het stadium van de *Mentale uitdrukking* van het Leven. Dit is het derde stadium van het Leven, waar het hele aspect een volledig verschillende

tint aanneemt en preserving van het leven door wederzijds verslinden maakt plaats voor preserving van het leven door liefde en zelfgave. Het is mogelijk, dat zelfs na de komst van de mens op het aangezicht van deze aarde, de wet van de jungle de grottenmens voor een tijd regeerde, maar er werd spoedig gerealiseerd, dat niet door wederzijds verslinden, maar door wederzijdse liefde en zelfgave het leven geprolongeerd kan worden. Bovendien werd gerealiseerd, terwijl het evident werd van de natuur van het fysieke leven, dat individuele vormen niet door konden gaan om individueel bestaan te hebben en, als zodanig, werd eerder permanentie gezocht om gevestigd te worden voor haar soorten dan voor zichzelf. Dus werd het in toenemende mate noodzakelijk om wederzijdse samenwerking te hebben en de goodwill van anderen --- de echtgenote, het kind, vrienden en groepen --- en uit deze noodzaak werd het gevoel van liefde en zelfgave geboren. Zelfs in het initiële stadium kwam er, hoe sterk ook de drang geweest zou kunnen zijn van het individu om een geïsoleerd bestaan te houden en te gedijen door wederzijds verslinden, een even sterke aantrekking uit de tegenovergestelde richting voor associatie, wederzijdse hulp en samenwerking.

Het blijkt, dat ieder individueel bestaan, vanaf het kleine atoom helemaal tot het menselijke wezen, de impuls gehoorzaamt van de Wet van eenheid in verschil. Het leven, zoals we het gezien hebben, begint met een nadruk op rigide verdelingen in de Materie en ieder atoom dringt er op aan om alleen te blijven en weerstaat fusie met anderen. En toch is de roep van eenheid zo sterk als die van verdeling en dus antwoorden de atomen, terwijl zij hun onderscheiding behouden, aan de roep van eenheid door aggregatie. Op gelijke wijze antwoordden menselijke wezens, terwijl zij hun respectievelijke identiteiten en egoïstische activiteiten behielden, aan deze aantrekking van de eenheid door aantrekkingskracht naar elkaar. Zo was het, dat een besef van exclusiviteit en dissociatie plaats maakte voor een hunkering naar associatie en kameraadschap, wederzijds verslinden en agressief leven hun plaats gaven voor liefde en zelfgave.

Aldus vinden we in het Leven, door de loop van haar uitdrukking, twee onderscheiden tendensen, de wil van het individuele bestaan om zijn afgescheidenheid te behouden en de roep van eenheid om zich te mengen of samen te smelten met anderen. In het atomische stadium van het leven wordt volharding of continuïteit van het individuele bestaan gepoogd door aggregatie met anderen en zodanige aggregatie geeft de opkomst van vormen, die naderhand de basis worden van vitale en mentale individualisatie. Dat is te zeggen, de basis van ons afgescheiden fysieke bestaan is ons materiële lichaam, dat gevormd is uit de aggregatie van miljoenen en miljoenen atomen. De natuur van het fysieke bestaan is zodanig, dat het niet mogelijk is om een hardnekkige persoonlijkheid te behouden, omdat dit fysieke lichaam en bewustzijn moeten zwichten voor de dood en oplossing. We kennen alleen de franje van ons totale wezen; wij zijn niet gewaar, dat alleen het mentale wezen, dat ondersteunt wordt door het Psychische wezen in ons, de capaciteit heeft om een besef te houden van hardnekkige persoonlijkheid door herhaalde geboorten, zelfs ofschoon het fysieke lichaam zou kunnen vergaan. Het heeft de capaciteit om de kloof te overbruggen van het fysieke geheugen, die gecreëerd wordt door de dood en geboorte van het lichaam.

Aldus werden in het derde stadium van het Leven liefde en associatie de leidende principes en overleving van het ras of soort gezocht door wederzijdse

hulp, goede broederschap, goedaardigheid en affectie. Want welke individuen en aggregaten hadden een betere kans op overleving dan degenen, die goed samengebonden waren door bindingen van goede broederschap, wederzijdse uitwisseling, liefde en eenheid? De groeiende invloed van het Denkvermogen over het materiële bestaan veranderde inderdaad substantieel het volledige uitzicht van individuen en aggregaten, en er werd gevonden, dat meer door zelfgave en fusie met anderen het ras kon groeien en volharden.

Toch duurde het enige tijd voor het Leven om haar wet van verlangen op te heffen, of voor liefde om boven haar wet van honger uit te groeien en haar eis op het object van haar liefde. Met liefde, die haar ware natuur aannam, werd het gerealiseerd dat “de vreugde van geven is gelijk aan de vreugde van ontvangen en neigt aan het eind zelfs groter te worden”.¹⁴ Met de toenemende overheersing van het denkvermogen probeerde het Leven de initiële conflicten op te lossen van de eenheid in verschil door de principes van liefde en associatie. Dit conflict drukte zichzelf het eerst uit in de drang van de atomen om hun onderscheid te houden en toch zich samen te voegen met anderen en in de Wil van het gescheiden ego om zijn identiteit te bewaken en te graviteren met anderen; de grootste verwerving van de mens in deze richting is een poging geweest om eenheid te effectueren door associatie, broederschap en kameraadschap. Maar vaak brengen gemeenschap van interesse of een of andere tijdelijke noodzaak alle variëteiten van personen samen en zulke associaties breken op, zodra de persoonlijke interesse van de individuen een groep vormen, die strijdt tegen een andere; zelfs in zodanige associaties ligt het accent meer op het verschil dan op eenheid. Individuen en rassen komen bij elkaar om associaties te vormen voor allerlei soorten doeleinden; zij vormen geen associaties uit inherente aantrekking voor elkaar, maar met zicht om een of andere persoonlijke of groepsinteresse te dienen, dat gemakkelijke te bereiken zou kunnen worden door associaties dan door persoonlijke inspanning.

Volmaakte harmonie kan alleen bereikt worden in de Vierde status van het Leven, in een realisatie van de essentiële eenheid van de Ene en de Velen, het individu en het eeuwige, in het kort, “in de eenheid en vrijheid van de Geest”.¹⁵

¹⁴ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXI, p. 247.

¹⁵ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXI, p. 249.

Hoofdstuk XXII

HET PROBLEEM VAN HET LEVEN

LATEN we onszelf de trend herinneren van de scheppende beweging van Sachchidananda, die de duurzame werkelijkheid is achter alle wereldse verschijningen. De Geest daalt stap voor stap neer en verweekt Zichzelf in de Materie en vanuit de Materie begint de reis weer terug, totdat de Geest zijn overvloed weer ontdekt door het proces van evolutie. In Zijn nederdaling zet Hij sluier na sluier op, totdat Hij Zichzelf volledig verbergt onder de dikste sluier van de Materie; bij Zijn opstijging verwijderd Hij geleidelijk de ene sluier na de andere, totdat Hij uitblinkt in al Zijn overvloed in de Supramentaliteit. Het is een heen en weer gaande beweging, een Spel van Zelf-Verberging en Zelf-ontdekking. Wat verweekt was, moet ontwikkelen en de logica van het proces vereist, dat de stroom van de evolutie hier niet zal stoppen op het niveau van de mensheid; het moet stromen, totdat er een volledige manifestatie is van de Geest, die verweekt was in de Materie. Het Leven was verweekt in de Materie en het Denkvermogen in het Leven, op gelijke wijze is het Supramentale verweekt in het Denkvermogen en zal Zichzelf gaan manifesteren op deze aarde door een volledige transformatie van de mentale-vitale-fysieke formatie. Dit is in het kort de sleutel tot het enigma van de schepping.

Ondertussen zijn gedurende de loop van de nederdaling van het Goddelijke Supramentale veel problemen geschapen, dat voor het Supramentale is om op te lossen. Het denkvermogen is, zoals we al gezien hebben, een vervormde reflectie van het Supramentale, juist zoals het Leven een donker beeld is van de Almachtigheid. Vandaar dat het, ofschoon het Leven het spel is van een universele Kracht, zichzelf nog niet volledig heeft bevrijd van haar gevangenzetting in de Materie en, als zodanig, is het een verdeelde actie van een onverdeelde Kracht. Als gevolg van deze verdeelde actie begint het Leven met veel soorten rigide verdelingen en onderscheidingen en ofschoon het stap voor stap opgestegen is naar het mentale niveau, is het nog niet vrij van het inherente onvermogen van haar materiële oorsprong. Sachchidananda is de Werkelijkheid achter de fenomenale wereld en de Bewuste Kracht van Sachchidananda heeft de wereldbeweging geschapen. Maar op rekening van zijn exclusieve concentratie op verdeling en onderscheid bracht deze Bewuste Kracht veel problemen op voor het Leven, die het moet oplossen, zodat het de verborgen Waarheid kan ontdekken en de onderliggende eenheid vinden, wanneer de wereld niet langer zal verschijnen als een gebied voor de botsing van tegengestelde krachten.

In het laatste hoofdstuk hebben we gezien, hoe het Leven van een toestand van ondergedompeld bewustzijn in de Materie twee stappen is opgeklommen, zogezegd, het heeft twee andere uitdrukkingen aangenomen, het Vitale en het Mentale. Maar zelfs op dit derde niveau, waar het Leven tevoorschijn gekomen is als mentaal besef en perceptie, is het alleen ontwikkeld als een verdeeld en individueel bewustzijn en daarom omsloten door alle problemen van een verdeelde of fragmentarische beweging.

Ofschoon vergeetachtig van zijn goddelijke potentie en gebonden aan een half onwetende geestesgesteldheid door de korte spanne van een verdeeld bestaan, voelt een mens de innerlijke impuls om de huidige beperking te boven te gaan van zijn mentale-vitale-fysieke wezen. Hij weigert de huidige onvolmaaktheid te accepteren van zijn natuur en bestaan als definitief. Hij weigert zijn hele wezen te vergelijken met deze fysieke-vitale-mentale formatie. Hij probeert een omvangrijke kennis te hebben van de Materie, het Leven en het Denkvermogen, zodat hij meester kan worden over deze principes. Hij probeert verder zichzelf te kennen en probeert door zodanige kennis de wereld te kennen en meester te worden over zichzelf en zijn omgeving. Deze innerlijke impuls komt van de Heer, die gezeteld is in zijn hart, en is bedoeld om hem te leiden naar zijn goddelijke bestemming; de mens moet de condities vinden, die het voor hem mogelijk zal maken om te voldoen aan deze goddelijke impuls. Dan en niet tot dan kan de menselijke pelgrim rusten op zijn reis; hij moet doordrukken naar de steeds grotere hoogten, totdat hij het hoogtepunt bereikt --- het niveau van Licht en Verlossing --- dat hem steeds weer wenkt en waarnaar zijn innerlijke impuls hem constant leidt. De mens is niet het nietige individu, dat hij lijkt te zijn aan de oppervlakte, hij heeft een onsterfelijke ziel in hem en een goddelijke bestemming, die zelfs nu af en toe glimpen stuurt door de kieren in de muur van zijn egoïstische onwetendheid. De mens is niet hoofdzakelijk een dier; hij heeft ook een psychisch deel in hem, dat weigert de huidige toestand van dingen te accepteren als definitief en zijn goddelijke ontevredenheid draagt getuigenis voor zijn constante drang van het psychische wezen in hem om zijn huidige beperkingen te boven te gaan. En, wanneer mensen's kleinheid voelt als geschokt, of niet in staat is om naar de bestemde hoogten te klimmen, dan moet hij opzij stappen en plaats maken voor een groter wezen, een wezen, dat krachtiger en dynamischer is, dat zou antwoorden op de roep van de Goddelijke Schepper.

Laten we nu zorgvuldig de natuur van het leven onderzoeken en de verscheidene problemen die het confronteren. Er wordt ons verteld, dat de Bewuste Kracht van Sachchidananda een zelf-effectuerende Kracht is, die deze wereld gevormd heeft en een samenstellende kracht is van ieder item van de schepping. Wij hebben echter gezien, dat, ofschoon het bewustzijn genoemd wordt als de samenstellende kracht van alles, zijn houding van expressie varieert in overeenstemming met het bijzondere stadium van evolutie. Het bewustzijn is niet *volledig* gemanifesteerd in alle stadia van de evolutie en daarom zal de Kracht van bewustzijn op een bijzonder niveau in overeenstemming zijn met de graad van manifestatie van het bewustzijn zelf op dat niveau, "want, zoals het bewustzijn is, zo zal de Kracht zijn". Zoals, bijvoorbeeld, Vuur het vermogen van branden heeft; in feite is, waar dan ook er vuur is, daar het vermogen van branden; maar dit vermogen van branden is proportioneel met de graad of het volume van vuur op een bijzondere plaats; wanneer op een bijzondere plaats de vlam van het vuur groot is, dan kan de vuurzee, die eruit oprijst, niet anders dan extensief zijn, en wanneer op een bijzondere plaats het vuur alleen vonk is, wordt het vermogen van branden proportioneel gereduceerd. Op gelijke wijze zal, waar het Bewustzijn oneindig is, in al zijn overvloed, zijn kracht Al-overtreffend zijn en vice versa.

De bewustzijn van Sachchidananda is oneindig en daarom is de Kracht van het bewustzijn oneindig in zijn scope en luisterrijk in zijn vermogen en zelf-kennis; in de materiële natuur, aan de andere kant, is het bewustzijn

volledig ondergedompeld, zelf-vergeetachtig, de Kracht van bewustzijn lijkt daar volledig afwezig te zijn en de Materie, ofschoon beziel met het bewustzijn van het Goddelijke Supramentale, lijkt leeg van alle kracht en mobiliteit, inert en onbewust, gedreven door een blinde kracht en vervult mechanisch zichzelf door kans en ongevallen.

Waar er een partiële verschijning van bewustzijn is, zoals in het Leven en het Denkvermogen, uit een volledige ontkenning, zoals in de Materie, is de Kracht beperkt en is de oorzaak van alle botsing van individuele levens en de conflicten van een half onwetend denkvermogen, dat leven's reis verbittert, totdat een verdere verschijning van bewustzijn een verenigende oplossing openbaart. En in het volgende stadium van verschijning zal dat bewustzijn zichzelf manifesteren als het Supramentale, dat in het bezit is van de waarheid van het Eeuwige en het Individuele, de Velen en de Ene en de conflicten van een half tevoorschijn gekomen bewustzijn zullen hun resolutie vinden in een veelvuldige eenheid. Dan "zal het een leven zijn", zegt Sri Aurobindo, "waarin alle individuen onmiddellijk in henzelf leven en in ieder ander als een bewust Wezen in vele zielen, een vermogen van bewustzijn in vele denkvermogens, een vreugde van kracht, die in vele levens werkt, een werkelijkheid van Heerlijkheid, die zichzelf vervult in vele harten en lichamen."¹⁶

Ondertussen zijn, als gevolg van de partiële verschijning van het bewustzijn en de Kracht in de mens, de moeilijkheden, die tegenover hem staan in de huidige toestand van het denkvermogen en het leven, drievoudig; de mens kent zichzelf niet; hij kent alleen zijn uiterlijke wezen, dat samengesteld is uit zijn oppervlakkige denkvermogen, leven en lichaam en hij is volledig onwetend over het uitgestrekte onderbewuste en subliminale zelf achter zijn oppervlaktebewustzijn. Dit uiterlijke wezen is alleen een klein deel, een fractie van zijn hele wezen en is niet in staat om het te beheren of controleren. De onderbewuste en subliminale delen besturen, omdat zij grotere en meer potente delen zijn van onszelf, het uiterlijke wezen en al zijn activiteiten. Vandaar, dat we zelfs in onze bewuste momenten, in ons voelen van vrijheid en zelfbeheersing, hoofdzakelijk instrumenten zijn van de onbewustheid in ons, waarover we volledig onwetend zijn. Het zal behulpzaam zijn om hier een korte beschrijving te geven van het grotere zelf, dat zich uitstrekt achter de drempel van ons wakende denkvermogen.

De Jivatman presideert over ieder menselijk individu en begeleidt hem naar zijn doel; het wordt het Centrale Wezen genoemd. Maar deze begeleiding wordt indirect gedaan door zijn vertegenwoordigers op verschillende niveaus van de menselijke entiteit. Deze Jivatman is een eeuwig deel van het Goddelijke en gaat niet door de evolutie. Het Psychisch Wezen is een vertegenwoordiger van de Jivatman en gaat door de evolutie; het Psychische Wezen groeit en wordt steeds krachtiger, terwijl het door herhaalde geboorten gaat en ervaring verzamelt. Het Psychische Wezen wordt een goddelijke schittering genoemd en een vertegenwoordiger van de Jivatman, die ingesteld is om het individu te leiden door zijn indirecte invloed; het wordt ook het meest Innerlijke Wezen genoemd. Het Psychische Wezen handelt aan zijn kant op ons oppervlakte- of uiterlijke wezen, niet direct, maar door zijn vertegenwoordigers, namelijk, het Mentale Wezen, het Vitale Wezen en het Fysieke Wezen. In het uiterlijke wezen, echter, worden de onderscheiden en

¹⁶ Het Goddelijke Leven, Vol. I, Hoofdstuk XXII, p. 254, 255

gescheiden impulsen van de Mentale, Vitale en Fysieke wezens niet duidelijk gevoeld, maar zij rollen in één ongedifferentieerd oppervlakte-gewaarzijn, dat we denkvermogen noemen en dat volledig onwetend is over de diepte en illuminatie achter zich.

De mens moet diep duiken in het gebied achter de drempel van zijn oppervlaktebewustzijn, dat is te zeggen, in zijn Innerlijke Wezen en meest Innerlijke Wezen en opstijgen naar het Centrale Wezen met een zicht om zichzelf volledig te kennen en daarbij meester te worden van zijn eigen wezen. Alleen door naar binnen te gaan op zoek naar de Heer, die gezeten is in het hart, zal de mens de sleutel vinden voor de oplossing van al zijn disharmonieën van zijn leven. Hij zal daar zijn werkelijke Zelf vinden en de werkelijke eenheid.

De tweede moeilijkheid waar de mens mee geconfronteerd wordt, is, dat hij zijn medeschepselen ook niet kent. De mens kent zijn medewerkers van hun acties en uiterlijk gedrag; maar dit is geen ware kennis, die direct alleen komt van gewaarzijn of door bewuste identiteit. We bouwen onze kennis van de externe wereld en van andere menselijke wezens uit materialen, die verkregen worden door onze zintuigen; het is indirecte kennis. Maar we zijn direct gewaar van ons eigen oppervlaktebewustzijn, van ons essentiële bestaan; ons bewustzijn zelf weet door identiteit, dat we bewust zijn; hier is er geen ruimte voor enige gissing of kans op een mogelijke fout, want door een bewuste vereniging of eenheid met mijzelf ben ik bewust van mijzelf. Vandaar, dat dit directe kennis wordt genoemd of kennis door identiteit; de kennis, die verkregen wordt door deze methode, is superieur aan en is betrouwbaarder dan alle soorten indirecte kennis door voor de hand liggende redenen. Het is echter moeilijk om deze soort directe kennis te hebben, of kennis door identiteit van onze medeschepselen, tenzij we kunnen binnengaan in bewuste vereniging met hen. Deze bewuste vereniging is mogelijk, wanneer we ons egocentrische bestaan te boven kunnen gaan en onze werkelijke zelve kunnen ontdekken. Van zelfkennis kunnen we voortgaan naar wereldkennis; een gewaarzijn van de waarheid van onszelf zal zich uitbreiden naar een gewaarzijn van het universele, wanneer de Ene en de Velen verklaard zullen staan aan elkaar. Maar dat gewaarzijn is superbewust voor ons, omdat alleen op het Supramentale niveau zodanig gewaarzijn van een veelvuldige eenheid mogelijk is, "Het Supramentale alleen vereist Eenheid in diversiteit",¹⁷ zegt Sri Aurobindo.

De derde moeilijkheid, die de mens confronteert in zijn huidige toestand van bewustzijn en vermogen, is het gevolg van de verdeling, die gecreëerd is door de evolutie en die nog volhardt in hem. De mens is een fysiek-vitaal-mentale formatie en deze drie principes, namelijk, het lichaam, het leven en het denkvermogen zijn constant in oorlog met elkaar. Het Leven trekt, in haar poging om haar verlangens en impulsen te bevredigen, grote wissels op de beperkte capaciteit van het lichaam; het lichaam, op haar beurt, dat niet in staat is om de eisen van het Leven te bevredigen, is in een constante opstand tegen de tirannie van het Leven. Het denkvermogen is om de beurt in constante oorlog met beide leden. De ene keer probeert het het lichaam te redden van de eisen van het leven en de andere keer probeert het leven's dynamiek op te tuigen voor zijn eigen behoeftes en ook het leven

¹⁷ *Het Goddelijke Leven*, Vol I, Hoofdstuk XXII, p. 258

neemt aanstoot aan haar onderwerping en misbruik door het denkvermogen. Dus zijn deze drie leden niet alleen in constante oorlog met elkaar, maar ieder probeert het betere van de andere twee te krijgen of de andere twee op te tuigen voor zijn eigen behoeften en impulsen. Het ligt voorbij het denkvermogen om deze conflicten op te lossen tussen de verschillende leden en het probeert tot een of ander compromis te komen en, daarin falend, vindt het troost in het geloof in de onsterfelijkheid van ons wezen of kijkt vooruit naar een gelukkiger bestaan hierna. Het denkvermogen weet niet, dat deze worstelingen worden geboren uit de "aspiratie van een onsterfelijk wezen in een sterfelijk leven en lichaam"¹⁸ en er is een constante drang ergens vandaan om de capaciteiten van de krijgshaftige leden te boven te gaan.

Dit is niet het einde van het verhaal. Want er is niet alleen een constante verdeling tussen deze drie principes, fysiek, vitaal, mentaal, maar ieder van hen is verdeeld tegen zichzelf. De natuur van dit conflict zal blijken uit het volgende.

In dit hoofdstuk hebben we de structuur reeds beschreven, in enig detail, van ons subliminale of Innerlijke wezen, waarvan ons uiterlijke wezen niet direct gewaar is. Er is een fysieke Purusha of instinctieve ziel, een vitaal Purusha of impulsieve ziel en een mentale Purusha of emotionele ziel --- Annamaya Purusha, Pranamaya Purusha en Manomaya Purusha --- die voortdurend de fysiek-vitaal-mentale formatie aandrijven om te ontwikkelen van zijn huidige naar een steeds grotere capaciteit. Maar de actuele capaciteit van ons lichaam is minder dan de capaciteit van de fysieke Purusha of instinctieve ziel, de capaciteit van onze vitale kracht is minder dan de capaciteit van vitaal Purusha of de impulsieve ziel erachter en de capaciteit van onze mentale energie is ook minder dan de capaciteit van de mentale Purusha of de emotionele ziel erachter. Als een resultaat van deze grote ongelijkheid tussen de respectievelijke capaciteiten tussen de Innerlijke en Uiterlijke wezens kan de latere de eisen van de eerdere niet bevredigen. Voortdurend gedreven door de drievoudige ziel en niet in staat om te voldoen aan hun constante drang om voorwaarts te gaan en onze huidige capaciteiten te boven te gaan, wordt ons Uiterlijke wezen afgeleid en verscheurd tussen tussen de constante vetes van instinct met instinct, verlangens met verlangens, emoties met emoties en alle impulsen van een onvolmaakte natuur. Zo zijn weg blunderend door al deze conflicten, geboren uit zijn egoïstische onwetendheid, faalt de mens om enige verenigende oplossing te vinden. In zijn kalmere momenten wordt de mens acuut bewust van al deze onenigheden van het leven en zoekt een harmonie tussen de krijgshaftige leden van zijn eigen wezen als een resultaat van een verdeeld bewustzijn en een verdeelde Kracht. Hoe meer hij ontwikkelt als een zelfbewust en denkend wezen, hoe dringender de eis wordt op de mens om een oplossing te vinden voor alle bezettende problemen van het leven.

Ja, de mens moet de oplossing uitvinden. Hij is verliefd op een Verder, waarnaar zijn onwetendheid hem tegenhoudt om voorwaarts te gaan; hij krijgt glimpen van die Waarheid, zelfs door de kloven in de muur van onwetendheid om hem heen. Door zelfvergroting en door zijn Universele Zelf te ontdekken kan de mens één worden of zichzelf als één voelen met al zijn mede-wezens en daarbij het einde zien van al zijn conflicten van het leven. Er is een eeuwige

¹⁸ *Het Goddelijke Leven*, Vol I, Hoofdstuk XXII, p. 259

Geest boven het hoofd, Jivatman, die presideert over het Ziel's aardse avontuur en daar moet de mens het Licht zoeken, dat de somberheid en onwetendheid zal verdrijven van zijn onwetende natuur. Deze toestand is al beschreven in het laatste hoofdstuk van de Vierde Status van het Leven, waarnaar het leven nog moet opstijgen in haar progressie naar de Goddelijkheid.

Tenzij mensen's kleinheid geschokt is door de Weidsheid en Grandeur van de Hoogten, die hij moet bereiken en bereid is om opzij te gaan, moet hij voorwaarts gaan en aspireren naar de opstijging. Sri Aurobindo heeft gezegd, "zijn glorie is, dat hij de gesloten plaats is en geheime werkplaats van een levende arbeid, waarin de Supermensheid gereedgemaakt wordt door een Goddelijke Ambachtsman". Hij moet zijn denkvermogen teboven gaan, dat alleen een onhandig intermezzo is tussen Onbewustheid en de Superbewuste Actie van de Goddelijke Schepper.

Zo moet de mens zijn bestemming vervullen door zichzelf over te geven aan de Moeder in barensood, wiens Liefde en Illuminatie hem zal leiden naar de supramentale Eenheid, het laatste stadium van zijn Ziel's aardse avontuur.

Hoofdstuk XXIII

DE DUBBELE ZIEL IN DE MENS

IN een voorgaand hoofdstuk hebben we de geleidelijke opstijging van het Leven gezien van rigide verdelingen van de Materie naar haar huidige niveau. Juist in het eerste stadium drukt het zichzelf uit als een blinde actie van energie, die de basis is van alle bewegingen in de materiële wereld. Dit wordt de Materiële uitdrukking genoemd van het Leven. Deze energie ontwikkelde, ofschoon klaarblijkelijk zonder enige bewuste begeleiding, orde uit chaos en bracht de wereld tot zijn huidige vorm. In het tweede stadium, wat we de Vitale uitdrukking van het Leven noemden, was er een geleidelijke verschijning van bewustzijn en de dwingende verschijning achter alle activiteiten leek verlangen te zijn, een vitale hunkering en een worsteling om uit te breiden en bezitten met een erg beperkte capaciteit voor haar taak, en in het derde stadium, dat is te zeggen, in het stadium van de Mentale expressie van het Leven, is de begeleidende kracht Liefde, die probeert te bezitten en in bezit te zijn, om te ontvangen en zichzelf te geven --- wanneer “de vreugde van geven gelijk is aan de vreugde van ontvangen en aan het einde zelfs neigt om groter te worden”¹⁹. Het vierde stadium moet nog bereikt worden --- “als de zuivere en volledige verschijning van de oorspronkelijke Wil”²⁰ --- en dat zal de fundering zijn van het Supramentale bestaan.

Wat is het, dat deze geleidelijke opstijging van het Leven aantoont? Het zal blijken, dat de geleidelijke opstijging van het Leven uit de oorspronkelijke conditie van de Materie naar haar huidige niveau niets anders aantoont dan de opstijging van de Goddelijke Heerlijkheid in de schepping van haar rigide absorptie in de Materie naar juist haar tegengestelde, namelijk, “haar lumineuze voltrekking in de Geest”²¹ en dit zal het Vierde stadium zijn. Het is de ziel’s queeste om de individuele en universele Heerlijkheid te vinden van Dingen, en iedere vooruitgang, iedere beweging leidt ernaar. Het is een proces, waardoor orde ontwikkelde uit chaos, honger en verslinden gaven geleidelijk plaats aan Liefde en de vreugde van zelfgave.

Sachchidananda is de blijvende Werkelijkheid achter deze wereld; Sachchidananda was volledig verweekeld in de Materie en een geleidelijke verschijning van Dat, wat verweekeld was, door een langzaam en moeilijk proces van evolutie, is het mysterie van het wereldproces. Het Leven is niets anders dan een energie van Zijn Bewuste Kracht en kan het Leven *als zodanig* niets anders proberen tot stand te brengen dan Goddelijke Zaligheid. De hele wereld is vervuld met de Heerlijkheid van Sachchidananda, ofschoon we Het een tijd missen als gevolg van egoïstische onwetendheid. De Bewuste Kracht van de Al-Heerlijkheid is niet gescheiden van de Heerlijkheid zelf en wanneer het Leven, zoals we gezien hebben, de energie is van de Bewuste Kracht van deze Al-Heerlijkheid, is het een zelf-evidente waarheid, dat de opstijging van het Leven alleen opstijging van Heerlijkheid kan betekenen; de geleidelijke vrijlating van het Leven van haar absorptie in de Materie kan alleen de geleidelijke opbloei aantonen van de Goddelijke Zaligheid en Ananda uit haar

¹⁹ *Het Goddelijke Leven*, Vol I, Hoofdstuk XXI, p. 247.

²⁰ *Het Goddelijke Leven*, Vol I, Hoofdstuk XXIII, p. 263.

²¹ *Het Goddelijke Leven*, Vol I, Hoofdstuk XXIII, p. 264.

zelf-gevangenzetting in Materie. “Om naar Heerlijkheid te zoeken is daarom de fundamentele impuls en besef van het Leven; het te vinden en bezitten en vervullen is haar hele motief”.²²

In een voorgaand hoofdstuk is ons verteld over een viervoudig principe van het Goddelijke Wezen, creatief van het Universum, namelijk, Bestaan, Bewustzijnskracht, Zaligheid en het Supramentale; deze zijn versluierd achter de kosmos. Ieder van deze goddelijke termen is alomtegenwoordig in de materiële kosmos en gedurende de loop van hun geleidelijke manifestatie op de aarde, is ieder van hen heimelijk in werking vanachter de sluier van de fenomenale wereld door hun ondergeschikte term. Het Supramentale, bijvoorbeeld, werkt door zijn vervormde reflectie, het denkvermogen, de Bewuste Kracht is in werking in deze wereld door zijn ondergeschikte term, het Leven; we zullen ook in een volgend hoofdstuk vinden, dat Materie een ondergeschikte term is van het Goddelijke Al-Bestaan. Dus de drie Goddelijke principes, namelijk, het Supramentale, de Bewuste Kracht, en het Bestaan werken *subrosa* door door hun ondergeschikte termen, Materie, Leven en Denkvermogen. Op gelijke wijze is het principe van Goddelijke Zaligheid ook alomtegenwoordig in de kosmos en, als zodanig, moet het zichzelf ook manifesteren door een ondergeschikt principe van zichzelf.

Het Psychische principe is de vertegenwoordiging in ons van de Goddelijke Zaligheid, juist zoals het Denkvermogen, het Leven, en de Materie respectievelijk de vervormde of partiële expressies zijn van het Supramentale, de Bewuste Kracht en de Existentialiteit van Brahman. We zijn echter helemaal niet in bewuste aanraking met de Psychische term in ons. Al onze mentale en fysieke activiteiten, onze hoop en angsten, onze verwervingen en frustraties inherent in ons ego, dat voor ons het centrum lijkt te zijn van onze individualiteit. Maar het ego of de Verlangensziel, zoals Sri Aurobindo het noemt, is de buitenwaartse en partiële reflectie van het Psychische Wezen in ons, dat het werkelijke centrum van is van onze individualisatie, de werkelijke Persoon in ons. We hebben dus een dubbele ziel in ons; één is het psychische wezen, dat subliminaal is voor ons oppervlaktebewustzijn en de andere wordt de Verlangensziel genoemd. We hebben op gelijke wijze twee denkvermogens, twee levens en twee lichamen; er wordt gezegd, dat ieder kosmisch principe in ons dubbel is; alles, wat het betekent, is, dat de oorspronkelijke Goddelijke Principes werken vanachter de sluier, door hun ondergeschikte termen, in ons uiterlijke wezen. Een voorbijkomende referentie over de verscheidene delen van ons Wezen zal dit punt verhelderen. Uitwendig zijn we een fysiek-vitaal-mentale formatie en het is ons gevoel, dat we alleen een fysiek lichaam met zekere vitale en mentale impulsen zijn. We hebben een oppervlakkig gewaarzijn van dingen en we weten niet, wat, als er iets is, ligt onder de drempel van dit oppervlaktebewustzijn van ons. Dus, opgesloten binnen ons oppervlaktebewustzijn, zijn we niet gewaar van de uitgestrektheid en illuminatie, die erachter ligt. Wij zijn alleen gewaar van ons uiterlijke wezen, samengesteld uit het lichaam, het leven en het oppervlakte-denkenvermogen. Erachter is er ons Innerlijke wezen, dat samengesteld is uit het mentale Purusha, het vitale Purusha en het fysieke Purusha; achter het innerlijke Wezen is er het Psychische Wezen of het meest Innerlijke Wezen. Het Psychische Wezen wordt het meest Innerlijke Wezen genoemd, omdat het alle

²² *Het Goddelijke Leven*, Vol I, Hoofdstuk XXIII, p. 264.

andere wezens ondersteunt, mentaal, vitaal en fysiek en is ook de basis van de oppervlakkige formatie. Al deze wezens zijn weer de vertegenwoordigers van ons Centrale Wezen of Jivatman, dat resideert over ieder menselijk individu. Het Centrale wezen is eeuwig vrij en daalt niet neer in de evolutie, maar het plaatst zijn vertegenwoordigers op verscheidene niveaus van het menselijke bewustzijn om zijn vooruitgang te helpen. Het meest Innerlijke wezen en het Innerlijke wezen zijn de projecties van het Centrale Wezen, door wie het levens controleert in de lagere natuur. Dit is een meer of minder algemeen beeld van de verscheidene niveaus van het menselijke bewustzijn --- het Psychische Wezen is achter ons oppervlaktebewustzijn en zijn zetel is achter het gebied van het hart.

Dit lichaam, leven en denkvermogen, waar we heden ten dage alleen bekend mee zijn, stellen alleen ons oppervlakkige zelf samen --- ons egoïstische bestaan ---, terwijl de sublieme mentale, vitale en fysieke wezens, ondersteunt door het Psychische wezen, de formaties zijn van onze grotere en ware individualiteit. De oppervlakteformatie heeft een zeer beperkte capaciteit van leven, kennen of weinig of geen smaak hebben van de werkelijke Heerlijkheid van het Bestaan. Al zijn activiteiten zijn "bedrukt tussen de nauwe grenzen van onze fysieke geboorten en overlijdens". Maar de sublieme delen van ons wezen hebben ver grotere vermogens. Het subliminale Denkvermogen, Leven en de subliminale Lichamelijkheid zijn open voor de universele kennis van het Kosmische Denkvermogen, voor de universele Kracht van het Kosmische Leven en de universele Krachtformatie van de Kosmische Materie. Wij zijn gewend om ons denkvermogen te identificeren met ons oppervlakkige bewustzijn; maar ons denkvermogen is alleen de menselijke omvang van bewustzijn en er is veel boven en beneden deze menselijke omvang van bewustzijn, waarmee ons normale denkvermogen gewoonlijk geen contact heeft. Op gelijke wijze is er het Psychische Wezen of Anandamaya Purusha, zoals we het zouden kunnen noemen, dat al onze uiterlijke formaties ondersteunt, heerlijkheid neemt in alle gevarieerde ervaringen van het oppervlaktedenkvermogen, plezierig, pijnlijk of neutraal, en ons in staat stelt om volharden door het leven; het Psychische Wezen ziet de *rasa* achter alle ervaringen van het leven en het is open voor de universele Heerlijkheid in dingen. Het heeft zijn vervormde reflectie in de Verlangensziel, die vastgebonden is binnen de muren van egoïstische onwetendheid en is niet in staat om enige aanraking te hebben met de Goddelijke Kosmische Heerlijkheid. Bovendien handelt het Psychische Wezen op de uiterlijke formatie eerder als een "invloed", dan door zijn soevereine recht van directe actie. Zijn directe actie wordt alleen normaal en overwegend in een hoger stadium van ontwikkeling.

De Verlangensziel faalt, als gevolg van zijn verkeerde ontvangst van de ervaringen van het leven, om de *Rasa* van dingen te zien en, als zodanig, lossen alle ervaringen zich op in de drie termen, namelijk, plezier, pijn en onverschilligheid. Maar de subliminale ziel of het Psychische Wezen antwoordt gelijk op de *rasa* in alle ervaringen en neemt gelijke heerlijkheid in alle dingen en gebeurtenissen. Onze geboorten hebben een goddelijke betekenis en de komst van de mens op deze aarde is de ziel's aardse avontuur; eerst als een zwakke vonk van het Goddelijke moet het voortgaan van sterkte naar sterkte, de hele tijd groeiend door allerlei soorten ervaringen door herhaalde geboorten, totdat het volledig ontwaakt wordt in het menselijke individu, in staat om

openlijk te handelen en het recht en foutloos te leiden naar zijn goddelijke bestemming. Ondertussen moet het handelen vanachter de sluier door zijn ondergeschikte term, de Verlangensziel, die niet in staat is om een gelijke heerlijkheid te nemen in alle ervaringen.

Er moet onpersoonlijkheid en vrijheid zijn van alle hechtingen, voordat pijn geëlimineerd kan worden van leven's ervaringen. Van de filosofische attitude wordt gezegd, dat het een zekere onthechting is van de wereldse hoop en angsten. In de kunst en wetenschap is onpersoonlijkheid de essentiële conditie van succes. Van een wetenschapper met een persoonlijke obsessie kan niet verwacht worden, dat hij veel bereikt. Een wetenschapper met een volledig onpersoonlijke attitude van het denkvermogen wordt op geen enkele wijze aangedaan door de resultaten van zijn onderzoek en hij kan altijd een persoonlijk-onpersoonlijke heerlijkheid nemen in gebeurtenissen, hoe schrijnend zij ook zouden kunnen zijn voor andere geïnteresseerde personen. We houden ervan om getuige te zijn van drama's met tragische einden, die de meest schrijnende emoties oproepen en een gelijke heerlijkheid te vinden in alle pijnlijke scenes, die voor ons opgevoerd zouden kunnen worden. Er zouden in werkelijkheid alle fysieke symptomen kunnen zijn van pijn, tranen zouden over onze wangen kunnen rollen, terwijl we getuige zijn van het drama, maar ondanks dit blijven we telkens weer getuige van de schrijnende scenes, omdat we het spel in een toestand van volledige mentale onthechting bijwonen en daarom de *rasa* vinden achter de treurige scenes; we kijken verder in een grondige onpersoonlijke attitude. Dus hoe meer onthecht we in ieder geval kunnen zijn, hoe minder ons lijden zou zijn en een toestand van volledige onpersoonlijkheid zou heerlijkheid nemen in gebeurtenissen, die anders barbaars, verschrikkelijk en afstotelijk zijn. Dit punt is in extenso behandeld in een voorgaand hoofdstuk en het zal blijken, dat er zelfs geen onvermijdelijkheid in fysiek lijden is.

Dus het Psychische Wezen of *caitya puruṣa* --- de lumineuze inwoner van de Onwetendheid --- is ons werkelijke Zelf. Het is het wezen, waarnaar in de Gita gerefereerd is als de Ishwara, gezeten in het menselijke hart. Het is een onverwoestbare vonk van de Goddelijke Schittering, volhardt door geboorten, wordt niet aangeraakt door dood en ondersteunt de uiterlijke formatie van ons wezen. Het Psychische Wezen, de meest innerlijke inwoner van ons hart, moet ons denkvermogen, leven en lichaam ontwikkelen als geschikte instrumenten voor zijn zelf-expressie. Het is gevormachtigd om de mens te leiden van Onwetendheid naar Kennis; maar aan het begin is het zwak en niet in staat om enige directe actie uit te oefenen op onze oppervlaktenatuur, en zolang als het zwak is en slecht ontwikkeld, regeert de Verlangensziel of de pseudo-psychische entiteit over ons uiterlijke bewustzijn en interpreteert de psychische suggesties foutief, die vanachter komen. Alleen, wanneer de Psychische Persoon naar voren komt, controle neemt over de volledige oppervlakteformatie en openlijk begint te besturen, wordt onze vooruitgang ononderbroken en kan onze hele natuur gekeerd worden naar het ultieme doel van het leven, de opstijging naar het Spirituele Bestaan. In welke positie dan ook, waarin we een brandende kaars houden, ondersteboven of anders, zal zijn vlam altijd opwaarts gericht zijn; op gelijke wijze zal ook de persoon, in wie het Psychische Wezen volledig ontwaakt is, en volledige controle genomen heeft over zijn uiterlijke natuur, zich altijd keren naar het Goddelijke, in welke omgeving hij ook geplaatst wordt. Want het Psychische Wezen, een extern

deel van het Goddelijke, keert zich altijd naar de Waarheid, het Licht en het Goddelijke. Het ontwaken van het Psychische Wezen is de werkelijke oorzaak van mensen's omkering naar het spirituele leven.

De eerst stap, dan, naar de Allerhoogste Victorie zou de Psychische Transformatie zijn, wanneer het Psychische Wezen naar voren komt, controle neemt over onze uiterlijke natuur en en daar op de troon gezet wordt in plaats van het ego.

De volgende stap voorwaarts zal de spirituele transformatie zijn, die gevolgd zal worden door de derde en laatste stap van de Supramentale transformatie; dit zal het glorieuze einde zijn en voltrekking van mensen's spirituele inspanningen. Het zal iedere schaduw van Onwetendheid verdrijven door een volledige transformatie van het volledige wezen en alle conflicten oplossen van het leven in een harmonie van de Geest.

Het Psychische Wezen zal dan volledig geopenbaard staan als ons ware zelf, het werkelijke centrum van onze individualisatie en het zal alle menselijke ervaringen van pijn en plezier omwerken naar termen van het Goddelijke Ananda.

Ondertussen moet het *subrosa* handelen, zoals ik gezegd heb, achter de sluier door zijn ondergeschikte term, de Verlangensziel.

Hoofdstuk XXIV

DE MATERIE

JUIST aan het begin leken het lichaam, leven en denkvermogen, de drie termen, die de componenten lijken te zijn van het menselijke individu, onoverkomelijke obstakels te zijn voor het bereiken van het Goddelijke Leven op aarde. In feite leken zij juist het tegenovergestelde te zijn van de conditie, die we overwegen als Goddelijk Leven. In sommige voorgaande hoofdstukken hebben we gezien, hoe het denkvermogen en het leven ondergeschikte termen zijn van de goddelijke principes van het Supramentale en de Bewuste Kracht. We hebben ook gezien, dat een viervoudig principe van het Goddelijke Wezen, dat creatief is in het universum, namelijk, Bestaan, Bewuste Kracht, Zaligheid en het Supramentale gesluierd zijn achter de kosmos en zij werken heimelijk vanachter de sluier van deze fenomenale wereld door hun ondergeschikte termen. Het denkvermogen en het leven zijn gesluierte beelden, respectievelijk, van het Goddelijke Supramentale en de Bewustzijnskracht, die in de loop van de manifestatie zijn; zij zijn de twee frontale aspecten van de genoemde goddelijke principes en, als zodanig, zijn zij geen onoverkomelijke obstakels voor het Goddelijke leven, zoals eerder verondersteld werd.

We zullen op overeenkomstige wijze vinden, dat de Materie ook een ondergeschikte term is van het Goddelijke Al-Bestaan en het zou geen nog onoverkomelijker obstakel zijn op het pad van de menselijke reiziger naar zijn goddelijke bestemming dan de andere termen van denkvermogen en leven. Het Leven is een machtige Pulsatie van het Goddelijke Al-Bestaan en het ontwikkelt zich geleidelijk uit haar gevangenzetting in de Materie, zoals het Denkvermogen zich geleidelijk verheft in zijn zoektocht naar zijn eigen waarheid onder de impuls van het Goddelijke Supramentale.

De voortgang van het Leven en het Denkvermogen naar hun zelfvergroting wordt echter geconditioneerd door hun omkasting in een fysiek lichaam. We zouden echter moeten opmerken, dat de substantie, die de materiële samensteller is van het menselijke lichaam, niet langer er zo grof uitziet, als het gewoon was te doen, juist aan het begin van deze wereld. Het zag er zo ruw en grof uit, voordat het Denkvermogen en het Leven eruit geboren werden; het is geleidelijk getransformeerd in de mate, die nodig was om het een geschikte woonplaats te maken voor het mentale principe in zijn huidige toestand van ontwikkeling. Ons materiële lichaam heeft nu de complexiteiten ontwikkeld van een brein, dat in staat is om een progressieve mentale illuminatie te ontvangen, en dit zijn de onderscheiden verwervingen, die de voortgang markeren van de mens oven de loutere dierlijkheid. En het zal op zijn capaciteit zijn om het lichaam zo verder te transformeren, als om het een geschikt instrument te maken om een hogere illuminatie te ontvangen, waarvan de kansen van een Goddelijke Leven op aarde afhangen. Wanneer het lichaam geen goddelijk instrument gemaakt kan worden, dat geschikt is om een goddelijk principe te behouden, dan zal het aardse wezen alleen in staat zijn om Sachchidananda te realiseren door zijn denkvermogen, leven en lichaam te vernietigen en moet een Goddelijk Leven ergens anders gezocht worden. Inderdaad is de veroordeling van het lichaam zo algemeen en wijd

verspreid geweest als het grootste struikelblok voor de Ziel's voortgang, dat de meeste religieuze principes alleen aan een ontsnapping konden denken van de martelingen van het vlees naar een eeuwige vernietiging. Het lichaam is de bron van alle verdriet en lijden, die zij onderhielden; een opgegeven tijdelijke volharding van het fysieke leven werd beschouwd als de test van religiositeit.

Deze onenigheid met het lichaam had zijn begin lang voordat de mens ontwaakte tot zijn spirituele mogelijkheden. Het leven had zijn onenigheid met de Materie en de verschijning van het Denkvermogen verdiepte het conflict; we hebben gezien in een voorgaand hoofdstuk, hoe ieder van de verschillende leden, het leven, het denkvermogen en het lichaam constant ruzie maakten met de anderen met een zicht om zijn overwicht over de anderen tot stand te brengen. Wanneer de mens de roep hoort van het Verdere en zelfs een vlietende ervaring krijgt van de heerlijkheid van de spirituele ervaring, dan wordt deze vete intens en "de oorlog wordt verklaard tussen de Geest en zijn instrumenten",²³ namelijk, het lichaam, het leven en het denkvermogen. En uiteindelijk wordt de victorie van de ziel gezocht door op drift te raken van zijn ontredderde omkasting en door een totale weigering van de fysieke, vitale en mentale principes.

Maar deze ontsnapping van de ziel van zijn uiterlijke instrumentatie van het lichaam, leven en denkvermogen is geen oplossing. Het betekent de ziel's weigering van de taak, die de Geest op zich nam, toen Hij neerdaalde naar de schepping en zichzelf onderdompelde in zijn eigen schaduw. Sri Aurobindo accepteert de bovenstaande oplossing niet als definitief en onvermijdelijk. Volgens hem zijn de viervoudige principes van Bestaan, Bewustzijnskracht, Zaligheid en het Supramentale verwickeld achter de kosmos, en zij zijn in de loop van een geleidelijke manifestatie door het proces van evolutie; onwetendheid, onvermogen en lijden kunnen daarom niet anders dan tussenbeide komen in een zeker stadium van de evolutie van de Geest, die verwickeld is in de Materie. Dus de huidige beperkingen van het denkvermogen, leven en lichaam zijn niets meer dan de condities, die nodig zijn in het huidige stadium van de manifestatie van de Geest. Zij moeten worden teboven gegaan, niet "vernietigd" in het voortgaan naar het volgende hogere stadium van de evolutie. Ieder van hen is een ondergeschikte term, een gesluisde uitdrukking van een goddelijk principe en is in staat om de goddelijke waarheid te openbaren, die erachter verborgen ligt. Zoals het Leven en Denkvermogen is de Materie ook een gesluisde uitdrukking van een goddelijk principe, dat nu werkt achter de kosmos. Vandaar, dat er geen reden is, waarom we zouden zwichten voor een besef van frustratie als gevolg van de huidige onvermogens van het vlees; we moeten de waarheid vinden over de Materie, zoals we de waarheid vonden over het Denkvermogen en het Leven.

Wat is dan de ultieme waarheid over de Materie? Het is extreem interessant om op te merken, aan het begin, hoe onze opvatting over Materie geleidelijk veranderd is in de recente jaren; het lijkt, dat we weinig of niets weten over de werkelijke werkelijkheid van de Materie. Er was een tijd, toen "materie" verondersteld werd een object te zijn van zekere kennis, direct tastbaar voor de zintuigen, anders dan de Geest, die altijd blijft in het gebied van hoofdzakelijke speculatie. De materialist prefereerde daarom heerlijkheid

²³ *Het Goddelijke Leven*, Vol I, Hoofdstuk XXIV, p. 281.

in zijn zekere kennis van de Materie, in plaats van rond te zwerven in de sfeer van twijfelachtige speculatie over de Geest. Maar het onderzoek van de moderne wetenschap heeft het aspect volledig veranderd; want de wetenschap heeft geopenbaard, dat wat we direct lijken te weten, niet de Materie in zichzelf is, maar alleen enige van haar eigenschappen! De wetenschap heeft geopenbaard, dat de materie zich oplost in vormen van energie, en zelfs wat voor onze zintuigen lijkt op solide blokken materie, zijn in werkelijkheid de conglomeratie van miljoenen elektronen en protonen, die ons alleen een verschijning geven van soliditeit. Verscheidene theorieën zijn recent gepasseerd over vormen van materie. Volgens Berkeley, "is Materie een cluster van ideeën", dat is te zeggen, materie co-existeert met onze representatie ervan; er wordt gezegd, dat het geen innerlijk heeft, het verbergt niets, bevat niets anders, dan wat gepresenteerd wordt aan onze zintuigen, enzovoort. Er wordt ook verondersteld, dat het zintuigdenkvermogen de materiële vormen schept, die het lijkt waar te nemen en het gedachte-denkenvermogen werkt op de vormen, die het zintuigdenkvermogen aan hem presenteert.

Al deze verklaringen openbaren de waarheid niet over de Materie. "Het aardebestaan kan niet het resultaat zijn van het menselijke denkvermogen, dat zelf het resultaat is van het aardebestaan", zegt Sri Aurobindo. Er is beweerd, dat Materie de schepping is van het bewustzijn, maar er moet verklaard worden, hoe het bewustzijn de materie schiep als de basis van deze kosmos. We moeten een verklaring zoeken in een andere richting.

Er is de Ene zonder een tweede, en die Ene is niets anders dan Brahman of Sachchidananda --- Bestaan - Bewustzijn - Zaligheid. Het ene Bewustzijn is ook een Kracht en welke bewegingen we ook vinden in de wereld, welke activiteiten we ook tegenkomen, zijn het gevolg van deze Bewuste Kracht, die de wereld geschapen heeft. Omdat Sachchidananda weer de enkele Werkelijkheid is, moet de Vorm van deze wereld gemaakt zijn uit het wezen of de substantie van die ene Werkelijkheid, of met andere woorden, Sachchidananda is zowel de efficiënte alsook de materiële oorzaak van dit universum; de Bewuste Kracht van Brahman initieert de creatieve beweging en uit de substantie van Brahman moet de materiële basis van de schepping gemaakt zijn. We hebben ook gezien, dat de Goddelijke principes van het Bestaan, Bewuste Kracht, Zaligheid, met het Supramentale als de knoop van de schepping, zoveel aspecten zijn van de Ene Werkelijkheid, Brahman, en zij kunnen niet gescheiden worden van het Wezen van Brahman, zoals Vuur niet gescheiden kan worden van zijn vermogen van branden. Terwijl Brahman Zichzelf geleidelijk manifesteert door het proces van evolutie, werkt ieder van de voorgenoemde aspecten van Brahman, namelijk, Bestaan, Bewuste Kracht, Zaligheid en het Supramentale door een ondergeschikt principe met een zicht op zijn volledige manifestatie. We hebben in voorgaande hoofdstukken gezien, hoe het Supramentale werkt door zijn frontale aspect, Denkvermogen, Bewuste Kracht door het Leven, en de Heerlijkheid of Zaligheid van Sachchidananda heeft zijn goddelijke vertegenwoordiger in het menselijke hart, het Psychische Wezen, dat werkt door de Verlangensziel aan de voorkant. Op gelijke wijze moet de Existentialiteit of de substantie van Brahman werken achter een of ander ondergeschikt principe of Vorm en dat kan niets anders zijn dan de Materie; de zuivere en subtiële substantie trok geleidelijk de mantel aan van de grofheid, terwijl Sachchidananda neerdaalde in de schepping.

Er is al verklaard in een voorgaand hoofdstuk, dat uit de oneindige potenties van Sachchidananda één orde van Waarheid, namelijk de Velen, uitgeworpen is voor de manifestatie door het creatieve principe, het Supramentale; voor de manifestatie van de Velen daalde het Bewustzijn neer door het Supramentale naar oneindige verdelingen en onderscheidingen, en als een resultaat van de verdelende actie van het Bovenmentale zien we het Denkvermogen en het Leven gescheiden van hun bronnen en zij zijn vervormde reflecties van, respectievelijk, het Supramentale en de Bewuste Kracht. Het Leven verscheen zelfs als een onbewuste kracht, die blind werkte in de materiële natuur. Op gelijke wijze is Materie de uiteindelijke vorm, genomen door het Bewuste Wezen als het resultaat van de voorgenoemde verdelende actie van het Universele Denkvermogen of Bovenmentale. Materie is dan werkelijk juist de substantie van het Bewuste Wezen en haar onbewustheid is alleen een masker, die achter zich de Glorie en Schittering van de Geest verbergt.

Vervolgens moeten we nog een punt ophelderen, voordat we verzekerd kunnen zijn van de werkelijke Werkelijkheid van de Materie. Laten we toegeven, dat, omdat het Bestaande voor ons moest verschijnen, Zichzelf uitspreiden of manifesteren, het een of andere vorm aan moest doen en dat Materie de Vorm is, die het Bestaande heeft genomen voor Zijn Zelf-manifestatie. Maar er zou pertinent gevraagd kunnen worden, waarom het Ondeelbare Bestaan Zichzelf onderwerpt aan deze pragmatische verdeling, en waarom zou de subtiele substantie van het Allerhoogste Goddelijke een zodanige grofheid en inertie aandoen en zichzelf onderwerpen aan alle onvermogens van de materiële substantie? Want het moet toegegeven worden, dat de grofheid van de Materie de grootste handicap is voor onze vooruitgang; naast een grote belemmering te zijn voor onze sadhana, is de opmaak van dit grove lichamen raamwerk verantwoordelijk voor een groot deel van het schrijnende lijden van het leven. Waarom kon de Materie of de materiële Vorm niet gemaakt worden om een minder rigide aspect aan te doen, dan wat het gedaan heeft, waarom kon het lichaam niet een beetje subtieler en flexibel gemaakt worden om zo in staat te zijn om zonder pijn de schokken en slagen van het aardse leven te absorberen? In het kort, waarom kon de Heer de fysieke condities niet een beetje meer draagbaar maken dan wat ze heden ten dage zijn?

We moeten de antwoorden vinden op de bovenstaande vragen in het licht van wat we opvatten als het oorspronkelijke schema van de schepping. Er is ons verteld, dat uit de oneindige potenties van Sachchidananda alleen één orde van de Waarheid, Veelvuldigheid, geselecteerd is en uitgeworpen voor manifestatie door het Supramentale; en niet in een subtiele vorm, maar in een conditie van opperste grofheid en rigiditeit is die oneindige veelvuldigheid mogelijk. Hoe subtieler het lichaam is, hoe minder het in staat is tot rigide verdelingen en zelfs zodanige principes als lucht, water, enzovoort, zijn niet in staat tot rigide verdelingen. De grofheid van de materiële vorm staat rigide verdelingen en onderscheidingen toe. De verdeling, die begon vanaf het stadium van het bevattende bewustzijn van het Supramentale, had zijn uiteindelijke ontknoping in de grove materialiteit met haar oneindige verdelingen en onderscheidingen; er zijn ontelbare atomen achter de klaarblijkelijke solide blokken van de materie, ieder verdeeld van en fusie weigerend met de ander --- zo is het, dat het oorspronkelijke schema van de

schepping gebracht heeft tot zijn opperste logische consequentie. Daarom daalde de Geest neer naar zodanige grove materialiteit en nu is de Geest Zichzelf aan het bevrijden uit die toestand van zelf-verwikkeling in de Materie door een moeilijk proces van evolutie. "Het is een noodzakelijk resultaat", zegt Sri Aurobindo, "van de Wil om de veelvuldigheid van het Wezen te maken en een gewaarzijn van dingen vanuit gescheiden centra van bewustzijn de eerste methode van deze lagere ervaring van het bestaan."²⁴

Dit is dan de werkelijkheid over de Materie. Voor haar schepping was een oneindige fragmentatie van de Oneindige's substantie noodzakelijk als haar basis. Door een conceptuele zelf-uitbreiding van Zijn eigen Wezen werd de Materie gevormd als een object van bewustzijn en het is samengesteld uit oneindige verdelingen. In zekere zin dompelde het Goddelijke Bewustzijn zich in zijn klaarblijkelijke tegengestelde --- Superbewustheid naar Onbewustheid --- en Het is Zichzelf nu langzaam, maar zeker, aan het herwinnen door de klaarblijkelijke tegengestelden van de oorspronkelijke condities van de schepping, namelijk, van onbeweeglijkheid naar beweeglijkheid, van onbezield zijn naar bezieldheid, van vitaliteit naar mentaliteit en dit proces zal niet stoppen, totdat de Supramentaliteit het dominante principe wordt hier op aarde. Materie is dan niet anders dan een aspect van Sachchidananda en het behoudt binnen zichzelf als zijn eigen werkelijkheid Bewustzijn in een toestand van volledige zelf-absorptie.

Het Fysieke principe zou daarom beschouwd moeten worden als een niet meer onoverkomelijk obstakel voor het Goddelijke Leven op aarde dan de Mentale of Vitale principes, waarvan we de waarheid al besproken hebben in voorgaande hoofdstukken.

²⁴ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXIV, p. 286.

Hoofdstuk XXV

DE KNOOP VAN DE MATERIE

WE hebben gezien in het voorgaande hoofdstuk, dat er geen fundamentele werkelijkheid is in de scherpe verdeling, die lijkt te bestaan tussen de Geest en de Materie. “De Geest is de ziel en de werkelijkheid van dat, wat de aanvoelen als Materie; de Materie is een vorm en lichaam van dat, wat we realiseren als Geest”.²⁵ In feite zijn, ondanks de grote ongelijkheid, die blijkt te bestaan tussen hen, de Materie en de Geest geen onverzoenbare tegengestelden. Wat ook de verschijning is aan de oppervlakte, deze wereld is geen voortdurende worsteling tussen onverzoenbare tegengestelden. Er is een geheim Bewustzijn en een Wil, die de impuls is achter de fenomenale wereld en die voortdurend alle soorten van ongelijkheden aan het verzoenen is met het zicht op een ultieme harmonie. Materie is de vorm, die genomen is door de substantie van Brahman, zoals reeds verklaard is in het laatste hoofdstuk. Brahman is de enkele Werkelijkheid en het materiaal en de stimulerende oorzaak van deze wereld. Materie is “alleen een uiteindelijke vorm en objectief aspect van het Goddelijke Bestaan met alles van God er altijd in aanwezig en erachter”.²⁶

Substantie zou van verschillende gradaties van subtiliteit kunnen zijn. We zien de substantie van de Materie, deze ruwe en grove vorm, die tastbaar is voor onze zintuigen; op gelijke wijze is er een substantie van het Denkvermogen, dat een veel subtieler materiaal is, waaruit mentale vormen en beelden geweven zijn, onze zuivere mentale formuleringen zijn ervan gemaakt. Er zou een substantie kunnen zijn van zuivere levensenergie; dit kan niet gevoeld worden door de fysieke zintuigen. Op gelijke wijze is er een zuivere substantie van de Geest, niet tastbaar voor onze gewone mentale perceptie, maar is aanwezig voor het zelf-gewaarzijn van het Tijdloze en Ruimteloze Zelf, aan een extremititeit, en deze grove substantie, die we Materie noemen, aan de andere extremititeit en tastbaar voor onze zintuigen --- zij zijn in feite twee polen van dezelfde Werkelijkheid.

Nu lijkt, wanneer we alles toelaten, wat ervoor geclaimd wordt, het materiële leven zoveel de ontkenning van al het spirituele bestaan, dat een weigering van alle soorten materialiteit de kortste uitweg lijkt uit de kluisters van het aardse bestaan. Materie lijkt inderdaad de oorzaak van een erg groot deel van mensen's lijden en omcirkeld als zij zijn door een materieel lichaam, lijken het Denkvermogen en het Leven erg gebrekkig te zijn en ver verwijderd van hun oorspronkelijke uitgestrektheid en vrijheid. En in deze kijk op de wereld heeft de exclusieve spirituele zoeker iedere rechtvaardiging om te proberen om weg te breken uit de mazen van de materie, het leven en het denkvermogen met een zicht om terug te keren naar de Stilte van de Geest als de voltrekking van zijn spirituele inspanningen. Maar Sri Aurobindo zegt, dat er geen onvermijdelijkheid is in een zodanige beslissing, noch vertoont het een integrale en ultieme wijsheid. In plaats van ons weg te snijden van deze

²⁵ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXV, p. 292.

²⁶ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXV, p. 292.

goddelijke orde van het universum, dat we voor ons zien en bevrijding te zoeken in een onbeweeglijke Stilte, zouden we moeten pauzeren en overpeinzen of er enige andere uitweg is uit deze klaarblijkelijke wirwar van de Materie. Laat ons daarom de verscheidene moeilijkheden onderzoeken, die de Materie op onze weg lijkt te werpen en zien of zij onoverkomelijk zijn, of dat het mogelijk is om hen teboven te komen.

In een voorgaand hoofdstuk hebben we gezien, hoe, als gevolg van een exclusieve concentratie op een bijzonder object, een persoon, voorlopig, alle andere dingen vergeet; hoe meer hij verdiept kan zijn in een bijzonder boek of een bijzonder object, hoe vollediger hij voorlopig onwetend kan worden van alle andere zaken; de rest van zijn kennis trekt zich, als het ware, terug naar de achtergrond en zijn volledige bewustzijn is voorlopig gefocust op het bijzondere object van zijn vooringenomenheid. Op gelijke wijze concentreert een mens, die geabsorbeerd is in een spel schaak, zich zo exclusief op het spel, dat hij voorlopig al het andere vergeet in de wereld, zijn eigen identiteit misschien inbegrepen. Deze tijdelijke onwetendheid is geen ontkenning van de kennis, want de rest van zijn kennis wordt verzameld achter de focus van zijn bewustzijn en zo gauw als hij zich terugtrekt uit zijn concentratie in het boek of het spel, zoals het geval kan zijn, wordt hij volledig gewaar van de rest van zijn kennis. Op gelijke wijze is de Geest, in zijn exclusieve concentratie op veelvuldigheid, volledig geabsorbeerd in de Materie, die de culminatie is van het principe van onwetendheid. In werkelijkheid is de Materie beziel met het Goddelijke Bewustzijn, waarvan het een masker is, maar de Vorm, waarin de Materie gepresenteerd wordt aan ons bewustzijn, biedt serieuze belemmeringen voor onze voortgang. De grofheid van ons materiële lichaam belegert onze aspiraties en onze spirituele inspanningen.

Het “onbarmhartige wonder” van dit materiële universum, zegt Sri Aurobindo, is, dat het denkvermogen en het leven tevoorschijn gekomen zijn uit wat hun antithese lijkt te zijn. En “uit deze harteloze Onbewustheid en binnen zijn rigoureuze jurisdictie zijn harten geboren en aspireren en worden gemarteld en bloeden onder het gewicht van de blinde en ongevoelige wreedheid van dit ijzeren bestaan, een wreedheid, die zijn wet oplegt aan hen en gevoelig wordt in hun gevoeligheid, bruut, woest, verschrikkelijk.”²⁷ Het is dit proces, waardoor het Bewustzijn, dat Zichzelf volledig verwickeld had in de Materie, Zichzelf langzaam en pijnlijk aan het losmaken is van Zijn zelf-gevangenzetting. Ondertussen moet het Denkvermogen aan een wet gehoorzamen, die het onwetendheid en beperking oplegt bij iedere stap.

Ten tweede is Materie geketend door een gefixeerde en mechanische wet, waaraan al haar bewegingen gebonden zijn. Deze binding van de Materie aan mechanische wetten lijkt de tweede fundamentele oppositie te zijn, die de Materie biedt aan de Geest, die voor altijd vrij en grenzeloos is. In antwoord op de onophoudelijke inspanningen van het Leven om zichzelf te vestigen in de fysieke vorm en desintegratie te voorkomen en van het Denkvermogen om zichzelf te bevrijden van zijn binding van de Materie, geeft de Natuur tot een punt toe; maar er wordt alleen een partiële victorie bereikt, want hier roept de Natuur lang een halt toe aan de voortgang van het Leven en het Denkvermogen en trekt een rigide lijn van obstructies en inertie, die zij niet

²⁷ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXV, p. 294.

mogen oversteken. Het resultaat is, “Dwaling achtervolgt altijd zijn kennis, duisternis is onscheidbaar de metgezel en achtergrond van zijn licht”.²⁸ De waarheid van dit gezegde is evident in iedere gang van het leven en in iedere tak van de menselijke kennis. De obstinate inertie van de materie voorkomt de verovering van de Onwetendheid en de brute kracht, die het vermogen is van de Onwetendheid. Zo gefrustreerd moet de queeste van het Leven en het Denkvermogen doorgaan.

Wanneer ook, dat we stoppen om de oorzaak uit te vinden van de verscheidene frustraties, die onze levens bestoken, worden we geconfronteerd met de *derde* fundamentele oppositie, die de Materie biedt aan de Geest. We hebben in een voorgaand hoofdstuk gezien, dat Materie een ondergeschikt principe is van de existentialiteit of substantie van Sachchidananda; het is in werkelijkheid ondeelbaar, maar in de vorm, waarin het gepresenteerd wordt voor ons bewustzijn, is het de culminatie van het principe van verdeling en onderscheiding. We hebben ook gezien, hoe verdeling de hele basis is van actie in de materiële natuur. Ieder van de miljoenen en miljoenen atomen, die de materie samenstellen, neigt zijn gescheiden individualiteit te behouden. Atomen kunnen samenvoegen door hun afgescheidenheid te behouden, maar zij zijn onwillig om zich te verenigen; er kan vereniging zijn door de andere methode van destructie van een unit door een andere. We hebben ook de manier gezien van de eerste verschijning van het vitale principe in de materie, toen het leven de wet van de dood, verlangen en beperking accepteerde en zich probeerde te onderhouden door wederzijds verslinden. Zelfs met de manifestatie van het Mentale Principe moet het Denkvermogen neerbuigen voor het juk van de Materie en werken onder de beperkende condities van verdeling en onwetendheid. Daarom is de mentale kennis nooit vrij van twijfels en ontkenningen, noch maken zijn inspanningen enige zekere en verzekerde voortgang.

Deze zijn niet alles. De onwetendheid en het lijden, waaraan het Leven en het Denkvermogen onderworpen zijn, zouden minder ondraaglijk geweest zijn, wanneer zij niet van hen gewaar waren; het vitale zou niet onbevredigd geweest zijn, wanneer het inert was; het zou niet inspannend zijn aan haar leiband, wanneer het niet gewaar was van haar oneindige vermogen. Wanneer de mens kon leven, zoals de lagere dieren, in een wereld van kalme tevredenheid, zaligvol onwetend van zijn goddelijke bestemming, zou er veel van de scherpe kant worden afgenomen van zijn schrijnende ervaringen van zijn leven. Ontwaakt tot de beperkingen van zijn huidige bestaan voelt de mens de impuls voor het teboven gaan van zijn huidige binding en om voort te gaan naar het Oneindige en het Eeuwige. Achter de drempel van zijn oppervlaktebewustzijn wordt de mens vagelijk gewaar van een goddelijke aanwezigheid. Deze kennis of ervaring maakt de onenigheden van het leven te pijnlijk om te dragen met tevredenheid. En hij kan nooit tevreden rusten, tenzij hij deze blijkbare tegenstellingen, zijn huidige onvermogen en de beroeringen van een Oneindig vanbinnen kan verzoenen, Want, “Hij is de eerste zoon van de aarde, die vagelijk gewaar wordt van God binnenin hem, van zijn onsterfelijkheid of van zijn behoefte aan onsterfelijkheid, en deze kennis is een zweep, die drijft en een kruis van kruisiging, totdat hij in staat is

²⁸ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXV, p. 296.

om het te veranderen in een bron van oneindig licht en vreugde en vermogen“.²⁹

Het bewustzijn, dat verwickeld was in de Materie, is alleen gedeeltelijk tevoorschijn gekomen in het menselijke denkvermogen, dat de middelste term genoemd wordt. Deze partiële verschijning zou gegroeid zijn in een volledige verschijning in de loop van de tijd zonder enig beletsel of belemmering voor de voorgenoemde drievoudige defecten van het natuurlijke wezen. Ieder menselijk individu is opgesloten binnen de vier muren van zijn egoïstische onwetendheid; ieder heeft alleen een beperkte Bewustzijnskracht en ieder wordt blootgesteld aan de aanval, impact en krachtig contact van andere beperkte individuen, die op gelijke wijzen tasten in onwetendheid en verdeling. Deze condities dwingen hem om al het lijden en pijn te ondergaan, die hij soms bijna niet in staat is om te dragen met kalmte. Zijn kennis is beperkt en onzeker en niet in staat om hem te helpen om weg te blijven van strijd en onenigheden, die hem aanvallen bij iedere stap; als een resultaat geeft de wet van verdeling opkomst aan onvermijdelijke reacties in het denkvermogen, zoals verdriet en vreugde, liefde en haat, onderdrukking en neerslachtigheid.

Al deze zijn zonder twijfel de ontkenning van Ananda, en als zij onoverkomelijk zijn, dan zijn inderdaad alle pogingen om bevrediging te zoeken van de Geest op aarde een vergeefse zinsbegoocheling. In feite is deze kijk op dingen de basis van alle pessimistische theorieën van de wereld. Het houdt in stand, dat juist de natuur van het materiële bestaan verdeling en onwetendheid is, wat de oorzaak is van alle lijden. Daarom is het futiel om Vrijheid en Ananda te verwachten binnen de boeien van dit lichaam, leven en denkvermogen. “Het Oneindige kan zichzelf alleen herwinnen door zijn poging om zichzelf te vinden in het eindige te weigeren als een dwaling en een valse stap“.³⁰

Er wordt gezegd, dat het principe van verdeling een schepping is van het Denkvermogen. Van een al-verdelend Denkvermogen werd gezegd, dat het zichzelf verborgen had achter het materiële bestaan en een al-verdelende Levenskracht voert de concepties uit van het al-verdelende Denkvermogen. In dit opzicht van het onderwerp kan, wanneer het Denkvermogen het eerste principe van de schepping is, dat zichzelf versluisde achter de Materie, de verschijning van het Denkvermogen de ultieme verwerving zijn, die mogelijk is in de schepping; want volgens dit inzicht is, wat verwickeld was, reeds ontwikkeld. Er is daarom geen reden om te verwachten, dat met de verschijning van het Denkvermogen, de verdeling en de onwetendheid, die juist zijn natuur zijn, ooit zullen verdwijnen van het aangezicht van de aarde. Alle pogingen om de huidige beperkingen te boven te gaan kunnen niet anders dan futiel zijn en verlossing moet noodzakelijkerwijze ergens anders gezocht worden.

De hele queeste zal een volledig verschillend aspect nemen, wanneer Het de Oneindige Geest is en niet een al-verdelend Denkvermogen, dat Zichzelf verwickelde achter de Materie. Wanneer Het het Supramentale Wezen is, dat deze mantel aantrok van materialiteit, dan is met de verschijning van het Denkvermogen het gordijn nog niet naar beneden gehaald over dit drama van de schepping. Er is geen dwingende reden, waarom de stroom van de evolutie

²⁹ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXV, p. 299.

³⁰ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXV, p. 301.

hier op dit niveau zou moeten stoppen. Het volgende goddelijke principe moet nog verschijnen en het zal er niet voor onmogelijk zijn om een hogere wet op te leggen aan onze fysiek-vitaal-mentale formatie, om alle onenigheden van het leven te transformeren in een eeuwige harmonie.

Er is geen reden om te veronderstellen, dat het ontwikkelende Supramentale Wezen, dat het denkvermogen zou bevrijden van zijn huidige knoop van het verdeelde bestaan, aan het lichamelijke bestaan geen hogere wet zou opleggen dan de huidige van de dood, verdeling en wederzijds verslinden. Wanneer de Materie, zoals we eerder gezien hebben, een gesluierde expressie is van de Goddelijke substantie, dan is er geen reden om te veronderstellen, waarom het Supramentale Wezen niet in staat zal zijn om het masker van inertie en obstructie te verwijderen van het aangezicht van de Materie en het lichaam een geschikte woning te maken van de Geest voor de vreugde van het Oneindige in het eindige. De Materie heeft reeds substantiële veranderingen ondergaan van haar oorspronkelijke conditie. De Materie, die het menselijke lichaam bijvoorbeeld samenstelt, draagt niet het zicht van zodanige grove materialiteit, zoals het verscheen aan het begin van deze wereld, en er is geen reden om te veronderstellen, dat dit materiële lichaam geen verdere transformatie zal ondergaan, om zo een geschikte vruchtbodem te zijn van het Supramentale Licht.

In het kort komt het hele probleem hier op neer: wanneer, zoals we verondersteld hebben, alle onvermogens van materie het gevolg zijn van de zelf-opgelegde beperkingen door het Goddelijke op Zijn eigen substantie voor de Heerlijkheid van de schepping, dan is er geen moeilijkheid om het zicht te accepteren, dat het mogelijk is voor het Goddelijke om de huidige beperkingen te verwijderen van het materiële bestaan om zo een goddelijk gebruik te maken van het denkvermogen en het leven en het lichaam op deze aarde. Wanneer, aan de andere kant, er verondersteld wordt, dat de huidige wetten van de materiële natuur, waarmee we nu bekend zijn, de enige mogelijke relaties vertegenwoordigen, tussen het besef en de substantie, dan moeten we ons afkeren van het onveroverde en onveroverbare materiële principe en onze vrijheid van de beperking ergens anders zoeken, in een andere dan het materiële vlak.

Er lijkt geen enkele dwingende reden te zijn, echter, om de beperkende conclusie als definitief te accepteren. Zelfs hier, zoals we gevonden hebben, zijn er andere toestanden van de Materie, een gradatie, die aantoont, dat het mogelijk is voor de Materie om haar huidige beperkingen te boven te gaan en zich te transformeren onder een hogere wet, die er latent in is.

Hoofdstuk XXVI

DE OPSTIJGENDE SERIES VAN DE SUBSTANTIE

WANNEER we voor een tijd stoppen om te beschouwen, wat de meest essentiële eigenschap van de Materie is, zullen we zien, dat het vastigheid is, --- een ferme respons op de aanraking van het zintuig, die een substantie materieel lijkt te maken. Wat ook de andere eigenschappen zouden kunnen zijn, en er zijn verscheidene, een substantie lijkt materieel te zijn voor ons in proportie met zijn vermogen om solide weerstand te bieden op de aanraking. En, omgekeerd, lijkt een substantie minder materieel te zijn in proportie, zoals het minder weerstand biedt en subtieler is. Als gevolg van deze solide weerstand zijn duurzame vormen van Materie mogelijk geweest, waarop ons bewustzijn gevestigd kan zijn. Deze weerstand voor aanraking maakt een object weer werkelijk voor ons; laat ons een gewone illustratie nemen: veronderstel, dat we plotseling een persoon tegenkomen, die eerder als dood gerapporteerd was; nadat we over de eerste schok van verrassing komen, is onze eerste impuls, voordat we de persoon accepteren als werkelijk en levend en geen verschijning, hem aan te raken met een zicht om verzekerd te zijn, dat zijn lichaam weerstand biedt aan de aanraking, zijn lichaam duurzaam is en grof en niet subtiel en vergankelijk, zoals deze voor ons de test van werkelijkheid zijn. En deze attitude van ons denkvermogen naar de materie, namelijk, haar soliditeit accepteren en vermogen van weerstand op de aanraking als de test van haar werkelijkheid, is precies het symbool van het essentiële object, waarvoor de Zuivere substantie van de Geest overgegaan is in wat we de materiële toestand noemen. Vandaar, dat aanraking en contact voor ons de essentiële basis is van zintuigervaring, want alle andere fysieke zintuigen zijn meer of minder gebaseerd op subtiele en indirecte contacten tussen de waarnemer en het object van waarnemen. In de Sankhya is er een classificatie van de vijf elementtoestanden van substantie, die een progressie aantonen van het meer subtiel naar het minder subtiel, van Ether naar Aarde en Materie is het laatste stadium van zuivere substantie in zijn neerdaling naar grove beelden, wederzijdse ondoordringbaarheid, enzovoort, die enige van de karakteristieken zijn van materie. Intrinsiek is de Materie van dezelfde substantie als de Geest, de ene is grof en de andere subtiel, zij zijn twee uiteinden van de ene Werkelijkheid. Materie is de vorm, waarnaar de zuivere substantie van de Geest geleidelijk neergedaald is met een zicht om oneindige verdeling en veelvoudigheid mogelijk te maken. In het kort is materie de "formule van volbrachte deelbaarheid".³¹

Wanneer de zuivere substantie van de Geest geleidelijk de grofheid van de Materie heeft aangenomen, dan moet er een opstijgende reeks zijn, een gradatie zagezegd, van de grove materialiteit naar de zuivere substantie van de Geest. En in die gradatie kan er niet anders dan een graduele vermindering zijn van de onderscheidende eigenschappen van materie, namelijk, vastigheid, weerstand tegen aanraking, ondoordringbaarheid, enzovoort en een progressieve toename van de tegengestelde karakteristieken, namelijk,

³¹ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXVI, p. 305.

subtiliteit, ontastbaarheid, wederzijdse doordringing, vermogen van variatie van vorm, enzovoort. De Bewuste Kracht heeft Zichzelf zo door exclusieve concentratie verzameld in Materie, dat de latere samengesteld lijkt te zijn uit solide blokken met duurzame vormen, die opvallen tegenover en weerstand bieden aan overeenkomende andere blokken van dezelfde kracht. En tussen deze twee extremen, namelijk, de substantie van de Zuivere Geest en de grofheid en vastigheid van materie, is het waarschijnlijk, dat er een oneindige gradatie is; want de Geest daalde niet abrupt neer naar de materie, maar deed de mantel van onbewustheid en ondoordringbaarheid aan door een gradueel proces van involutie.

De betekenis van voorgenoemde toestand van dingen is van zeer groot belang, wanneer we de mogelijkheid overwegen van een graduele evolutie van een goddelijk menselijk lichaam op deze aarde. Belegerd door alle onvermogens van het fysieke raamwerk en voortdurend bestormd door de dood, verdeling en de veelvoudige conflicten van het leven, de vooruitzichten van een Goddelijk Leven op aarde zou inderdaad extreem schraal zijn, wanneer het huidige juk van de Materie een permanent schadelijke invloed op aarde zou zijn. Maar de kosmische Natuur heeft andere ritmes en er is een wet van de hogere werelden, die in staat is om de verscheidene onvolmaaktheden te verwijderen, die nu het deel lijken te zijn van het materiële bestaan.

Ook in deze wereld is de Materie niet altijd van dezelfde graad van dichtheid of ondoordringbaarheid. Wanneer we het inzicht accepteren van de oude Indiase Fysici, dan zullen we vinden, hoe uit het elementaire stadium van zuivere materiële uitbreiding in de ruimte alle vormen van materie gebouwd zijn; hoe uit een etherische subtiliteit van materiële substantie deze aarde substantie, die de basis van alle merkbare ervaring is, gevormd is. Er is ook een opstijgende reeks in de Materie, die ons leidt van de dichtere naar de minder dichte. Materie is, zoals we gezien hebben, het laatste resultaat van een graduele involutie van de zuivere substantie van de Geest; hier verliest de Geest Zichzelf in een slaap van onbewustheid. Er zijn verschillende gradaties tussen de onbewuste substantie van de Geest, die Materie is, en de Zuivere Substantie van de Geest. In de opstijgende reeks zijn er steeds subtielere formuleringen van de substantie van de Geest als vehikels voor de zelf-expressie van het Leven, Denkvermogen, het Supramentale, Sachchidananda. Dat is te zeggen, in deze wereld is materiële substantie de basis van alles. De zintuigen, bijvoorbeeld, werken door fysieke instrumenten, het Leven werkt door een zenuwstelsel en andere vitale organen; het Denkvermogen moet functioneren in een fysiek lichaam en moet voor zijn denken en andere activiteiten vertrouwen op de data, die binnengebracht worden door de fysieke instrumentatie. Dus we zien, dat de Materie het dominante principe is in deze wereld en het karakteristieke vehikel voor de uitdrukking van het Leven en het Denkvermogen en voor verzamelen van zintuigervaring; deze fysieke organen zijn niet meer de scheppers van zintuigpercepties dan de cortex de schepper is van het denken en als zodanig is er geen dwingende reden, waarom het zintuig, het leven en het denkvermogen omschreven zouden moeten door de Materie. Het is voor de behoefte van de Geest om te ontwikkelen in een wereld van Materie en voor dat doeleinde solide en duurzame vormen te creëren, heeft de zuivere substantie van de geest dit aspect van grove materialiteit aangedaan.

Op gelijke wijze is in de volgende gradatie, dat is te zeggen, in de wereld voorbij dit materiële vlak de substantie van de Geest minder dicht en subtieler en daarom is het geen vlak van substantiële en duurzame vormen, zoals degenen van dit aardse vlak; op dat vlak is vastigheid en weerstand geen test van werkelijkheid. Want het dominante principe en het karakteristieke vehikel voor ervaring is daar het Leven en bewust verlangen. De basis van die wereld is geen onbewuste materie, zoals onze wereld, maar een bewuste kosmische vitale energie. Op dat vlak is de vitale substantie en niet de materiële de basis van alle configuraties. Vandaar dat de Materie en het Denkvermogen op dat vlak onderworpen zijn aan het bewuste Leven en de natuurlijke vrijheid van het Denkvermogen is onderworpen aan vitale verlangens en krachten. Het Levensprincipe is daar de basis van alle uitdrukkingen, juist zoals het materiële principe het is op ons vlak.

De volgende hogere gradatie in de opstijgende reeks is het vlak, waar het Denkvermogen het dominante principe is, en, *als zodanig*, is het Denkvermogen daar vrij van de kluisters van zijn materiële vitale vooringenomenheden en zijn eis gaat boven alle anderen'. De mentale substantie is de substantie, waaruit alle gedaanten en vormen gewezen zijn, zoals het Denkvermogen aangeeft. De relaties van het Denkvermogen met andere objecten worden niet langer geleid door de wet van fysieke of vitale relaties, waarmee we bekend zijn. Het is een wereld van subtiele relaties, subtiele vormen en subtiele werkingen, waarmee we geen ervaring hebben. Daarachter zijn er nog steeds hogere vlakken in de opstijgende reeks, die gedomineerd worden door steeds subtielere principes, het Supramentale, of het nog hogere principe van zuivere Zaligheid of Zuiver zijn, die het Denkvermogen vervangen en we zouden binnen kunnen gaan in de gebieden van het verlichte Goddelijke Bestaan, waarvan enkele uitgebeeld werden in de Indiase religies als het *Brahmaloka* of *Goloka*. Het is in feite een hiërarchie van het minder subtiele naar het subtielere. Vandaar, dat we moeten bevatten, dat "al het kosmische bestaan een complexe harmonie is en niet eindigt met het beperkt gebied van bewustzijn, waarin het gewone menselijke denkvermogen en leven tevreden is om gevangen te zitten".³² Er is een opstijgende reeks van substantie van steeds meer subtiliteit en flexibiliteit; en hoe subtieler het principe is, hoe vrijer het is van haar goddelijk opgelegde bindingen en, *als zodanig*, krachtiger en permanent, dan het grove.

In het licht van de voorgaande analyse kunnen we nu stoppen om ons af te vragen, hoe de voorgenoemde gradaties de mogelijkheden van ons materiële bestaan beïnvloeden? Het antwoord is aangetoond in het volgende patroon van kosmische uitbreiding.

Geen van de vlakken van bewustzijn in de opstijgende reeks is volledig afgesneden of losgemaakt van dat, wat er aan voorafgaat of dat, wat er op volgt. De manifestatie van de Geest is zodanig, dat ieder van de fundamentele principes, namelijk, de Materie, het Leven, het Denkvermogen, het Supramentale, enzovoort, de elementen bevat van alle andere in een latente toestand. Ieder deeltje van de materie is beziel met alle andere elementen in een latente toestand en daarom is de Materie niet geëindigd bij gassen of fysieke krachten alleen. Uit de klaarblijkelijke onbewustheid en immobiliteit van de Materie hebben het Leven en het Denkvermogen zich geleidelijk ontwikkeld

³² *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXVI, p. 310.

en moeten uiteindelijk het Supramentale ontwikkelen. Deze principes, die in slaap liggen in de boezem van de Materie, moeten geleidelijk ontwaken en ontwikkelen door de goddelijke aandrang van uitdrukking van beneden en een superieure druk van de verwante vlakken boven. Als een resultaat van deze dubbele overreding van beneden en boven zullen alle principes zich geleidelijk manifesteren in het materiële wezen in een steeds grotere schittering en daarbij moeten de fysiek-vitaal-mentale formaties, dat wil zeggen, het lichaam, leven en bewustzijn van de mens boven hun huidige beperkingen uitgroeien en een geschikte vruchtbodem worden voor de goddelijke schittering.

De mens zou niets bereiken, dat groter is, dan wat zijn huidige beperkingen aantonen, wanneer zijn wezen beperkt zou zijn tot de mogelijkheden van zijn grove fysieke lichaam, waarmee we bekend zijn. Maar we zijn verzekerd door de oude occulte overlevering, dat er andere en subtielere omhulsels zijn, achter het fysieke lichaam en dat deze grove dichtheid niet alles is van onze substantie. We leren van de oude Vedantische kennis, dat er vijf omhulsels zijn van onze substantie, namelijk, het materiële, het vitale, het mentale, het ideale en het spirituele of zaligmakende (*annamaya, prāṇamaya, manomaya, vijñāmaya en het cinmaya of ānandamaya*) en deze worden de materialen genoemd van drie lichamen, namelijk, het grove fysieke, het subtiële en het causale (*sthūla, sūkṣma en kāraṇa*): de zielpersoonlijkheid verblijft gelijktijdig in al deze lichamen en het is mogelijk voor ons om bewust te worden in alle andere lichamen. De Hathayogis en de Tantriks van India hebben dit tot een wetenschap gereduceerd en hebben subtiële fysieke oefeningen uitgevonden, waarmee de gesloten centra geopend konden worden. Deze oefeningen gaven hen een zodanige controle over het fysieke leven, om hen zo in staat te stellen om vele onmisbare gewoonten van het lichaam straffeloos weg te laten.

We hebben reeds besproken in een voorgaand hoofdstuk, dat achter en boven onze wakende geestesgesteldheid er een uitgestrekt gebied van bewustzijn is, het subliminale, het Psychische en het Centrale Wezen, in het kort, van het onderbewuste tot het Superbewuste, waarvan we nu en dan gewaar worden door een of ander mysterieus proces. We zullen een veel grotere kennis en Ananda hebben, wanneer kunnen ontwaken tot deze subliminale delen van ons wezen en hun wet opleggen aan dit uiterlijke wezen. Op gelijke wijze zijn er achter grove fysieke lichaam subtielere lichamen, zoals we zeiden, met een fijnere wet en een groter vermogen, dat het ondersteunt. Door binnen te gaan in de gebieden van bewustzijn van deze subtiële substantie, kunnen we haar wet en vermogen opleggen aan dit grove fysieke lichaam, leven en gewoonten en hen geleidelijk veranderen. Het lijkt dus, dat de evolutie van een nobeler en subtieler fysiek bestaan, vrij van de boeien van deze grove materialiteit en al haar aanwezige kwellingen, goed binnen de grenzen van de mogelijkheid liggen.

De Materie heeft al enige transformatie ondergaan gedurende de loop van de evolutie. De oorspronkelijke conditie van de Materie onderging enige veranderingen om de vruchtbare grond te worden, waar de plantenwereld aan ontsproot. De Materie onderging verder veranderingen, toen het de lichamen werd van de lagere dieren. Heden ten dage heeft de Materie, op het niveau van de menselijke wezens, een verdere transformatie ondergaan met het zicht om het juiste vehikel van het mentale principe te zijn. De complexiteit van de

cortex en het ganglion is niets meer dan een toestand van materie, die erg veranderd is van zijn oorspronkelijke conditie.

Op gelijke wijze moet de fysieke substantie, in de opstijging van het mentale naar het Supramentale, afkomen van de beperkingen van het grove fysieke, vitale en mentale en opstijgen naar de corresponderende hoogten van een ideaal of causaal lichaam, dat de geschikte vruchtbodem zou kunnen zijn om het Supramentale principe te behouden, dat alle onvolmaaktheden zal uitwieden van onze natuur met het zicht op een radicale transformatie van onze huidige fysiek-vitaal-mentale formatie.

Hoofdstuk XXVII

HET ZEVENVOUDIGE KOORD VAN WEZEN

SRI AUROBINDO heeft vastgelegd, dat de natuur van het Goddelijke het drie-ene principe is van Bestaan - Bewustzijn - Gelukzaligheid, dat de ultieme Werkelijkheid is achter alle kosmische manifestaties. Deze Werkelijkheid verwikkelde Zichzelf geleidelijk in de onbewuste Materialiteit en Het komt tevoorschijn uit zijn zelf-gevangenzetting in de Materie door een langzaam en moeilijk proces van evolutie. De schepping is daarom beschreven als “een beweging tussen twee involuties”.³³ In dit hoofdstuk zullen we onderzoeken, hoe de genoemde Werkelijkheid neerdaalde naar de schepping en de gradaties tussen zijn beweging van neerdaling en opstijging. “Bewustzijn heeft twee verlichtende en effectieve aspecten, toestand en vermogen van zelf-gewaarzijn en toestand en vermogen van zelf-kracht”,³⁴ juist, zoals vuur twee aspecten heeft, namelijk, zijn vermogen van verlichting en zijn vermogen van branden; dit zijn twee onscheidbare aspecten van hetzelfde ding, vuur. Op gelijke wijze ziet het Goddelijke bewustzijn, door het aspect zelf-gewaarzijn of wordt gewaar van zijn oneindige potenties en door Zijn vermogen van zelf-kracht werpt Het een orde van de waarheid uit voor manifestatie uit de oneindige mogelijkheden, die Erin verweekeld zijn. Het Supramentale, dat het Vierde of het intermediaire principe wordt genoemd, voert deze dubbele functie simultaan uit, namelijk, ziet Zijn oneindige mogelijkheden met een goddelijk zelf-gewaarzijn en selecteert en manifesteert een orde van waarheid uit hen volgens hun inherente waarheid. Het Supramentale is de creatieve activiteit van Sachchidananda, het is het Werkelijke Idee, de Kennis-Wil, waarin een Goddelijke Kennis en Wil gemengd is in volmaakte vereniging. De natuur van dit aspect is *in extenso* besproken in meer dan een van voorgaande hoofdstukken. De goddelijke Gnosis laat de schepping bewegen tussen de principes van Eenheid en Veelvuldigheid. Het gaat voort van de Ene naar de Velen en scheidt een klaarblijkelijke, geen werkelijke, verdeling en demarcatie met een zicht op een uiteindelijke Eenheid ... *abibhaktam ca bhūteṣu vibhaktamiba ca sthitam*. Het werpt een vloek van onwetendheid en verdeling op de denkvermogens van de menselijke wezens en dit aspect is weer de oorzaak van de hardnekkige aspiratie in het menselijke hart om haar beperkingen te boven te komen en op te stijgen naar het Land van Licht en Verlossing.

We hebben in enige voorgaande hoofdstukken ook gezien, dat het Denkvermogen, het Leven en de Materie, zoals wij ze nu kennen, de ondergeschikte principes zijn van hogere goddelijke principes. Het Denkvermogen is een ondergeschikt principe van het Supramentale, het Leven een ondergeschikt vermogen van het krachtaspect van Sachchidananda en Materie is een vorm van de goddelijke substantie. Al deze zijn de ondergeschikte aspecten van de hogere principes in een toestand van onwetendheid en verdeling, waar het besef van Eenheid volledig verloren is in een besef van verdeling en onderscheiding. Apart van de drie lagere principes

³³ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXIV, p. 158.

³⁴ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXVII, p. 316.

boven van denkvermogen, leven en materie, is er een vierde principe, dat de ziel is; het draagt een dubbel aspect in ons, namelijk, de Verlangensziel of het Ego, aan de voorkant, en het ware Psychische Wezen achter ons oppervlaktebewustzijn en als het centrum van onze individualisatie.

Heerlijkheid is het geheim van de schepping; het is een spel van de zelf-heerlijkheid van het Goddelijke Wezen. Maar we missen deze heerlijkheid in ons oppervlaktebewustzijn als gevolg van onze egoïstische onwetendheid en hoe sneller we in staat zijn om onze huidige beperkingen van het oppervlakkige ego te boven te gaan, hoe sneller we de Goddelijke heerlijkheid van het Wezen proeven, die nu terug gehouden wordt in het subliminale, beneden de drempel van ons uiterlijke bewustzijn, en in ons Superbewuste wezen. In zeldzame momenten van verlichting krijgen we een glimp van de Heerlijkheid, die de Waarheid is en onderhoud van deze wereld van blijkbare dissonanten en disharmonieën. Het is heerlijkheid, waaruit deze wereld opwelde, het is Heerlijkheid, die het onderhoudt en naar heerlijkheid gaat het voort. In het kort daalt van het Zuivere Bestaan het Goddelijke neer naar het Kosmische Wezen door het spel van zijn Bewuste Kracht en Zaligheid en het medium van het Supramentale; en Het stijgt nu op of gaat voort van onbewuste materie door een geleidelijk ontwikkelend Leven en Denkvermogen naar zijn volledige manifestatie in oneindige centra door het medium van het Supramentale. Zo beziel met de goddelijke drang naar zelf-manifestatie, gaan we stap voor stap voort met een geleidelijk ontwakend Psychisch Wezen, door steeds hogere niveaus van verlichting naar onze goddelijke bestemming.

Bestaan - Bewustzijn - Zaligheid, anders genoemd als de Hogere Drie-Eenheid, is de bron van alle kosmische manifestaties. In feite is dit universum een zelf-expressie van zijn essentiële werkelijkheid. Het Supramentale, het creatieve aspect van het Goddelijke is het Vierde principe. De voorgenoemde vier principes, namelijk, Bestaan, Bewustzijnskracht, Zaligheid en het Supramentale behoren bij de Bovenste hemisfeer of *parārdha* en uit hen zijn door zelf-beperking de lagere principes ontwikkeld van Materie, Leven, Psyche en Denkvermogen, deze latere behoren tot de Lagere hemisfeer of *aparārdha*. In het gebied van de Bovenste hemisfeer ontwaakt het Allerhoogste Goddelijke van Zijn toestand van zelf-geabsorbeerde verrukking tot een bijzondere Waarheid van Zijn eigen Wezen en Zijn creatieve aspect, het Supramentale, werpt die Waarheid uit voor manifestatie; het resultaat is de lagere trilogie van Materie, Leven en Denkvermogen, de ondergeschikte principes van de lagere hemisfeer, waar het besef van eenheid zich geleidelijk teruggetrokken heeft achter een besef van verdeling en onderscheid voor een ultieme eenheid. Samen met deze trilogie is er een ander principe, de Psyche, zoals we gezegd hebben, die een ondergeschikt principe is van de Goddelijke Zaligheid.

Bestaan	Materie
Bewuste Kracht			...	Leven
Zaligheid	Psyche
Supramentale		Denkvermogen

Dit zijn de acht principes of de koorden van het Wezen, die verwickeld zijn in de schepping. De hogere Drievuldigheid van Bestaan - Bewustzijnskracht -

Zaligheid van de Hogere Hemisfeer en de lagere principes van Materie, Leven Psyche en Denkvermogen met het Supramentale als de knoop, die de twee hemisferen verbindt of ertussen bemiddelt. Het Supramentale is het Vierde principe in de orde van de neerdaling en ook het Vierde Principe in de opstijging --- *tirīyam dhāma* --- de vierde houding van het bestaan, de Psyche, die het principe, het zielprincipe is achter Materie, Leven en Denkvermogen. Er moet niet verondersteld worden, dat de voorgenoemde principes onderscheiden en gescheiden werkelijkheden zijn; de hogere principes zijn de vier aspecten van de ene Allerhoogste Werkelijkheid, en ieder van de lagere principes, zoals boven getoond is, is een ondergeschikte of gesluierde uitdrukking van ieder van de hogere principes. Zij zijn de zeven (met de toevoeging van de Psyche, de acht) koorden van het Wezen. Materie is het gesluierde aspect van de Existentialiteit van Brahman, Leven is een gesluierd aspect van Bewuste Kracht, Psyche een vonk van het aspect van de Goddelijke Zaligheid en Denkvermogen een gesluierde uitdrukking van het Supramentale; er is niets in deze wereld, dat geen meer of minder partiële uitdrukking is een of ander Waarheid van Sachchidananda. Het Supramentale, de Goddelijke moeder, zal de sluier van onwetendheid breken van het Denkvermogen en zal de neerdaling mogelijk maken van het Licht en het Vermogen van de hogere naar de lagere hemisfeer en de transformatie helpen van de lagere natuur. De Goddelijke Moeder is naar beneden moet komen naar deze schepping voor de verheffing van de achtergestelde mensheid naar het Licht en de Zaligheid van de bovenste hemisfeer --- op deze mogelijkheid berust de belofte van een Goddelijk Leven.

Een uitgestrekte universele zelf-heerlijkheid is de oorzaak, essentie en object van het kosmische bestaan. Ofschoon deze Heerlijkheid nog niet blijkbaar is aan de oppervlakte, moet de vooringenomenheid van het hele bestaan het zoeken zijn van de essentiële Heerlijkheid van het Bestaan; en voor zover dat men zijn werkelijke wezen ontdekt, ontwaakt men tot deze geheime extase en de vreugde van vereniging met het Goddelijke in Liefde en verrukking van bezit.

Bestaan, Bewustzijn en Zaligheid zouden zichzelf helemaal niet manifesteren in een vaste orde of relatie zonder het spel van de vierde term, het Supramentale --- de Goddelijke Gnosis --- die bepaalde relaties fixeert uit de oneindige mogelijkheden, zoals al reeds genoemd is. Maar dit Supramentale is niets anders dan een aspect van Sachchidananda Zelf en brengt niets anders naar buiten dan een vaste orde van waarheden van Zijn eigen Wezen.

De Hogere Drievuldigheid is dus de essentie van de schepping. Maar de lagere trilogie van Denkvermogen, Leven en Materie zijn even belangrijk voor deze kosmische manifestatie, niet noodzakelijkerwijze in de ruwe en onwetende vorm en conditie, zoals we ze heden ten dage kennen, maar tenminste in enige andere vorm of soort actie, hoe lumineus en subtiel ook. Want "het Denkvermogen is essentieel die faculteit van het Supramentale, die meet en beperkt, die een bijzonder centrum en inzichten fixeert van dat, de kosmische beweging en zijn interacties".³⁵ Het is waar, dat het denkvermogen niet zo beperkt hoeft te zijn op een bijzonder vlak, maar deze soort kosmische manifestatie zou niet mogelijk zijn zonder afbakening of oprichting van vaste

³⁵ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXVII, p. 323.

en exclusieve centra of standpunten en het Denkvermogen is essentieel het instrument van zodanige verdeling, onderscheid of afbakening. Zonder een soort beperking zou er geen kosmos geweest zijn, maar alleen een universele zelf-diffusie, alsof het Allerhoogste Wezen mijmert binnen Zichzelf zonder enige gedaante of vorm te geven aan Zijn mijmering, juist zoals een dichter zou kunnen mijmeren en mijmeren zonder aan zijn mijmeringen enige uitdrukking te geven; maar, wanneer hij enig gedicht moet scheppen of produceren, dan moet hij zijn mijmeringen beperken en zijn gedachten laten lopen door een vast kanaal. Dit is exact de functie van het Denkvermogen, namelijk, grenzen fixeren, gedaante en vorm geven aan vormloze waarheden.

Leven en Materie of Vorm zijn op overeenkomstige wijze onmisbaar voor deze kosmische manifestatie. Het Leven is, zoals we gezien hebben, een ondergeschikt principe van het Krachtaspect van het Goddelijke Bewustzijn en het bepaalt de kracht en actie in de vaste centra van bewustzijn. Het is een verdeelde actie van de onverdeelde energie, maar zijn verdeelde actie is noodzakelijk om een kosmische harmonie te ondersteunen. De werking van het Leven zou erg verschillend kunnen zijn op andere vlakken, maar het is altijd het principe van dynamiek, vitaliteit, --- het principe, dat bekend was als *vāyu* of *prāṇa* bij de Indiase denkers.

Op overeenkomstige wijze zou Materie, die een vorm is van de Goddelijke substantie, erg verschillend kunnen zijn van wat het nu is. Het zou veel subtieler kunnen zijn, veel minder rigide en grof. Maar het is onmisbaar met een zicht om enige bepalingen van vorm mogelijk te maken, dat anders niet mogelijk zou zijn, zoals we al gezien hebben in een voorgaand hoofdstuk; Materie is de basis van vaste vormen en bepalingen in deze wereld. Er zouden scheppingen kunnen zijn op miljoenen andere manieren, maar, wanneer er een schepping moest zijn van namen en vormen, zodanig als we om ons heen zien, dan moest de Goddelijke substantie dit uiterlijk dragen van grovere materialiteit op de basis waarvan duurzame gedaanten en vormen mogelijk zijn.

Omdat alle voorgenoemde principes verward zijn in deze schepping, kan de evolutie van het zevenvoudige vermogen van het wezen niets anders dan zijn bestemming zijn. *Initieel* kan de ene of de andere van de voorgenoemde principes blijkaar zijn, maar zelfs zo zijn de andere verward, waar een van hen ook blijkaar is; bijvoorbeeld, zover als het deze wereld betreft, was alleen één principe, de Materie, blijkaar aan de oppervlakte; maar de Materie was beziel met alle andere principes en daarom ontwikkelen zij geleidelijk uit hun involutie in de Materie. Het leven verscheen uit het verwardde Leven, het denkvermogen verscheen uit het Denkvermogen, dat verborgen is achter de Materie en er is geen reden om te veronderstellen, dat het proces hier stopt. Vandaar, dat het Supramentale zal verschijnen uit zijn zelf-verborgenheid achter de Materie en zo de volledige manifestatie naar buiten zal brengen van de Drie-ene Glorie van Sachchidananda, dat de essentiële Waarheid is achter alle configuraties.

De laatste vraag blijft om beantwoord te worden: waar zal deze voltrekking plaatsvinden? Waar gaat de Supramentale manifestatie plaatsvinden? Is dit aardse vlak bestemd om geheiligd te worden door de vloed van het Supramentale Licht of gaat het plaats vinden in een of andere andere wereld verderop? Wanneer de komst van de mens, die vandaag staat tussen de Geest en de Materie geen andere bestemming heeft dan te waden door de

angsten van dit aardse leven tot zijn verlossing in zelf-vernietiging in Nirvana of zelf-onderdompeling in een kenmerkloos Brahma, dan moet inderdaad het gordijn neergelaten worden over al onze hoop en aspiraties voor een eventuele transformatie van de menselijke natuur en een Goddelijk Leven op aarde. Maar Sri Aurobindo zegt, “de oude zieners geloofden in deze mogelijkheid voor de mens en hielden het als zijn goddelijke bestemming”.³⁶

“In deze progressieve wereld, met dit menselijke schepsel, waarin de Goddelijke vonk aangestoken is, is het waarschijnlijker, dat werkelijke wijsheid zal verblijven met de hogere aspiratie, dan met de ontkenning van aspiratie”,³⁷ ondanks de trend van het moderne denken naar het tegenovergestelde. Want de Waarheid is al verborgen in het menselijke hart en onze hardnekkige aspiratie is haar constante aanroep om bevrijding van haar zelf-opgelegde verborgenheid.

³⁶ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXVII, p. 325.

³⁷ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXVII, p. 325.

Hoofdstuk XXVIII

HET SUPRAMENTALE, HET DENKVERMOGEN EN HET BOVENMENTALE MAYA

SRI AUROBINDO gaat nu, na ons verteld te hebben, in het laatste hoofdstuk, over deze schepping als het spel van de Goddelijke Zelf-Heerlijkheid en de toepassing van de Hogere Drie-eenheid, Bestaan - Bewustzijn - Zaligheid, in het zevenvoudige koord van het Wezen, met het Psychische erachter als de achtste, door om in grotere details het proces te onderzoeken, waardoor de Geest in de Onwetendheid sprong. We hebben gezien, in voorgaande hoofdstukken, hoe het Supramentale, de Heer van de schepping, op Zichzelf sluier na sluier wierp en Zichzelf daarbij geleidelijk verwickelde in onbewustheid. En hoe uit de onbewustheid Materie, Leven en Denkvermogen verschenen als een prelude voor de volledige verschijning van het Supramentale vanuit Zijn zelf-gevangenzetting in de Materie. De Heer van de schepping zonk, als het ware, geleidelijk in de slaap van onbewustheid en Hij ontwaakt geleidelijk weer door het proces van de evolutie. Dit wordt in het kort genoemd als de bedoeling en de betekenis van de scheppende activiteit.

Er wordt gezegd, dat de verdeling van het bewustzijn de oorzaak is van de onwetendheid, waarin deze lagere principes van Materie, Leven en Denkvermogen geworsteld hebben; maar er is niets in de oorspronkelijke natuur van deze principes, die een val noodzaakten van de kennis naar de onwetendheid. Want we hebben gezien, dat het Denkvermogen een vervormde reflectie is van het Supramentale, dat zijn essentie is, het Leven is een verdeelde werking van de Bewuste Kracht van het Goddelijke en Materie is niets anders dan een vorm van de substantie van het Oorspronkelijke Bestaan. Deze zijn in werkelijkheid onderschikte principes van de Hogere Drievuldigheid en er is geen dwingende reden, waarom deze verdeling van het bewustzijn en de opvolgende onwetendheid naar voren zou komen in hun natuur. Ornamenten, die van goud gemaakt zijn, moeten essentieel van goud zijn, hoe zij ook met vuil bedekt zijn en zij kunnen niet anders dan hun glans terugkrijgen na een borsteling. Wat verduisterde dan het Licht van het Supramentale van het mentale bewustzijn, dat dan, als consequentie, moet tuimelen door zijn aardse reis in onwetendheid en verdeling? Van ons bewustzijn wordt gezegd, dat het een "half licht is tussen de volle dag van de Supramentale Waarheid en de nacht van de materiële onbewustheid".³⁸ We zijn verzekerd, dat deze onwetendheid het resultaat is van een exclusieve concentratie van de Goddelijke Bewuste Kracht op één aspect van de Werkelijkheid, maar het is niet onze bestemming om te wentelen in onwetendheid en verdeling tot het eind van het hoofdstuk. We zullen onze huidige beperkingen teboven komen en het Licht en Vermogen ontdekken, waarvan gezegd wordt, dat ze op dit moment gesluierd zijn voor ons.

Maar de kloof tussen dit half verlichte bewustzijn, dat we kennen als denkvermogen en de overvloed van het Supramentale Waarheidsbewustzijn is

³⁸ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXVIII, p. 327.

inderdaad zo wijd, dat een transitie van de ene naar de andere onmogelijk lijkt. Er zijn gradaties tussen de twee niveaus van bewustzijn, namelijk, ons denkvermogen en het Supramentale. Ons denkvermogen is een zoeker naar Waarheid, terwijl het Supramentale het Waarheidsbewustzijn Zelf is; de ene is dealer in mogelijkheden, die probeert om van het bekende naar het onbekende te gaan door fouten en halve waarheden en het kan op zijn best een partiële kennis opbouwen, terwijl de andere in het constante bezit is van de integrale Waarheid. Het is toegegeven, dat ons denkvermogen tot een grote mate gehinderd wordt door het leven en het lichaam en het heeft niet de vrijheid van het Oorspronkelijke Denkvermogensprincipe; maar het denkvermogen is op zijn best essentieel een instrument van onwetendheid. De twee lijken inderdaad zo ongelijksoortig te zijn, dat zonder enig intermediair principe tussen dit Denkvermogen in onwetendheid en het Denkvermogen in kennis, het futiel zal zijn om een transitie te verwachten naar het hogere niveau van bewustzijn, --- hoe kan men een zolder bouwen zonder trap of over een kloof onderhandelen zonder een brug? Er zou zelfs toegeven kunnen worden, dat er andere radicale transities zijn in deze wereld, zoals, van Materie naar Leven, van onbezield zijn naar bezield, enzovoort; maar in feite zijn er oneindige gradaties van de ene naar de andere en zij zijn niet zo abrupt als zij lijken aan de oppervlakte. Er is hier niet een zodanige wijde kloof, als lijkt te bestaan tussen het Supramentale Waarheidsbewustzijn en het Denkvermogen in onwetendheid.

Vervolgens, wanneer we voor een moment aannemen, dat gradaties bestaan, dan zijn zij buiten het gebied van het menselijke bewustzijn; daar heeft ons normale bewustzijn geen ingang. Ons mentale bewustzijn heeft een beperkt gebied en gewoonlijk zijn we niet bewust van iets, dat er beneden of erboven is; we hebben bijvoorbeeld geen gewaarzijn van dingen en gebeurtenissen op de niveaus onder de mentale en op de Supramentale. Daarom hebben we geen middelen van communicatie met het dier, omdat het onder ons gebied van bewustzijn is. Ons vermogen van horen heeft, bijvoorbeeld, een beperkt gebied en we kunnen geluiden alleen horen, wanneer zij komen binnen zijn gezichtsveld en enig geluid buiten die limiet is onhoorbaar voor ons. De veronderstelde gradaties, zelfs wanneer zij bestaan, behoren tot een hoger niveau van bewustzijn, dat boven het gebied is van ons mentale bewustzijn en we hebben geen middel om ermee te communiceren. Op een bepaalde manier zou het een gesloten boek voor ons kunnen zijn. Wanneer we daarom falen om enig contact te hebben met deze gradaties, dan kunnen zij niet dienen als verbindingen tussen onze Onwetendheid en de Kennis, waarnaar we aspireren. Moet de Natuur dan een halt toeroepen aan enige verdere evolutionaire vooruitgang?

Bij een zorgvuldiger onderzoek van onze mentale ervaringen zullen we vinden, dat wat we beschouwen als de normale toestand van ons denkvermogen, dat is te zeggen, geen ingang heeft tot of hoe dan ook geen contact heeft met de hogere niveaus van bewustzijn, helemaal niet juist is. Er zijn gesluerde of half gesluerde overgangen, die het denkvermogen verbinden met de hogere gradaties van bewustzijn. Laten we, bijvoorbeeld, de Intuïtie nemen; intuïtie is geen van de roestige wapens van het menselijke denkvermogen voor de verkrijging van een partiële kennis. Het brengt naar het denkvermogen een directe visie van de Waarheid en zijn bron is ergens voorbij de grenzen van onze menselijke geestesgesteldheid. Het is een

projectie van de hogere gradaties van bewustzijn in het menselijke denkvermogen. "Intuïtie", zegt Sri Aurobindo, "is een rand van Licht, dat uitgestoten wordt door het geheime Supramentale". Voordat de intuïtie aan de oppervlakte komt, is het ongetwijfeld vermengd met veel mentale substantie en het is moeilijk om een zuivere intuïtieve drang te voelen, toch brengt juist het feit van deze intuïtieve flitsen, hoe vermengd met de mentale substantie zij ook zijn, een onbetwistbare waarheid tot stand, dat er overgangen zijn van ingang tot of communicatie tussen tussen het denkvermogen en de hogere gebieden van de Geest, anders zouden deze intuïtieve flitsen niet kunnen komen binnen de gezichtskring van ons oppervlaktebewustzijn. Er zijn ook andere ervaringen, die aantonen, dat het denkvermogen zijn normale gewoonten kan overtreffen op verscheidene andere manieren. Dit zal evident zijn van het volgende.

Onpersoonlijkheid, bijvoorbeeld, is een kwaliteit, die karakteristiek is voor hogere mentale vlakken; ons grootste nadeel is onze egocentriciteit. We kunnen normaal alleen denken in termen van ons eigen ego, onze persoonlijke gemakken, persoonlijke inzichten, persoonlijke voorkeuren en afkeuringen; in het kort, ieder klein ding in onze levens wordt beoordeeld door de norm van onze persoonlijke voorkeuren en afkeuringen en niet op zijn intrinsieke waarde. Dit voortdurende besef van een nauwe persoonlijkheid is een moeilijkheid, waar moeilijk vanaf te komen is. Toch overtreft het denkvermogen zijn egocentrische bewustzijn en breidt zich uit naar een besef van onpersoonlijkheid op zeldzame momenten van mentale onthechting. Dan komen we weer het fenomeen van "genie" tegen, dat in werkelijkheid een penetratie is van een straal van licht van een superieur niveau van bewustzijn naar onze menselijke geestesgesteldheid. Een genie zou handelingen uitvoeren of problemen oplossen op een manier, waarop het normale menselijke denkvermogen niet in staat is om het te doen. Een "Inspiratie" is een ander fenomeen, waarvan de bron onmiskenbaar is. Het opent voor het denkvermogen een wereld van visie en kennis, waartoe het gewoonlijk geen toegang heeft. Een geïnspireerde kunstenaar of dichter overtreft zichzelf, voorlopig, en vaak is hijzelf verrast over zijn eigen producties, wanneer zijn denkvermogen terugvalt in zijn normale toestand. Als laatste openen de spirituele ervaringen van de zoekers van Waarheid voor het denkvermogen de toegangspoorten naar hogere vermogens van bewustzijn en de mogelijkheid van zelf-overtreffing. We zouden daarom deze gevallen moeten accepteren als onmiskenbaar bewijs van het feit, dat het menselijke denkvermogen in staat is om zichzelf te overtreffen in verscheidene richtingen en er zijn lijnen van contact of gesluisde of gedeeltelijk gesluisde doorgangen, die leiden naar de hogere graden van bewustzijn, tenzij we met een obscuriteit, die karakteristiek is voor onze menselijke geestesgesteldheid, weigeren om de waarheid waar te nemen.

Van ons denkvermogen wordt gezegd, dat het een instrument van onwetendheid is. Deze onwetendheid is veelvuldig. Wij zijn onwetend over onze ware zelve, onwetend over de ware natuur van de schepping en onwetend over het Absolute, de eeuwige bron van alle wordingen; het zal een handeling van zelf-vinden zijn, die ons geleidelijk in staat zal stellen om de werkelijk natuur te kennen van de objectieve wereld en ons uiteindelijk zal leiden naar de ultieme Waarheid. Voor alle bedoelingen en doeleinden nemen we ons uiterlijke wezen, dat bestaat uit ons oppervlaktebewustzijn en het

lichaam als het volledige menselijke individu. Maar in werkelijkheid is ons denkvermogen of oppervlaktebewustzijn alleen een nauwe strip van een veel uitgestrekter gebied, dat ons werkelijke wezen is. Sri Aurobindo zegt, “we zijn niet alleen, wat we kennen van onszelf, maar een immense meer, dat we niet kennen; onze momentane persoonlijkheid is alleen een bel in de oceaan van ons bestaan”.³⁹ Achter dit oppervlaktebewustzijn is er ons subliminale wezen, dat bestaat uit een Innerlijk Denkvermogen, Innerlijk Leven en innerlijke subtiel-fysieke entiteit; achter het subliminale is er het Psychische Wezen of zielpersoonlijkheid, dat het ware centrum is van onze individualisatie. En boven het hele gebied is ons Centrale Wezen of Jivatman, dat voor ons nu superbewust is. Dit menselijke individu is een veelvoudige persoonlijkheid; het Centrale Wezen presideert over ieder individu en werpt zijn invloed indirect op hem door zijn vertegenwoordiger op ieder niveau van het menselijke bewustzijn. Er zijn, bijvoorbeeld, het Psychische Wezen, het Mentale wezen, of Innerlijke Mentale, het Vitale wezen of Innerlijke Vitale en het Fysieke Wezen of het Innerlijke Fysieke; zij zijn allen de vertegenwoordigers van het Centrale Wezen en zij handelen door de instrumentatie van ons uiterlijke of Oppervlaktewezen, waarop zij voortdurend een subtiele invloed uitoefenen voor hun geschikte begeleiding. Ons ego of de Verlangensziel, die nu het vervormde of frontale aspect is van het Psychische Wezen, heeft geen directe kennis van deze waarheid van ons wezen, ofschoon de impulsen van het subliminale af en toe naar ons toe komen door de kieren in de muur van onwetendheid, die het oppervlaktebewustzijn afsluit van de diepte en kennis van het sublieme zelf.

We zouden hier kunnen pauzeren om de vraag te stellen of het voor ons mogelijk is om een inkijk te hebben in de superieure gradaties van ons wezen? Ja, er zijn twee opvolgende bewegingen van ons bewustzijn, waardoor we toegang kunnen hebben tot die superieure gradaties van ons bewustzijn; het proces is inderdaad moeilijk, maar niet onmogelijk. Eerst kunnen we door naar binnen te gaan door de muur breken van onwetendheid tussen ons oppervlaktebewustzijn en de rest van ons wezen, en dus direct gewaar van ons subliminale zelf. We zullen dan in die innerlijke delen ons grotere zelf ontdekken, een subliminaal bewustzijn, wiens capaciteit voor kennis meer extensief is dan dat van ons oppervlakte-zelf. Het heeft een grotere dynamiek, groter inzicht in de waarheid zonder de instrumentatie van de zintuigen, die voorbij de capaciteit ligt van onze huidige uiterlijke geestesgesteldheid. Het heeft het vermogen van een direct gewaarzijn en een directe communicatie met universele krachten. Door nog dieper naar binnen te gaan, zullen we ons werkelijke zelf vinden, het psychische wezen en het vinden van dit, ons werkelijke zelf, zal ons in staat stellen om op te stijgen naar steeds hogere niveaus van bewustzijn, naar domeinen voorbij de capaciteit van onze huidige menselijke geestesgesteldheid. Het vinden van ons ware zelf zal ons een uitbreidend gewaarzijn geven van de waarheid van de kosmos, zal een realisatie naar voren brengen, dat de objectieve wereld niets iets is, dat onderscheiden en gescheiden van onszelf is en aan ons opgelegd van buitenaf, zoals we ons gewoonlijk voorstellen, dat het is; we zullen realiseren, dat ons werkelijke zelf het ware zelf is van alle wezens; het is de Heer, die de kosmos doordringt, het is de Heer, die vorm genomen heeft in ons, die ieder

³⁹ *Het Goddelijke Leven*, Vol. II, p. 398.

en alles geworden is --- *Vāsudeva sarvamiti*. Dus door de twee opvolgende bewegingen van binnenwaarts gaan en naar boven opstijgen, rijzen we naar een spirituele toestand, die ver voorbij het niveau van ons oppervlaktebewustzijn ligt. We rijzen naar superieure hoogten van steeds grotere verlichting, waar de Waarheid en kennis van de hogere regionen in ons lijkt te stromen en de somberheid te verdrijven van egoïstische onwetendheid en onvermogen. Zo rijzen we door gradaties naar een niveau, dat ligt tussen het Supramentale en onze mentale onwetendheid, dat lumineus is met het Licht van het Supramentale Waarheidsbewustzijn.

Nu beschrijft Sri Aurobindo, evident van zijn eigen spirituele ervaring, de gradaties, of de stappen van de opstijging naar de superieure gradaties van bewustzijn. Met de graduele opstijging van bewustzijn naar steeds grotere hoogten lijkt er een "omlaag stromen van massa's van een spontane kennis, die de natuur aanneemt van Denken, maar een verschillend karakter heeft van het proces van denken, *waaraan we gewend zijn*."⁴⁰ In het kort wordt het denkvermogen capabel om een meer of minder integrale kijk te nemen van al zijn ervaringen. Er is een opstijging naar steeds grotere hoogten van bewustzijn, *eerst*, naar wat het 'Hogere Denkvermogen' wordt genoemd, en nog verder er voorbij naar het 'Verlichte Denkvermogen' en verder voorbij naar wat genaamd is als het 'Intuïtieve Denkvermogen'; dit zijn de niveaus van graduele opstijging, waar het bewustzijn een meer of mindere directe kennis heeft van de Waarheid; het hoeft niet langer door het vervelende proces te gaan van het opbouwen van directe kennis, *waar we heden ten dage alleen toe in staat zijn*. Wanneer we verder opstijgen, bereikt het denkvermogen het niveau van de Intuïtie, waar we altijd de Waarheidsvisie, het Waarheidsdenken, het Waarheidsbesef, het Waarheidsgevoel zullen hebben; het zal een direct zien zijn van de Waarheid, die alle mogelijkheden zal uitsluiten van dwaling en onwetendheid, anders dan die van onze huidige mentale visie en denken en besef en gevoel, die steeds vaker op zijn best een mengsel zijn van halve waarheden en dwalingen. Wanneer het denkvermogen verder *recht* omhooggaat naar de bron van deze Intuïtie, stijgt het op naar het Bovenmentale niveau, waar er een hogere en grotere Intuïtie is en daarboven liggen de Supramentale gebieden. Dit Bovenmentale is het intermediaire principe, dat we zoeken; het is de werkelijke mediator tussen het Supramentale en het Denkvermogen in onwetendheid, de oorspronkelijke determinant van alle bewegingen, die leiden naar onwetendheid en verdeling. Dit Bovenmentale is het vermogen, dat geleidelijk de volledige lagere hemisfeer werpt in de Kennis-Onwetendheid. Het is de verbinding, die we zochten tussen de Allerhoogste Kennis en de Kosmische Onwetendheid.

Van het Bovenmentale wordt gezegd, dat het een gedelegeerde is van het Supramentale Bewustzijn, de eerste ouder van verdeling en onwetendheid. We zullen nu proberen zo ver mogelijk het belang en de betekenis te begrijpen van al deze termen. Met onze huidige mentale capaciteit is het niet mogelijk om een precieze opvatting te vormen van de natuur en de werking van dit wonderprincipe, het Bovenmentale, maar we zullen proberen iets van zijn functies te begrijpen in de volgende paragrafen.

Het Supramentale is de schepper, Het zou zichzelf direct kunnen manifesteren in de schepping, waarom komt het bovenmentale dan binnen?

⁴⁰ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXVIII, p. 334.

Welke functie moet dan het bovenmentale uitvoeren? Het antwoord zal evident zijn, wanneer we alleen de trend onderzoeken of de natuur van de scheppende activiteit. Want het lijkt, dat deze schepping een “Lila van spirituele involutie en evolutie” is, dat is te zeggen, de Geest verwikkelde zichzelf in materiële onbewustheid en onwetendheid en Het bevrijdt zichzelf nu geleidelijk van zijn zelf-gevangenzetting in de Materie en de opvolgende onwetendheid en verdeling door een langzaam en moeilijk proces van evolutie. Deze onbewustheid en onwetendheid zou niet mogelijk geweest zijn, als het Supramentale Licht direct geworpen was in de schepping; vandaar, dat het noodzakelijk was om geleidelijk het Licht van het Supramentale te overschaduwden door meer of minder transparante sluiers om het halo van de Supramentale Schittering. Zo was het, dat het bovenmentale binnenkwam, het bovenmentale is de eerste waas rond het volkomen Licht van het Supramentale.

In feite is het bovenmentale geen ander vermogen dan het Supramentale Zelf met een dunne sluier erover geworpen, en daarom wordt het bovenmentale een ‘inferieur Supramentaal’ genoemd, dat, ofschoon lumineus met het Licht en de Kennis van het Supramentale, het opbreekt in gescheiden aspecten en een dominante spanning zet op ieder van deze aspecten gescheiden. Op het bovenmentale vlak is er inderdaad een gewaarzijn van de essentiële eenheid van dingen, maar dit gewaarzijn is niet integraal, zoals in het Supramentale; het is alleen een gewaarzijn van eenheid in *spirituele cognitie*, anders dan het Supramentale, waar dit besef van essentiële eenheid een intiem en *altijd aanwezig* geheim is. Bovendien wordt de actie van het bovenmentale niet direct bepaald door dit besef van eenheid of vereniging.

Dus begint in het bovenmentale of op het bovenmentale niveau het eerste besef van scheiding of onderscheiding, vandaar, dat het de eerste ouder genoemd wordt van verdeling en onderscheid. Het erkent scheiding, ofschoon op een basis van eenheid. In onze huidige mentale cognitie bekijken we dingen als onderscheiden en gescheiden van elkaar, er is een altijd een aanwezig besef van verdeling en exclusiviteit in onze cognitie; terwijl er in het bovenmentale ook een perceptie is van verschil, maar daar is het bewustzijn globaal en niet exclusief, zoals het onze, dat is te zeggen, in de bovenmentale cognitie zijn deze verschillen geen onverzoenbare tegengestelden, maar co-existente correlatieven --- terwijl hun totale som de totale waarheid opmaakt. Voor het bovenmentale begrip wordt de totaliteit samengesteld door toevoegen, door verenigen of samensmelten van *onafhankelijke werkelijkheden*, maar in het Supramentale begrip is er geen conceptie van de *onafhankelijke werkelijkheden* en wordt er geen totaliteit opgebouwd door onafhankelijke werkelijkheden op te tellen, maar het besef van de essentiële eenheid van dingen is zijn altijd aanwezige geheim. Het Supramentale ziet de Velen als de waarheid van de Ene en ziet de Ene als de waarheid van de Velen; vandaar dat er geen kwestie is van het erkennen van Velen als op enigerlei wijze onafhankelijk van de Ene, of het optellen van klaarblijkelijk gescheiden entiteiten om de Ene te vormen. Toch zou, als onderscheiden van de onze, “een bovenmentale wereld een wereld van harmonie zijn, de wereld van onwetendheid, waarin wij leven, is een wereld van disharmonie en worsteling”;⁴¹ want op het bovenmentale vlak is ieder en elk onderscheiden

⁴¹ *Het Goddelijke Leven*, Vol. I, Hoofdstuk XXVIII, p. 342.

individu, terwijl hij zijn eigen wereld creëert, in staat tot een harmonieus samenspel met alle anderen.

De Ene Allerhoogste Werkelijkheid heeft oneindige vermogens, oneindige aspecten en oneindige emanaties; ieder van deze vermogens of aspecten zou genomen kunnen worden als een gescheiden Godheid en dus zouden er miljoenen en miljoenen Goden kunnen zijn; ieder beschouwt zichzelf als een gescheiden Godheid en handelt soms in vereniging en soms zelfs in klaarblijkelijke tegenstelling met andere Godheden; al deze Goden zijn bovenmentale wezens; hun bewustzijn is bovenmentaal in de zijn, dat, terwijl zij hun essentiële eenheid realiseren met de de Allerhoogste Werkelijkheid in *spirituele cognitie*, hun nadruk altijd ligt op de klaarblijkelijk gescheiden bestaansvormen; van het bovenmentale vlak wordt gezegd, dat het het hoogste vlak van de Goden is.

In een voorgaand hoofdstuk is ons verteld over de twee hemisferen, de Hogere en de Lagere --- Parardha en Aparardha. De bovenste hemisfeer is het gebied van het absolute Licht en de absolute Kennis en wordt samengesteld uit Bestaan, Bewustzijnskracht, Zaligheid en het Supramentale --- Sat, Chit, Ananda en Mahas --- en de lagere hemisfeer is het gebied van duisternis, onwetendheid en verdeling en wordt samengesteld uit het Denkvermogen, het Leven en de Materie; het Bovenmentale is de lijn, die de twee hemisferen scheidt. Het Licht van de Bovenste hemisfeer neemt geleidelijk af, terwijl het stap voor stap neerdaalt naar de Onwetendheid en verdeling, en het Bovenmentale is het vlak, waar het eerste initiatief naar verdeling wordt genomen. Maar in het bovenmentale zelf, dat in zekere zin het inferieure Supramentale is, is de volle halo van het Supramentale Licht alleen overschaduwde door een transparante sluier --- "Het aangezicht van de Waarheid wordt bedekt door een gouden deksel ". Van dit vlak begint de nadruk op geleidelijke differentiatie en initieert de beweging, die culmineert in Avidya; als gevolg van deze actie wordt het bovenmentale de *vidyā-avidyāmaya māyā* genoemd --- terwijl gewaar van de eenheid als de ondersteuning van alle dingen, ligt haar nadruk op haar vermogen van veelvuldigheid, verdeling en differentiatie. De verdere actie van dit verdelende principe van het bovenmentale gaat door, terwijl het sluier na sluier trekt over het aangezicht van de Waarheid, totdat de eenheid zich volledige verbergt achter veelvuldigheid.

Terwijl het bewustzijn verder neerdaalt, neemt de nadruk op verdeling en onderscheid toe en op het niveau van het Denkvermogen wordt de eenheid steeds vager en de veelvuldigheid wordt het dominante feit. Op dit niveau van het Kosmische Denkvermogen is er een verdere scheiding van de Supramentale Waarheid. In het Bovenmentale is er inderdaad de eerste versluiering van de Waarheid, maar de sluier is transparant; in het Kosmische Denkvermogen wordt de sluier ondoorzichtig en er is geen gewaarzijn of realisatie van zijn eenheid met de Geest. Het kan alleen een intellectueel begrip hebben van de Waarheid, maar geen spirituele realisatie ervan, zoals het Bovenmentale.

Om dan samen te vatten, het Supramentale heeft een *integraal gewaarzijn* van de Waarheid of de Eenheid, die er een altijd aanwezige werkelijkheid voor is; het Bovenmentale heeft een *spirituele realisatie* van de Waarheid, dat is te

zeggen, een realisatie van de Waarheid in een *spirituele cognitie*; en het Kosmische Denkvermogen heeft alleen een intellectueel begrip van de Waarheid. Dus de kennis en het gewaarzijn van de eenheid of de Waarheid trekt zich geleidelijk terug naar de achtergrond, terwijl het Goddelijke Bewustzijn geleidelijk, stap voor stap, neerdaalt vanaf het Supramentale niveau, door het Bovenmentale en het Denkvermogen, naar beneden naar de Materie en de Onbewustheid, waar de Val van het Licht en de Kennis volledig is.

Het ziet ernaar uit, dat het Goddelijke inderdaad voor de Heerlijkheid van een nieuwe ervaring neerdaalde naar de schepping en juist van het begin Sachchidananda --- Bestaan - Bewustzijn - Zaligheid --- onderdompelde in Zijn klaarblijkelijke tegengestelde; Bestaan leek Niet-Bestaan te zijn, het Bewustzijn deed de mantel aan van Onbewustheid en de Goddelijke Heerlijkheid van het Wezen verborg zichzelf onder een uitgestrekte kosmische ongevoeligheid; de fenomenale wereld, die we voor ons zien, is bezield met al deze aspecten van het Allerhoogste Goddelijke, die Zich ondergedompeld heeft in Zijn eigen schaduw voor de Heerlijkheid van de schepping. Vandaar, dat het drievoudige aspect van Sat-Chit-Ananda niets ander kan, dan zich manifesteren op deze aarde, de Onwetendheid en alle onvermogens van een egocentrisch bewustzijn kunnen niet anders, dan zichzelf verwijden in het bovenmentale en supramentale bewustzijn en kennis; het Goddelijke Ananda, dat zelfs nu sluimerend is achter de vlietende vreugden en het langdurige verdriet van onze levens, zal Zichzelf vestigen als een Waarheid van de Goddelijke Heerlijkheid van het Bestaan. Wat verwickeld was, moet ontwikkelen en als de menselijke pelgrim moet waden door Leven en Dood en alle schrijnende ervaringen van het verdeelde bestaan, is het niet meer dan het losgeld, dat betaald moet worden voor zijn verlossing van deze Val van de Kennis.

De taak lijkt gigantisch te zijn, de moeilijkheden verschrikkelijk, maar niet onoverkomelijk. Het zal blijken uit de trend van de neerdaling van het Bewustzijn, dat deze 'Val' uit de Bovenste regionen geleidelijk was en niet hals over kop. Het bovenmentale is, zoals we gezien hebben, de eerste stap in de neerdaling, waar er een eerste wegdraaien is van de integrale kennis van de Eenheid; terwijl het stap voor stap neerdaalt naar onbewustheid, verandert het zich geleidelijk door steeds lagere ordes van bewustzijn te creëren, waar de kennis verhuld is door gradaties, totdat het volledig verloren is in de Materie. Dus komt in de neerdaling van het Bovenmentale het gebied van Intuïtie voort, waar er een beter en directer begrip van de Waarheid is, dan dat het mogelijk is in ons normale menselijk bewustzijn; ofschoon het een vlak van Onwetendheid is, is dit Intuïtieve gebied nog dicht met het Licht, dat betrokken wordt uit de Bovenste Hemisfeer. Dit Intuïtieve gebied strekt zich, als het ware, uit tussen het Bovenmentale en ons normale mentale bewustzijn en het heeft een gradatie, namelijk, het Intuïtieve Denkvermogen, het Verlichte Denkvermogen, het Hogere Denkvermogen. Zelfs naar het normale menselijke denkvermogen brengt de Intuïtie flitsen van verlichting van de hogere regionen, maar zij zijn fragmentarisch en teveel vermengd met de mentale substantie om herkend te worden in hun zuiverheid en ernaar gehandeld te worden. Maar dit huidige onvermogen kan niet anders, dan weggejaagd te worden door de geleidelijke verschijning van Hogere principes, die al verwickeld zijn achter ons denkvermogen, leven en lichaam.

Aldus verzekerd van een opstijgende gradatie van ons normale menselijke denkvermogen naar de hogere regionen van bewustzijn, die nu voorbij zijn bereik lijken te liggen, moeten we ons geleidelijk openen voor ons Innerlijke Wezen en ons meest Innerlijke Wezen, dat ons de sleutel zal geven tot de mysteriën en de Waarheid van dit kosmische bestaan; we moeten, stap voor stap, opstijgen naar de hogere regionen, totdat alle onwetendheid verdreven is door het Licht van boven.

Het bovenmentale vlak is dus de eerste stap in de neerdaling van het Bewustzijn, het is de laatste stap in de opstijging van dit lagere gebied van Onwetendheid en Verdeling en de laatste horde om genomen te worden door de Ziel bij het stappen in het Licht en de Waarheid van de bovenste hemisfeer. Het lijkt nu, dat een radicale transformatie van onze natuurgoed binnen de grenzen van de mogelijkheid is en het Goddelijke Leven op aarde is mensen's ultieme bestemming.